

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ జూన్ నెల 17-వ తేది గురువారము No 66
సంపుటము ౧౪ శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర శ్రేష్ఠమాస శుద్ధ సప్తమి ౭. సంచిక ౬౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంవత్సర చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్టబొగొట్టును
జొలుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

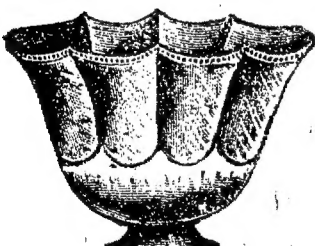

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

వర్తకులకు యిట్టి సదుపాయము ఇదివరకు లేదు 1842

వర్తకశిఖాముఖులకు అమూల్యమైన తరుణము	సీమవెండికి గారంటి నిచ్చెదము ఖరారు ధర	ప్రతి గృహమునందును అనశ్యముగా నుండితీరవలెను
3 నుండి 5 రులముల యెత్తువరకు	3 పైజలందు పేలాగిస్తాము, పట్టెలతట్టిన గిన్నెలు, తయారుగానున్నవి. ఈ దిగువ తెలుపబడిన ధరప్రకారము యివ్వబడును. ఒకేసారి 1 గ్రాము ఆరకు యిచ్చిన ఒక వారము లోపుగా సరఫరా చేయబడును. లోప, పైకెక్కుగా మెరుగుచేయబడియున్నది.	
1 గిన్నె మొదలు 3 వరకు	1:8 ధర	1-1-0
6 " 12 " "	" "	1-0-6
3 డజన్లు ఒకేసారి తీసిన	" "	1-0-0
6 " " "	" "	0-15-6
12 " " " (1 గ్రాము)	" "	0-15-0

అలిపోను నెం. 2802

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ
నగలనర్తకులు, 25 చైవాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మైసూరు పాశ్యపు వెంకటాచలపండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములలో నొకటియగు, Rged Trade Mark
లోకామయహర కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు

(5) మ. ఎస్. శ్రీనివాసన్, సాత్ స్త్రీటు తిరుక్కణ్ణన్ కోవిల్, పోస్టు కిల్లూరు. తల్లి తంజావూరు,
హిరు ప్రాసినది.
తమరినుండి జూన్ నెలలో రప్పించిన మాత్రలు చాల నుణకారులని తెలియపర్చియున్నవి. కావున నయ
స్థితి 2 సీసాలు కస్తూరిమాత్రలను 2 సీసాలు గోరోజనమాత్రలను బంప ప్రార్థన.
(6) మ. వీ. కస్తూరిరాజు, టైప్ రిటర్, ఇన్ కంపెనీ ఆఫీస్, తిరుచినాపల్లి. హిరు ప్రాసినది.
తమ లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను 5 సంవత్సరములనుండి వాడుచున్నాము. అవి ఉత్కృష్టమగు
శైలియనవిచ్చినది. చాటివలన అన్ని జ్వరములు నుణగును. వెల పరచుగను, నుగ మత్తెక్కుమగను, ఉం
చుటవలన మాత్రాంత్యమువారు అధికముగా నీవినే వాడుచున్నారు. ఇప్పుడు 12 సీసాలను బంపగోరుచున్నాము.
(7) మ. పి. మద్రాయుడు కేరాఫ్ బండ్ల దీలాస్వామి రావుగారు, పోస్టు మేపాలెం, జి.నంబూరు
హిరు ప్రాసినది. జనుక తనము పంపిన కస్తూరిమాత్రలు చాల బాగా పనిచేసినవి. గాత్రం ఆదేశము నిచ్చి కొను
చున్నారు. పంపునే 75 సీసాలను బంపగోరుచున్నాము.
(8) మ. పి.కొండ రత్నమారు, పోస్టు, కోలూరు. హిరు ప్రాసినది.
లోకప్రఖ్యాతమైన ఆనేకకాములను నుణపించిన గల తమ లోకామయ కస్తూరి మాత్రల సీసా 12 మ వి. పి.యెయ
పొత్తించుచున్నాము.

శ్రీ సీతారాముల వైద్యశాల, మైసూరు.

కౌను థియేటరు 2253

16-వ తేది బుధవారమునుండి 18-వ తేది శుక్రవారము
వరకు ప్రతిదినము రెండుసార్లు సాయంత్రం 5-15, 8-30 గం.
టలకు.
మదకా ఫియేటరు లిమిటెడ్ వారివలన
ప్రదర్శింపబడును
“క్రిమొలైను అండు రొమ్మాన్సు”
‘వి.లవాన’ ఆక్టో-6 కిల్నలో చూపబడు మిక్రొ
క్రిస్ట్ స్ట్రాస్సిన్ ను యింక ఆనేక యితరఫిలిములు.

కావలయును

వెంకటేశ్వర్, హయ్యర్ శ్రేడ్, లోయర్ శ్రేడ్ ట్రై
నింగ్ నైవారును, స్కూల్ ట్రైనర్ క్యాండిడ్లును మా బోర్డు
పాఠశాలలకు ఉపాధ్యాయులుగా కావలయును. వేతనములు
వారి వారి సామర్థ్యములకు, యోగ్యతలనుబట్టి యియ్యబడును
వరఖాస్తుదారులు వారి వారి వరఖాస్తులను 30-5-26 వ తేది
లోగా మా ఆఫీసుకు పంపించుకొనవలయును.
గుమ్మడపు వెంకటరంగారావు, టి. ప్రెసిడెంటు.
నందిగామ తా|| కాబోర్డుఆఫీసు. నందిగామ, 1-2-26

విజయనగరనివాసులగు శ్రీమద్భక్తి నువ్వాడా
భట్ట నారాయణదాసుగారు విచ్చిరి
శ్రీ యథాధిక రామాయణము
రామ జననము, శీతాశ్రయము, హనుకాపత్తిభిషేకము,
సుగ్రీవసఖ్యము, హనుమత్సేవము, సామ్రాజ్యవిజయ నాటా
స్వములు. పారికథాకాలక్షేపములనం బరికించును. వీరిజల
పాట్లేటిగారు 2-5-0. గ్రంథకర్తనాకి వెలసినవారు ప్రాసీ
తెచ్చించుకొనవలెను.

ఇల్లాలు (మొదటిభాగము)

ఇల్లాండవిధుల బోధించుకథ
నూరు నవలలు చదువుటకంటే నిది యువకుల కత్తెంత
నీతిదాయక మని యొకరును, గృహిణులు ప్రతిదినమును చదివి
మానముచేయుకొని గీతావాక్యమువంటిదని వేరొకరును, యు
వజీవలకు మహాపాపకారక మని యొకొకరును, ఇంక పండితి
వరులనేమల సేకరించుటల బద్ధగద్యముల బేర్కొనియున్నారు.
విద్యార్థిశాఖాధికారుల అంగీకారము వడసినది. 170 పుటలు వెల
రూ॥ 1-0-0. వలయువారు. 2841

దంటు లక్ష్మీకాంతకవిగారు

మొదట, చేబోలుపొట్టు, గుంటూరు.

పండ్లనుండి చీము, నెత్తురుకారుట

మాతన చికిత్స, దంతములతీయు సమయము, పద్ధతి
మతీయితర ఉపయోగకరముల విషయములు యీ నెల
"సదారోగ్యము, దంతశ్రేయము" అను ఆంగ్లసంచికయందు
గలవు. వీని వైద్యులు తెలిసికొనదగినవియు, వెల
ఆణాలు 4. తెనుగున ఒక ఆణా మాత్రమే రిజిస్ట్రుకాబడిన
ద్వార్యులకు ఉచితముగ నివ్వబడును.
పత్రికాధిపతులు:

డాక్టరు ఎచ్. వెంకటరావు,

ఎల్.ఎమ్. ఎస్. దంతచికిత్సకులు. జమీదార్ ఘాట్,
పూలంగడి పోలీస్ స్టేషన్ యెదుట 250, చినాజాబాద్
రోడ్డు, చెన్నపట్నం. సంవత్సరమునందా రూ॥ 1-8-0.

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

1-టో. భాగము:—వ్యాధుల స్వరూపమును, వాటికి
ననుభవసిద్ధముగా ముఖముగా చేయదగిన 600 యోగములును
గల వైద్యగ్రంథము. 1-కి రు. 1-4-0; పి. పి. 0-4-0
2-భాగము:—మధుర, ధన్యములు, వంటిఖజ్జలి ఔష
ధములు, ఆనవములు, అరిష్టములు, ద్రావకములు, చూర్ణములు.
మొ॥ 610 యోగములు, అనుభవముగా చేయు పద్ధతులతో
యున్నది. (8) 8851 1-కి రు. 1-12-0; పి. పి. 0-6-0
పి.సి. ఏ. అంతుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిచేపి నెల్లూరుజిల్లా.

వస్తుగూఢీపిక

2806

ఆయురవ కూర్పు నూతనాంశములం తేర్చి ముద్రించితిమి
ఇందు పుస్తకములు మూలకలు, కాయచరణల ఫలములు
ఆహార పదార్థములు మొదలగు వానియొక్క ముగుగు
ములు జక్కగ వివరింపబడినవి. దీని సహాయములన ఆరోగ్య
మును బడయగలరు. ప్రతి గృహమునను నీ గ్రంథ ముంచదగినదె
వెల రు 5-0-0 పొట్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

యర్రా జగ్గరావుబ్రదర్సు, రాజమండ్రి.

తప్పించుకొండి
పంసారసౌఖ్య మనుభవించు విలు
లేనప్పుడు నీవు దురదృష్టవంతుడవే.
ఆతిమాత్రము, మేహరోగము, క్షయ
మొదలగు వ్యాధులు మిఠికాకనువ్వను
గగింపిండు. అడ్డగియు, వలబద్ధము
మిమ్ములను దుఃఖితులుగా చేయును.
(ఇదివరలో బర్లిన్ మరియు బొమ్బాయిలో నుండిన మా మెడి
కల్ డైరెక్టరుగారికి పీటన్నిటియందు సాహిత్యము గలను.
కాన మమ్ములను చేరుగామాచి మా సలహాను పొందుడు. మీ
రట్టుచేయ విలులేనప్పుడు పూరివికరములకు అయ్యుత్తర
ములలో వ్రాయుడు. ఉత్తరములన్నియు అతిరహస్యముగా
నుంచబడును. ఆంగ్లదేశపువారలకై యింటర్ప్రిటర్ కూడ
ఉంచబడియున్నాడు. ది ఆర్ గెనో థెరపిస్ట్ మెడికల్
యిన్స్టిట్యూట్, బల్లారిరోడ్డు, వ్రాగొండు, లెంగనూరు
దక్షిణ హిందూదేశము.

అక్షరహాసలు

ఆపూర్వశైలి భజనకీర్తనలు అపురూప పద్య
రత్నములు ప్రతికీర్తనచరణముల ప్రథమాక్షర
ములు చేరిన భగవన్నామములగును. వెల పోస్టేజి
గాక 8 ఆణాలు. 2887
చిరునామా:—గోపరాజు వేంకటసుబ్బారావు,
రిజిస్ట్రు హుజూరు క్యాఫెటీషరు, కాకినాడ

శ్రీదిగుమర్తి హనుమంతరావు

జీవితసంగ్రహము

ప్రాపంచక జీవితమును విడనాడి పరమపదముగాంచిన
శ్రీయుత దిగుమర్తి హనుమంతరావుగారు సత్యాగ్రహవ్రత
దీక్షపరులనియు, ఆంగ్లదేశమున సత్యాగ్రహశ్రమమును స్థాపించి
దానిని స్ఫుర్తికెమ్ముటయందు తమజీవితమును ధారపోసినయు,
భారతీయులకందరకు తోయును. ఈసత్యాగ్రహశ్రమపు ప్రా
రంభమహాత్మ్యమును గాంధీమహాత్ముడు జరిపెను. పినాకిని
ఆశ్రమమునకువెళ్లిన నాయకు లనేమలు హనుమంతరావుగారు. గుర
విశేషములనుమాచి ఆశ్రమపదుమండెడివారు. మేకపిల్లవలె
వినయవ్యభావముగలిగి గోమాతవలెనగుడు రుషివలె పవిత్రు
డైయున్న హనుమంతరావు అందరిగౌరవమును పొందుచుండెను.

బాల్యదశ

ఇతడు యజ్ఞవల్క్యుడు. గోదావరిజిల్లాయందలి నరసా
పురముతాలూకా పోలీస్ స్టేషన్ ల నివాసస్థలము. వీరికుటుంబములో
ఒక లెగవారు కాకినాడయందు నివాసములేర్పరచుకొని జిల్లా
యందలి విజ్ఞానవంతులలో అగ్రగణ్యులని ప్రసిద్ధిగాంచిరి. మరి
కొందరు విశాఖపట్నము గంజాముజిల్లాలయందు నివాసముకల్పిం
చుకొనిరి. హనుమంతరావుతాత ఎట్టి గొప్పఉద్యోగమునందుండ
కున్నను జిల్లాయందంతయు గౌరవింపబడుచుండిరి. వీరికి 5
గురు కుమార్తెలు. మాడవకుమారుడు హనుమంతరావుతల్లిడి. రెం
డవకుమారుడును, హనుమంతరావుగారి పెత్తందొడయు డి. వెం
కటరావుయ్యపంతులుగారు 20 సంవత్సరములు గనన్న మొంటు
స్టేషన్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుపదవులయందుండి ప్రభుత్వమువారి
యొక్కయు ప్రజలయొక్కయు విశ్వాసగౌరవములకు పాత్రుడై
యుండెను. వీరి ఉన్నతశిల్ప మే హనుమంతరావుకు ఆదర్శప్రా
యమైయుండెను. వెంకటరావుయ్యగారు పూర్వార్చారపరాయ
ణులు. ప్రజాహితీజీవితమునం దున్నతస్థానము నలంకరించి
యుండిరి వారిపవిత్రజీవితము ప్రజల కచ్చెరువు కలుగజేయు
చుండెను. హనుమంతరావుగారికి మంచినీటిములు అలవడుటకు
వారి పెత్తందొడి జీవితమే కారణమని చెప్పవచ్చును. పెత్తందొడి
కన్న వీరు ఎక్కువత్యాగము, కార్యదీక్ష, పవిత్రజీవితము,
ధూతదయగలవారైరి.

బరంపురమునకు వడమట 20 మైళ్లదూరముననున్న ఆ
సాగ్రనగరమున వీరు విరోధిశామసంవత్సర భాద్రపద బహుళ
దశమినాడు (8-10-1890) జననమొందిరి. బాల్యదశయందు
వీరు తల్లితండ్రులకు వినుగు కలిగించని విధమున అణకువతో
నుండెడివారు. 5 వ సంవత్సరమురాగానే అక్షరాభ్యాసము
చేయుచుండెను. అక్షరముల బుద్ధిమంతుడను పేరును అచిరకాల
ములోనే వీరు సంపాదించుకొనిరి. ఇంగ్లీషునందు ఎక్కువ తె
లివిజ్ఞులు చిన్నతనమునందే ప్రకటించెను. కాని లెక్కలు
వాసగకావు. చిన్నతనమునందే ఇంగ్లీషువ్యాసరచనకు సక్రమ
ప్రవృత్తమునకు బహుమతులను పొందిరి. చిన్నవయసునందే
రోగులపట్ల వీరు అధికమగు సానుభూతిగలవారగు నుండిరి.
రాత్రియంతయు హాగి మంచమునందే కామకొనియుండి వారికి
మందు పధ్యము ఇచ్చుచు, మంచములలో వారు
తెను కష్టములను మరచునట్లు చేయుచుండెడివారు. ఈవిధమున
వారు పరిచేయటచే ఒకపర్యాయము క్షయరోగపు చిహ్నము
లు వీరియందు కనుపడెను. వీరి ఆరోగ్యముచెడి సంవత్సరమున
కోకపర్యాయము వ్యాధిగ్రస్తుడగుచుండెను. కాని తన ఆరో
గ్యము చెడిపోవుచున్నను లక్ష్యముచేతుక ఇతరుల కష్టములను
తొలగింపవలయునను ఉద్దేశముగల మహాపురుషుడగుటచే వారు
తన పట్టుదల నెన్నడును మానకుండిరి. వీరి పెత్తందొడుమారు
డగు డి. విశ్వనాథరావుగారు చిన్నతనమునందే మరణించినను
బరంపురమునం దెన్నియో ఉద్యమములకు కారకులుగనుండిరి.
బరంపురం ధర్మసహాయనిధి, యువజనసంఘము, యువజన పు
స్తక భాండాగారము, జాతీయవ్యాయామసంఘము, మున్నగు
వాటిని స్థాపించిరి.

భారతసేవక సంఘము

చిన్నవయసునందే హనుమంతరావుగారు గోకలేగారిచే
పూనాయుడు స్థాపింపబడిన భారతసేవక సంఘము విషయమై
తరుమగ వినుమండెడివారు. ఈసంఘమునకు చేరిన శ్రీనివాస
శాస్త్రిగారు యన్. రామంగిరరావుగారు బరంపురమునకు
వచ్చియుండిరి. శ్రీయుత చింతామణిగారుకూడ కొంతకాలము
బరంపురమునం దుండిరి. వీరి ననుసరించి వీరికి సేవచేయువలయు
నని హనుమంతరావు ఉత్సాహపడుచుండెడి వారు. పాఠశాల

వదలగనే వీరుండు బసవవెల్లి వారికి కావలసిన శస్త్రపుటన్ని
టిని తెచ్చిఇచ్చుచు వారి సంభాషణలను శ్రద్ధతో వినుచుండెడి
వారు. వారికి సేవచేయుటయే జీవితాదర్శముని వీరుతలచుచుండిరి.
భారతసేవకుడను బిరుదము పొందుట మిగల గొప్పవిషయమని
వీరికి దృఢభావప్రాయ మేర్పడెను. ఆ వయసునందే భారత
సేవకసంఘమున సభ్యుడుగ చేరవలయునని వీరు సంకల్పించు
కొనిరి. ఇంటరుమీడియేటు పరీక్షయందు కృతార్థుడుకాగానే
సంఘమునందు చేర్చుకొనవలయు నని దరఖాస్తు పంపుకొనిరి.
కాని పట్టభద్రుడైనపిమ్మట సంఘమునందు చేరుట ఉచితమని
గోకలేగారి సంఘము సలహాఇచ్చెను. దేశసేవకై స్థాపింప
బడిన సంఘమువారుకూడ పట్టముల వ్యామోహమునకు లో
నగుట ధర్మముగలేదని వీరు వాదించిరి గాని గోకలేగారు పట్టు
దల వహించిరి. గొప్పహాదా అంతకుగల త్యాగమొనర్చిన
ప్రజలు ఆకర్షింపబడుదురని గోకలేగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.
అందుచే హనుమంతరావుగారు చెన్నపురి పచ్చయప్పకలాశాల
యందు బి.ఎ. క్లాసులో చేరి పట్టభద్రుడయ్యెను. మరల భారతసేవక
సంఘమునకు దరఖాస్తు పంపుకొనిరి. వీరి దరఖాస్తు అంగీ
కరింపబడెను. గోకలేయే నూతనసభ్యునినగ్గ ప్రమాణముల
గైకొని హనుమంతరావుని సభ్యునిగ చేర్చుకొనెను.

ఈ కాలమున వీరు రాజమహేంద్రవరమున ఒక గొప్ప
కుటుంబమునకు చేరిన కన్యకు పెండ్లాడిరి. వివాహము దేశ
సేవారతివి తగ్గింపలేదు. 5 సంవత్సరముల కాలము సేవక
సంఘమునందు శిక్షపొందిరి. 1918 సంవత్సరమున ఆహార
ములేక తామము వల్ల పశువులు మరణించు
చున్నపుడు వీరు పాశ్చాత్య భారతదేశము
సంయుక్తరాష్ట్రములందు డేనువరీశితులను పరిశీలించుటకు
నియామింపబడిరి. పిమ్మట వీరు మద్రాసునందున్న ప్రాంచికి
పంపబడిరి. పూనాయందు గాని మద్రాసునందుగాని భారత
సేవక సంఘసభ్యులు తమ ఉన్నతాదర్శములకు అనుగుణముగ
ప్రవర్తించుట లేదని వీరుఅనుభవమువల్ల గు రెతెగిరి. ప్రభుత్వో
ద్యోగములను తిరస్కరించి, భారతసేవకు డనుపేరుతో స్వల్ప
వేతనముల సంగీకరించుట తప్ప ఈసంఘమునకు చేరినవారు ఎట్టి
గొప్పపని చేయకుండుట హనుమంతరావుకు ఆవేదన కలుగజేయు
చుండెను. గ్రామపునరుద్ధరణము, ప్రజాప్రబోధము, దేశీయ
పరిశ్రమాభివృద్ధి, పంచాయతీ సంఘములను స్థాపించుట నిమ్న
జాతుల సుధ్ధరించుట మొదలగు పనులయందు ఈసంఘమువారు
ఎట్టి ప్రశంసనీయుమగు దీక్ష ప్రకటించుకుండిరి. సభ్యులు ఆత్మ
నిగ్రహశిక్షణము పొందకుండిరి. ఆహారవ్యవహారములందు ఎట్టి
కఠిననియమములు లేకుండెను. సేవకసంఘసభ్యత్వమున స్యా
ర్థత్యాగపు ఉత్కృష్టప్రవృత్తియనియు, భారతమాత నుద్ధరింప
నిష్కల్మషముగదీక్ష చేపొందుటయనియు, వీరు తలచియుండిరి.
(బ్రహ్మచర్యము, దేశభక్తి, ధూతదయ, నిరాడంబర కష్టజీవిత
ము వీటిని సభ్యులు పంతోమముతో అంగీకరింపవలయునని వీరి
అభిప్రాయము. కాని భారత సేవకసంఘమువారి కిట్టి ఉన్నతా
దర్శములు లేకుండెను. ప్రభుత్వమువారి నిరోధములను అప్పు
డప్పుడు అబలులవలె ఆటేపించుటతో కాలముగడపుచుండెడి
వారు. కొందరు సభ్యులు సభ్యత్వపు బంబడికలకు విగ్రహముగ
ఉన్నతోద్యోగముల సఫలించుచుండెడివారు. గాంధీమహాత్ము
డు సత్యాగ్రహమును ప్రకటించెను. గోఖలే ప్రకటించిన ఆదర్శ
ములకును సత్యాగ్రహ నియమములకును నెట్టి వ్యత్యాసము
లేకుండెను రాజకీయములను పవిత్రమొనర్చవలయునని గోకులే
గా గుడ్డెగించిరిగాని వారి ఉద్దేశము క్రియారూపముదాల్పలేదు.
ఈ ఉద్దేశమును నెఱవేర్చు భావితీ రాజకీయములందు గోకలే
శిష్యుడగు గాంధీగారికి లభించెను.

సత్యాగ్రహము

సంఘమునందున్న పరిశితులు వినుగు, కలుగజేయుటచే
సత్యాగ్రహవ్రతము నవలంబించుటకు అనుమతి ఇవ్వవలయునని
హనుమంతరావుగారుకార్యసంఘమువారినికోరిరి. కాని అందులకు
కార్యసంఘమువారు అంగీకరింపలేదు. సభ్యత్వమును వదలుకో
వలసినవచ్చెను. దక్షిణాఫ్రికానుండి గాంధీమహాత్ముడు తిరిగివచ్చిన
పిమ్మట చెన్నపురియందు హనుమంతరావుగారు మహాత్ముని సం
దర్శించిరి. చెన్నపురియందు మహాత్ముడు వారిపతి యున్నంత
కాలము హనుమంతరావు వారికి సేవచేయుచుండిరి. మహాత్ముడు
వీరి గుర్రులేవములను గ్రహింపగలిగిరి. మహాత్ముని పవిత్రజీవి
తము హనుమంతరావుగారి ఆకర్షించెను. సేవకసంఘసభ్యత్వమును
వదలుకొని సత్యాగ్రహ దీక్ష నవలంబించి 1919 సంవత్సరమున వీరు
సబర్కతి ఆశ్రమమును ప్రవేశించిరి. అచ్చట ఒక సంవత్సరముం
డిరి. గాంధీమహాత్ముని పవిత్రజీవితమును ఆదర్శముగ నుండుకొని
వారిని అన్నివిధముల ననుసరించుచుండిరి. రోగపీడితుడైనందున
ఇంకను కొంతకాలము ఆశ్రమమునందు గడపు భాగ్యము వీరికి
లభింపకుండెను. కాని మహాత్ముని ఉత్సాహము పవిత్రజీవి

యం. నారాయణరావు, వకేలు.

సూపరింటెండెంటు హత్య కేసు

తెలుగులు, శవ పరిశోధకారుల సాక్ష్యములు

కలకత్తా, జూన్ 16:—నేడు విచారణ ప్రారంభించు బుధోదయ మొదలు తెలుగు రియూనుగారిని క్రాసు పరీక్ష చేసిరి.

ఎ. సి. ముఖర్జీగారికి బదులు చెప్పుచు "నేను రాయ బహదూరు చూచునప్పటికి ఆహారము ఎవరును లేదు. నేను బాంబుయార్డుకు పోయినప్పుడును ఆతడక్కడనే యుండెను. నేను రాయ బహదూరు పడియున్నప్పుడు వెళ్లుటకు రికార్డు చేయలేదు. బిగులులువినగానే అలారము నీయమని ఆజ్ఞనిచ్చిరి. తక్షణమే విచారించవలసిన ప్రదీలుండు తావునకు వెళ్లితిని. బాంబుయార్డులోనికి పోగానే వారి తలుపులవద్ద గొరుగు ప్రదీలు నిలువబడియుండిరి. వార్తరు కొందరిని నాకు గుర్తుచూపెను. ఎవరో కొంత చెప్పెను. దానివలన తాళపు చెవులు లాగి కొనుట మాత్రము గ్రహించితిని. వార్తరు ప్రమాదము గుర్తించి ఆతడు గనపమును చేరబట్టుకొని ఇతరులతోగూడ పరువెత్తెనని చెప్పెను. చెబ్బులాటలో పాల్గొనినాడని చెప్పెను. ఎవరిని కొట్టిరని నేనడుగలేదు గాని రాయ బహదూరునే యని యర్థము చేసికొంటిని.

వార్తరు రాయబహదూరును కొట్టుట చూడలేదని చెప్పెననియు నేను రాయబహదూరుకు చెబ్బులెట్లు తగిలెనని అడగలేదు. వార్తరు రాయబహదూరును 4 గురు కొట్టిరనియు అనంతవారి గొంతు పట్టుకొనెననియు చెప్పెను. తన వద్దనుండి తాళపు చెవులు లాగికొనినది అనంత వారియని వార్తరు నాతో చెప్పెను. నేనడుగగా వార్తరు రాయ బహదూరును కొట్టినవారిని నలుగురు చూపెను. ఎవరెవరు ఏవి పనులు చేసెనని యడుగలేదు.

ముఖర్జీ:—మీకు చాల ఆందోళనము గలిగినదని చెప్పితిరి. కావున మీజ్ఞాపకము సరియైనది కాదనియు అసాయంకాలము జరిగినది పరిగా జ్ఞాపకము లేదని తలచెదను.

తెలుగులు:—నేను చెప్పినంతవరకు నాకు సరిగానే జ్ఞాపకమున్నది. తరువాత వార్తరు కైదీల సందరము లాకపులో ముందెను. బ్లూము ఫీల్డు డిప్యూటీ పోలీసు కమిషనరుగారితో తెలుగులో జరిగిన యుదంతమును తెలిపెను.

నేను బాంబు యార్డునకు రాకమునపు రాయబహదూరు హత్య గావించబడెనని నాకు తెలియదు. చెబ్బులు తినన రాయబహదూరును చూడగానే నే నెవ్వరితో ఈయుదంతమును గూర్చి మాటాడలేదు. బాంబు యార్డు తలుపు తక్కిరికిన వన్నియు చూచుబడియే యుండెను.

ముఖర్జీ:—తలుపు తీసి యుండుట వలన ప్రదీలు చెబ్బు లాడిరని గ్రహించిరి గానో?

సాక్షి:—అవును.

ముఖర్జీ:—యూరపియను వార్తరునుండి తమ రెప్పుడు యూరపియను కైదీల యుదంతమును చూచిరని వింటిరి.

సాక్షి:—మదనటి యుదయము.

తరువాత వార్తరు బ్లూము ఫీల్డుగారిని క్రాసు పరీక్ష చేసిరి. తరువాత కొద్దివారు ఫిలావోనునుకు లేచిరి.

ఉపసాహసంతరము ప్రసిద్ధిజనకము గొప్పిలులలో నున్న కప్రాసు యస్. ఎ. మాన్వేసీని యస్. యస్. గారిని పదియ ప్రాసీక్యూటరు ప్రక్షించెను. వారిట్లు చెప్పిరి.

"24 వ తేదీ సాయంకాలము రాయబహదూరుగారిని దైవ్యులయందు చేర్చివారి మరణముగంటలో వారు మృతి నొందిరి. నేను చూచినపుడు ఆయనకు ప్లూరిలేదు."

తరువాత ముద్దాయికరపు న్యాయగారుల ప్రక్షలకు అభిప్రాయ స్త్రీమను పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు మల్కాహిగారిట్లు చెప్పిరి. "నేను నేరము జరిగిన వెంటనే సిలువబడితిని. న్యాయాధికారివద్దకు సిలువసంతకరకును యూరపియను కైదీలు ఏమి చెప్పినదియు నాకు తెలియదు. ద్రెయినులోనున్నగాని శవము చూడెను కొజర్గులకు కనుపడియుండ దనుమాట అసత్యము.

తరువాత శవపరీక్షచేసిన 24 పరగతాల సివిలు డక్టరు రెడ్డి నెంటు కల్లులు ద్రెయిను లిట్టుగాదు పదియ ప్రాసీక్యూటరు అనుగగా నిట్లు చెప్పిరి. జిల్లా న్యాయాధికారి నేనుయుండగ నాక్షియ్యకరు రాయబహదూరు శవమును గుర్తించిరి. గాయముల వన్నింటిని వివరించిచెప్పి గాయములన్ని నే మృతినొందెననిరి. అధ్యక్షుని ప్రక్షకు గాయములలో నొకటైనను మృత్యువుగలిగియు యుండెడిది.

అభిప్రాయ సూపరింటెండెంటు కాప్తను మల్కాగారు పదియ ప్రాసీక్యూటరుకు ఇట్లు బదులు చెప్పెను. "నేను కైదీల గనులలో దొరకినవస్తువుల కేంద్రప్రాసి జాగ్రత్తచేసితిని."

దానితో కొద్దివారు నేటికి విచారణ చాలించిరి.

ఆ. (పె.)

టాంబే ఉద్యమము-దాని

ప్రాముఖ్యము

హిందూమత ప్రతికూలముగాని ప్రభుత్వ

ప్రతికూలముగాని కాదు

డాక్టరు కిచిలూ ఉపన్యాసము

కలకత్తా, జూన్ 15:—డాక్టరు కెచిలూ కిచిలూడక్కా నుండి యిచటికి 11 వ తేదీని వచ్చి నిన్న సాయంత్రము బయలుదేరి టంగైలు, కరోట్యాలకు పోయిరి. డక్కానుండి బయలుదేరి మధ్యహర్షమున గోషర్ గోషులో కొన్ని గంటలుండి శుక్రవారము ప్రార్థన గావించిరి. మైమెన్గిరు కైలు స్టేషనువద్ద 15 వేలమంది మహమ్మదీయులు వచ్చి ఆయనను సందర్శించిరి. ఆయన వంతెన పురమందిరమునకు దిసికొని పోయిరి. అచట అంజమాను ఇస్లామి యా తల్లా బోర్డు సన్మాన పత్రము లొసంగెను. ఆయన ఉభయములకు గలిపి ప్రత్యుత్తర మొసంగెను. సాయంత్రము జరిగిన మహాసభయందు డాక్టరు కిచిలూ టాంబే ఉద్యమమును గూర్చి మొదటి యుపన్యాసము నొసంగిరి. ఉపన్యాసాంతమున డాక్టరు కిచిలూ ఇట్లు చెప్పెను:—

టాంబే ఉద్యమార్థము

మిత్రులారా! నేను ముగించుటకు ముందు నాకార్య విధానమును సూత్రప్రాయముగ జెప్పి టాంబే ఉద్యమ మన్న నాభావ మేమో వ్రుత్తముగ జెప్పి రేపు సాయంత్రము జరుగు సభయందు మీయిష్టమున్న యెడల మరింత సంపూర్ణముగ చెప్పెదను. ఇచట మీకును పత్రికల ద్వారాను యితర పత్రికములందును గ్రామములలోను బెంగాలుతలను భారతదేశమందును జాతీయ మహాప్రచారము నందునే నొక్క విషయమును ముఖ్యముగ జెప్పగోరెదను. అది యేమనగా టాంబే ఉద్యమము ముఖ్యముగ యేరాజకీయములకు గాని, యేమతమునకు గాని సంబంధించినది కాదు. వినువుబట్టించిన కానవసభా ప్రకేతముతో గాని సర్వములలోను ముగిసిపోయితిని. స్థానిక సంఘములలో నున్నోరముల పమాన ర్యము గూర్చి గాని నాకేమియు జోక్యములేదు. ఏయాలు నున్నోర, హవాషీలు, అహమ్మదీయులు మున్నగువారలకు గల తెగభేదములు యందు లేదు. భారతదేశములోని వివిధ రాజకీయ ఆర్థిక సంస్థ భేదాధిప్రాయములతో నెట్టి సంబంధమును లేదు. అది ముఖ్యముగ జాతీయ నిర్వాణ కార్యక్రమమై యున్నది.

ఈ ఉద్యమ మెవ్వరికి నాక్షేపణయుండదు

టాంబే ఉద్యమ విధానమును చక్కగా విధజించి చూచినయెడల, సిక్కులుగాని, హిందువులుగాని, జైనులుగాని, క్రైస్తవులుగాని, ఆఖరుకు ప్రభుత్వముగాని ఆక్షేపణయుండకవశావసరము. భారత దేశములోని 7 కోట్ల మహమ్మదీయులును ముఖ్యముగ బెంగాలులోని 2½ కోట్ల మహమ్మదీయులును విద్యావిషయములందు చాల వెనుకబడి యున్నారనియు, మహమ్మదీయ ప్రేమ పురుషులందరూ జ్ఞానమును సంపాదించవలెననియు అందరు వంగిరించెదరు. ఇందులకు గాను మహమ్మదీయులు, మక, బురు, పాకాలులు, కకాాలులు సాంకేతిక విద్యకాలలు స్థాపించి విద్యను పూర్ణముగ హిందువులకు చేయుట విధికాని యెవరందురు. మన మతములు పునర్నిర్మాణము గావించబడి యిక్కాలమునకు పరిపూర్ణములు జేయబడినానిలో నుండి పరియైన ఆధ్యాత్మిక ధర్మవైర్తలు, బాల బాలికలకును, నీరి మార్గముల నేర్పు వారలు బయల్పడెదలవలెనన్న హిందువులెవరు పొట్లాడ గలరు? మామతములు వర్తక వాణిజ్యములను బాగావృద్ధిచేసికొని పనిజేయువలెనని నేనుబోధించెదను. వారలకు వారి పారిశ్రామిక విధానములన్నను, పురాతనకళా సాంప్రదాయములను మధురీయములను యిష్టములేకుండుట నొప్పుకొనకు. ఏదేమైనను పారిశ్రామిక కార్య వసాయ కపు ననుభూరణము కాని దేశగత వత్తి వృద్ధి గాంచజాలదనియు మహమ్మదీయులు చేతిపనులను పరిశ్రమలను వృద్ధి మందుకొన నాక్షేపించుట తెలివికిక్కువనియు, మహమ్మదీయ మతగురువే ఆవృత్తిని చేపట్టెననియు నేను మరల చెప్పుచున్నాను. దీని కి ప్రారంభముగ మనకు, కర్మాగారములు, ధన కళాకములు, సహకార సంఘములు, యితర ఆర్థికసంస్థలు నేర్పడి మనజాతి తోడ్పడవలయును. బెంగాలులో సాగవారలను సంవత్సరమునకు 7½ కోట్ల ఆదాయము వచ్చును. ఈపరిశ్రమలను ఉత్పత్తి గారులకు మంచి లాభములు రావలెనన్న సహకార పద్ధతిని దా జూయింబట్టుకు పద్ధతివిధము వారసు కొని చేర్చుకట్టి రతులకు లాభకరముగ నుండునట్లు జేయుట ముఖ్యము. నే

నిటుల పారిశ్రామిక పునరుద్ధరణము గావలెనని కోరుటలో హిందువులను బహిష్కరింపవలెనని యేమాత్రము నుద్దేశించలేదు. అట్లుగాక నా హిందూ మిత్రులు మహమ్మదీయులకు పరిశ్రమలందలి దుచ్చిదను భావమును వెడలగొట్టుకొని, బెంగాలు వర్తక పరిశ్రమలను మహమ్మదీయులకు మహమ్మదీయులతో సహకారముచేసి పని జేయవలెను. ఇంతేగాక మనము మహమ్మదీయులను శుభకార్యములకును ఆశుభకార్యములకును చాల ధనమును సృష్టజేయుచున్నాము. అందు జాగ్రత్త పడి ఖర్చును తగ్గింపవలెనని కోరెదను.

ఇస్లాము మతము సంఘసేవకే గుంపలెనని విధించుచున్నది. ప్రపంచములో నన్నిమతములలోను మనది ప్రజాస్వర్య మతమును నపుడు సంఘసేవ సీమతమునుండి వేరుచేయరాదు. పై చెల్విన కార్యవిధానములన్నియు సఫలమునకును మహమ్మదీయ బాల బాలికలందరును మంచి ఆరోగ్యవంతులై యుండునట్లుజేసి, వారు దేశమునకును మతమునకును తమ ధర్మముల నిర్వర్తించునట్లు జేయగోరెదను.

సోదరులారా! మిత్రులారా, ఇదియే నా టాంబే ఉద్యమ విధానము. ఇందలి ఆదర్శ వైఖ్యములను రేపటి సభలో పూర్తిగ వివరించెదను. ఇదియే వందనములు. టాంబే ఉద్యమము హిందూ ప్రతికూలముగాని, ప్రభుత్వ ప్రతికూలముగాని కాదని నేను మరల జెప్పుచున్నాను. కాని యే ఉద్యమమైనను ధనము, మనస్సులు లేనిదీ కొనసాగుటెట్లును భయముమాత్రము గలదు.

(ఆ. పె.)

రావల్ పిండి హిందూ మహమ్మదీయ

పోరాటము

అధికారుల ప్రకటనము

పరిసీతులు భీతావహముగ లేవు

లాహోరు, జూన్ 15:—15 వ తేదీ ఉదయమునకు పరిసీతులు భీతిని గలిగించుటలేదనియు అల్లరులు అణగినవనియు రావల్ పిండి పరిసీతులగురించి అధికారులు ప్రకటించిరి. మార్కో దయమునకు పూర్వమే రావల్ పిండియందు అల్లరులు అణచి, అల్లరుదారుల అడుపాడలోనికి ప్రభుత్వము దీసికొని వచ్చెను. పైకి నగరము ప్రకాంతముగ నున్నది. కాని దుకాణములు చాల వరకు మూసేయబడియున్నవి. పైసీతులుగాని పోలీసుగాని కుపాకుల ప్రేల్పుట కవశావసరము. పెద్ద పెద్ద పాస్త్రీలకు సంఘర్షణము కలుగలేదు. కాని బల్లిమమున పెద్ద పెద్ద పాస్త్రీలవిన్నచిన్న పాస్త్రీల నెదుర్కొనిరి. 15-వ తేదీ సాయంత్రమువరకు 14 మంది చనిపోయినట్లు చెలియుచున్నది. యిందువలనముందుగురుమహమ్మదీయులు గలరు. కుపాకీ సంఘం లెగలి యిద్దరు జనిపోయిరి. గాయములు తగిలినవారిసంఖ్య యిదివరకే ప్రకటించబడెను. తెలిసినంతవరకు గవర్న మెంటు ఆస్తిగాని మతసంబంధముల ఆస్తిగాని ధ్వంసము చేసినట్లు కన్పించదు. పరిసీతుల నెదుర్కొనుటకు తగినంత మిలిటరీ, పోలీసు దళములు సిద్ధముగ నున్నవి.

రావల్ పిండికి జతలపోకుండ శిరోముడి గురుద్వారా గవర్న మెంటులో నహకారము జాపుచున్నది. రెండు జతలు లాహోరునుండి బయలుదేరును. కాని కమిటీ జతల ప్రయత్నముల నిరోధించెను.

ప్రతికాసంపాదకులకు హెచ్చరిక

లాహోరు, జూన్ 16:—సాంఘిక పోరాటముల పురికొల్పునట్టిగాని, ఉద్దేశము గలిగించునట్టిగాని వ్రాతలను రావల్ పిండిపోరాటమును గురించి వార్తాపత్రికలందు ప్రకటించబడిన పంజాబు ప్రకటన లీతో డైరెక్టు ప్రతికాసంపాదకులను గోరెను. శిరోముడు మన్నింప ఆక్షేపమును గలిగించు వ్రాతలను వార్తాపత్రికలందు ప్రకటించినయెడ, కానము ప్రకాశముగ తగిన సర్వతీసికొన బడునని సంపాదకులకు తెలియజేయబడెను. పరమానములు తెలియగానే వార్తాపత్రికలకు సప్లయచేయబడునని డైరెక్టు చెల్వెను.

సంపాదకులలో జిల్లామేజిస్ట్రేటు సంప్రతించుట

లాహోరు, జూన్ 16:—ఒక ఉజును స్థానికవార్తాపత్రికల సంపాదకులలో జిల్లామేజిస్ట్రేటు నేటి ఉదయమున సంప్రతించెను. రావల్ పిండి సాంఘిక పోరాటముగురించిన వార్తలు గోరంతలు కొండంతగజేసి పత్రికలందు ప్రకటించవలదనియు రావల్ పు బక్రీదుపండుగ పందర్బముల గమనించి వ్యాఖ్యలు మిలిముగ గావించవలసినననియు సంపాదకుల జిల్లామేజిస్ట్రేటు గోరెను.

(ఆ. పె.)

గాంధీమహాత్ముని సందర్శించుట

(జే. ఎ. స్పెండరు)

ప్రఖ్యాతి గాంచిన యాఫ్. జి. జి. గారి చిత్రపటము నాగృహమునందలి పుస్తక భాండాగారమున నున్నది. ఆచిత్ర పటము 1896 సంవత్సరమున చిత్రీకరించబడినది. గాంధీజీగారు రాజకీయముగ మరణించినవిధము ఈ చిత్రపటము వివరించుచున్నది. రాజకీయముగ మరణించిన పురుషుడు నోటియందొక కలము నుంచుకొని చేతితో కలము పుచ్చుకొని వ్రాయుచున్నాడు. 'అభ్యర్థనల హితము' 'ఆర్యసమితి' 'నాయకలక్షణములు' మున్నగు కీర్తి కలతో కూడిన వ్యాసములతో వారి మేజా నిండియున్నది. గాంధీజీగారు రాజకీయముగ మరణించినవారి వ్యాసములు ఆకాలపు రాజకీయ నాయకులగు రోనుబరీ ప్రభువు సర్ విలియం హార్మూటూగార్లకు ఇబ్బందులు కలుగజేయుచుండే నను విషయము ఆకాలపు చరిత్ర చదివినవారికి చక్కగ తెలిసియున్నది.

గాంధీజీగారు చెప్పకొనిన విషయమనే రాజకీయముగ మరణించిన మరొక మహావ్యక్తిని మామటకై ఆహుతుడైనాడని నందలి సబర్బత్రి నదీతీరమున నేను పోవుచుండ యాఫ్. జి. జి. గారి చిత్రపటము నాకు జ్ఞాపకమునకు వచ్చెను. కొంతకాలము పూర్వము గాంధీగారిచర్యలు తీవ్రముగ సంచలనమును కలుగజేయుచుండుటచే రీడింగ్ ప్రభువు వారిని నిర్బంధమునందుంచిరి. ఒక సంవత్సరకాలము రాజకీయములందు జోక్యము పుచ్చుకొననని గాంధీజీ ప్రకటించెను. రాజకీయరంగమునందు వారున్నను లేకున్నను గాంధీజీగారు బ్రిటిషు రాజకీయముల పరిణామమునకు కారకుడైనట్లు గాంధీగారు భారత రాజకీయముల పరిణామమునకు కారకుడై యున్నాడు. భారత జాతీయవాదుల ప్రసంగ మంతయు గాంధీజీ పు తిరుగుచుండును. గాంధీజీ సంగ్రహించి పనిచేయుటకు పిలువెన్న వారిని తిరస్కరించుటకు వారు సాహసించరు. వారేమి ఆలోచించుచున్నారో, వారేమి చేయుచున్నారో ఎట్టి క్రొత్త రాజకీయ కార్యక్రమమును ప్రకటించెదరో అని భారత నాయకులు కలవరపడుచుండెదరు. రాజకీయవిషయములందు గాంధీ ఆధిక్యత ఈ విషయమ నున్నది. దీనితోపాటు గాంధీ భారతీయులందరిచే మహాపురుషుడుగ గౌరవింపబడుచున్నాడు. సర్వమును పరిత్యజించి పన్నాసులవలెనన్న మహాపురుషులు విషమపరిస్థితులను కలుగ చేయుచున్నను వారు మహాపురుషులుగనే యుండెదరు. గాంధీ ప్రవర్తనము నిష్కలంకమైనది. శీలము నిష్కల్మషమైనది. వారి ఉత్కృష్ట జీవిత విధాన మెల్లలకు ఆదర్శప్రాయమైయున్నది. భారతదేశమున ఇట్టివ్యక్తిగల పలుకుబడి అద్వితీయముగ నుండును. ఇంగ్లాండులో గాంధీజీగారు ఉన్నతశీలమును విశ్వసించినవారు పలువురుండిరి. కాని భారతదేశమున గాంధీని సందేహించువారొక్కరునులేరు. మూడు సంవత్సరములకు పూర్వము బొంబాయిలోని సత్యజిత్ రే మహాత్మునకుండియుండెను. వారిమాటకు అడ్డములేకుండెను. ఇప్పుడు వారిమాట సాగుటలేదని కొందరు చెప్పుచున్నారు. కాని ఈ మాట నమ్ముతగినదికాదు. భారత రాజకీయ నాయకులందరకు గాంధీయన్న భయమే. గాంధీయకుటబడి ఖీణించిపోయినదని ప్రభుత్వమువారు తలచుట ఉచితముకాదు.

గాంధీ ఉపవాసములు

గాంధీజీని భారతీయులకును గల పరస్పర సంబంధము ఆంగ్లేయులకు దురూహ్యముగ విషయము. భారతదేశపు పరిస్థితులు పాశ్చాత్యులకు విపరీతముగ కనుపట్టును. మహాత్ముని ఆశ్రమ సమీపమునకు రాగానే గాంధీగారి ఆరోగ్యమెట్లున్నదని దారిచూపువాని నడిగిరి. వారి ఆరోగ్యము ఈమధ్య చెడిపోయినదని ఇటీవల వింటిని. ఇప్పుడు మరల వారు స్వస్థులగుచున్నారని దారిచూపువాడు చెప్పెను. ఈ అస్పృశ్యత కారణము నతిదు వివరించెను. ఆశ్రమమునం తెనరో తప్పుచేసిరి. పాపపరిహారము గాంధీ ఉపవాసముచేయ ప్రారంభించెను. ఆశ్రమవాసుల దోషములు గాంధీగారి ఉపవాసములల్ల అంతమొందునని అతడు చెప్పెను. ఎచ్చట పారబాటుజరిగినను గాంధీ తన ఉపవాసమును ప్రారంభించును. వారు నిరశనదీక్ష వహించి రహస్యార్థ భారతదేశమంతయు విద్యుచ్ఛక్తివలె వ్యాపించును. అప్పుడెప్పుడు దీర్ఘ కాలము ఉపవాసము చేయెదరు. గమనపనివాదు సమ్మి కట్టెదమని సంకల్పించుకొనినప్పుడు బాల్మీకుగారు ఆహారమును విసర్జించి మానవ్రతము నలంబించిరిగాని, మంత్రవ్రతమున విభేదములను పురికొల్పుచున్నపుడు బాల్మీకు నిరశనవ్రతము ప్రారంభించిరినియు వాస్తవత్రులయందు చదివిన గాంధీ ఉపవాసముల కొకవిధమున సామ్యమును గుర్తెలుగగలము. కాని బాల్మీకుగారి ఉపవాసము పిచ్చితముగ నుండును. కాని భార

తీయులు ఉపవాసములల్ల లాభముకలుగునని విశ్వసించుచున్నారు. గాంధీగారు ఉపవాసించిన విషయపరిస్థితులు తొలగిపోవుననియు, దేవతలు తృప్తిచెందుచు రనియు భారతీయుల నమ్మకమైయున్నది.

ఆశ్రమము చేరితిమి. గాంధీగారు తూకమువేయబడుచుండిరి. గాంధీగారిబరు వెంతయున్నదో లుగమనించుచుండిరి. ఒక చిన్నగదియందు శిష్యులు ముమ్మలను కూర్చుండనిచ్చిరి. కొలదిరిమిమయలలోను మహాత్ముడు ముమ్మలను కలుసుకొనెను. రూప్యముగ మహాత్మునితో సంభాషింపవలయునని నేను తలచియుంటిని, కాని వారిశిష్యులందరు మామట్లు గుమమాడియుండిరి. సన్నాసివలె వారి ఉడుపులుండెను. మొలకొకపంచతప్ప వేరుప్రయములేదు. సంతోషమును ప్రేమను వెదజల్లుచు లేడిపిల్ల నడిచు విధమున వారు వచ్చి క్రింద చలికిల పడి కూర్చుండిరి. ఎదుట చిన్న డబ్బుపెట్టె యుండెను. పుస్తకములు కాకితిములు అడ్రుపెట్టెపై యుండెను. ఆవృత్తము విపరీతముగ నుండెను. బ్రిటిషు రాజకీయ నాయకులవలె స్వప్రయోగము దేశమొచ్చారని ఇందుకైనను లేక గాంధీగారు ఇంగ్లీషుభాష మాట్లాడుచుండిరి. కండ్లుమాసికొని వినిన గొప్పబ్రిటిషు రాజకీయజ్ఞుడు ఉపన్యసించుచుండెనని నమ్మవచ్చును. కండ్లుతెరిచిన భారతగురువు శిష్యులతో చేరియున్న దృశ్యము కనుపడును. మహాత్ముని నోటినుండి వెలువడు ఒక్కొక్కమాటను మహాసందేహముగ శిష్యులు భావించుచున్నారు.

స్వరాజ్యపక్షమువారి 'వాక్ ఆన్ లెట్'

స్వరాజ్యపక్షమువారు కానసనభలను వదలి వచ్చుచున్న యమై మేము సంభాషణ ప్రారంభించితిమి. ఈ విషయమున స్వరాజ్యపక్షమువారు అవలంబించినవిధానమును మహాత్ముడు ఆమోదింపలేదని కొందరు నాకు చెప్పిరి. కావున అతడివిషయమై ఏమైన చెప్పనోమో యని తలచితిని. కానసనభలను ప్రవేశించుటయే తన కిష్టములేకుండెననియు, కానసనభలను ప్రవేశించినవారే సభలను ఎప్పుడు వదలి రావలయునను విషయమై నిర్ణయించుకొనుటకు అధికారులనియు గాంధీగారు చెప్పిరి. వారి ప్రవర్తనము తప్పుగనుండునన్ను కాని సదుద్దేశముతో పనిచేయుచున్నప్పుడు తప్పులవల్ల కలుగు అనుభవము లాభకరమైనది. కీ|| కే|| దాసువలెనే పండిత నైహూతుడైన స్వార్థత్యాగపరులు. భారతదేశమును నేవలంబించునను ఉద్దేశముతో పండితుడు లేనధనరాసులను వదలుకొనెను. మోటారు బండ్లను విడనాడెను. రాజనగరమును పోలియున్న తనభవనమును పరిత్యజించెను. ఇట్టి వారిచర్యలను తూలవాడుల సరసము కాదు. వారు తప్పుచేసియుండవచ్చును. కాని వారు తప్పులు చేయుటకు అర్హత సంపాదించుకొనిరి. గాంధీగారి వాదమునకు నేను బదులుచెప్పజాలక పోతిని.

మరియొక విషయమునుగురించి ప్రస్తావించితిని. బ్రిటిషు వారివిధానమును చర్యలను భారతీయులు సందేహించుట ఉచితముగ లేదని నేను నూచించితిని. ఆంగ్లేయు లేమిచేసినను భారతీయులు తప్పులు వెతకుచున్నారనియు ఆంగ్లేయులపట్ల భారతీయులకుగల దురభిప్రాయము విపరీతమైన దనియు చెప్పితిని.

కాని గాంధీగారు నొకవిధమున జవాబు చెప్పిరి. ఆంగ్లేయులు భారతీయులను విశ్వసించుట లేదు. ఈలోపము చెందు జాతులవారీయం దున్నవి. ఇట్లు భారతీయులు ఆంగ్లేయుల ఒకరి నొకరు విశ్వసించుటకు న్యాయము కాకున్నను ఈపరిస్థితులు అంతిమమందలయుననిన ఇరువురి మనోద్వేష మారవలయునని మహాత్ముడు నూచించెను.

నేను కొన్ని సంవత్సరములకు పూర్వము భారతదేశమునకు వచ్చినప్పటికి ఇప్పటికి ఎంతయో భేదము కనుపడుచుండెననియు, అప్పటికన్న ఇప్పుడే ఆంగ్లేయులకు భారతీయులకు మైత్రి అధికముగ నుండెననియు నేను చెప్పితిని. తనకు బ్రిటిషు వారిపై ఎట్టి ద్వేషము లేదనియు భారతీయులలో మంచివారు చెడ్డవారున్న విషయమనే బ్రిటిషువారిలో మంచివారు చెడ్డవారున్నారనియు భారతదేశపు దారిద్ర్యమును కష్టదశను తొలగింపవలయుననియు తన ఉద్దేశమనియు గాంధీ చెప్పెను.

ఆంగ్లేయులు పాశ్చాత్య సాంప్రదాయములను భారతదేశమున వ్యాపింపజేసి భారతదేశమునకు సౌఖ్యము విశ్వర్యము కలుగజేసిరి. కాని భారతదేశ ప్రాచీన సాంప్రదాయము లన్నియు నశించిపోయినవి. జనసంఖ్య అధికముగటచే దేశమునందు దరిద్రము అధికమయినది. భారతదేశపు ఆకాంతికి దుష్ప్రీతికి దరిద్రమే కారణము. విదేశీయుల పరిశ్రమలు భారత గ్రామజీవిత నిర్మాణమును అంతమొందించుటచే దేశము దరిద్రదేశత పాలైనది. పూర్వము గ్రామస్థులు ఇతరులపై ఆధారపడియుండె

డివారుకారు. సంవత్సరము పొడుగు వారికేదో పనియుండెడిది. ఇప్పుడు గ్రామస్థులు పనులుదొరకక పలుబాధల ననుభవింపచున్నారు.

మార్గమేమి? గాంధీగారు నూత్నముగ మార్గమును నూచించిరి. సమస్తము గ్రామస్థులు కొనుచున్న పదార్థములను తామే తయారుచేసికొనుట శ్రేష్టముగమార్గము. అనగా భారతీయులు రాటుము చేపూని వడుకవలయును. వ్యవసాయదారులు 4 నెలలు పనులు లేకుండెదరు. ఈనాలుగు నెలలు గ్రామస్థులు వడుకవలయును. వారికి ప్రాశ్నాహము కలుగజేయుటకు విద్యాధికులకూడ వడుకవలయును. గాంధీ డబ్బుపెట్టె ప్రక్క ఒక రాటముండెను. ఆశ్రమమునం దేమాలమోచినను రాటములుండెను. గాంధీగారు ప్రతిదినము రాటముపై నూలుతీయుచుండెదరు. ఆశ్రమవాసులందరు ప్రతిదినము కొంతకాలము వడికెదరు. ఈవిధమున విద్యావంతులు ఇతరులకు ఆదర్శప్రాయులై యుండి దేశమునందందగు రాటును వడుకునట్లు చేయవలయునని గాంధీ ఉద్దేశము.

భారతదేశములందలి గ్రామస్థుల విపరీత పరిస్థితులను ఇట్టి కార్యక్రమము సరిచేయునా అని నేను సందేహించితిని. నగరముల సమీపముననున్న గ్రామస్థులందుండువారు వడికటకన్న ఎక్కువలాభకరముగ పనులను చేయవచ్చును. కాని గాంధీ ఈ సందేహములను నిరసించిరి. జనసామాన్యమునకు ఒకకార్యక్రమము నూచించినప్పుడు అత్యధిక సంఖ్యాకులకు అనుకూలముగ కార్యక్రమమును ప్రకటించుట అవసరము. ఇతరకార్యక్రమములకన్న రాటపు కార్యక్రమము ఈవిధమున ఉత్కృష్టమైనది. దినకే అధికారమున్న లంకామైదు, జపానుగడ్డ ఒకగజము కూడ భారతదేశమునకు రాకుండ నిషేధించెనని గాంధీ చెప్పెను.

గాంధీ ఆశ్రమమునుండి ఆహుదాబాదు నందలి నేతయంత్రాలయముల నాకు కనుపడుచుండెను. రాటముపై నూలువడుకుటయే సర్వసామాన్యమైన ఆహుదా. బాదు నందలి యంత్రాలయములను మూయవలసియుండును గదాయని తలచితిని. ఆహుదాబాదు మిల్లులకును లంకామైదు మిల్లులకును భేదములేదు. భారత గ్రామ జీవితమును నిర్మూలమొనర్చిన యంత్రాలయముల పరిశ్రమలే గాంధీ ఆజ్ఞేపించుచుండెను.

బట్టల విషయమై గాంధీ కార్యక్రమము కొనసాగిన వారు ఇతర విదేశపరిశ్రమలపై దాడివెడలెదరేమో!

దక్షిణాఫ్రికాయందలి భారతీయుల సమస్య విషయమై మాట్లాడ ప్రారంభించితిమి. దక్షిణాఫ్రికావారి మనోవైఖరి కన్న బ్రిటిషువారి వైఖరి కొంచెము తృప్తికరముగ నున్నదని గాంధీ అంగీకరించెను. కాని రాటపు కార్యక్రమము ఈ సమస్యకు సూతనరూపము కలుగజేసెను. పాశ్చాత్యుల సంపర్కము వల్ల భారతదేశపు జీవితవిధానము మారిన భారతీయుల సంపర్కమువల్ల తమ జీవితవిధానము మారునని దక్షిణాఫ్రికాయందలి ఆంగ్లేయులు తలచుట సరసముగనే యున్నది. బ్రిటిషు వారి సరకులను బహిష్కరింపవలయునని గాంధీగారు ద్వేషించిన భారతీయులే బహిష్కరింపవలయునని దక్షిణాఫ్రికా వారు ద్వేషించుచున్నారు. స్వదేశీ కార్యక్రమమునకును వర్ణవిభేద చట్టమునకును ఒకవిధముగ సామ్యమున్నది. ప్రాచ్య పాశ్చాత్య దేశములకు సమన్వయ మేర్పడనని రెండుపక్షములవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. విప్లవోద్యమములు తన కంఠశాస్త్రము గిట్టవని గాంధీగారు చెప్పిరి. కాని గాంధీగారికే సంపూర్ణాధికారము లుండిన దక్షిణాఫ్రికాయందలి ఆంగ్లేయులు అవలంబించుచున్న విధానమునే అతడు అవలంబించునని నేను తలచితిని.

గాంధీపట్ల నాకు గౌరవము అధికముగనున్నది. సహనమును వారు కొరుచున్నారని నాకు తెలియును. కాని స్వదేశీ వర్ణవిభేదచట్టము ఈ రెండిటిని ఆధారముగ మనోభావములు ఒకటేవిధమైనదని చెప్పకతప్పదు.

మతివిషయములపై ప్రస్తావించితిని. వారి మేజాపై క్రైస్తవములకును సంబంధించిన కొన్ని గ్రంథము లుండెను. భారతప్రబోధమునకును క్రైస్తవములకును గల సంబంధము గురించి నేను మాట్లాడితిని గాని వారు హిందుమతము సమ విశిష్టరూపము విడనాడి వ్యాపించుచున్నదనియు అస్పృశ్యతను అంతమొందింపవలయు నను పట్టుదల వ్యాపించుచున్నదనియు వారు చెప్పిరి. హిందుమతామృద్యుల విభేదముల గురించి మాట్లాడుచు దురుద్దేశముతో కొందరు విభేదములను పురిగొల్పుచున్నారనియు చెప్పిరి.

వారు నాకొసగిన స్వాగతము వీడికొలు సంపూర్ణ స్నేహ భావమును ప్రకటించుచుండెను. కాని వారి భావములను సంపూర్ణముగ నేను గుర్తెలుగజాలకపోతిని. వారితో సంభాషించితిని గాని వారి ఆదర్శములను చక్కగ గ్రహింపజాలక పోతిని. (మాంచప్పరు గార్లయను)

శ్రీరామ మోహన ఆయుర్వేద కలాశాల-బెజవాడ

ప్రతిపత్తి

1915 సం॥ను ఆగస్టు 1 వ తేదీన బెజవాడ బకింగ్ కంపెనీ షేరులో శంకర వెంకటరామయ్యగారు ఆయుర్వేదధర్మ వైద్యశాలను స్థాపించి అనేకుల సహాయముతో ప్రవృత్తిని సంపాదించి దానిని వినియోగించి రోగులకు ఉచితముగ ఔషధము నిచ్చించుచున్నది. వారు సంవత్సరములు అవిచ్ఛిన్నముగ వారు జరిపి కార్యభార మధికమగుటచేతను దానిని స్థిరరూపమున నిలుపదలచియు బెజవాడ పురవాసుల మేనేజ్మెంటుకు అంగ పట్టి మేనేజ్మెంటుకు యిచ్చివేసినారు. సదరు సంఘమునకు బాడ్లపాటి వెంకటప్పయ్య పంతులుగారును, దరిమిలూను శ్రీరాజా సూరానేని వెంకటపాపయ్యారావు బహద్రుడు జమీందారుగారును, అధ్యక్షులయి మిక్కిలిగా వృద్ధిపరిచినారు. 1920వ సం॥రెం॥ 12 వ అక్టోబరున యీ సంఘము రిజిస్ట్రేషన్ చేయబడి ను. ఆదస్తావేజులలో పునరాధిని పుద్దేశ్యముల ననుసరించి 1924 సం॥రెం॥ 1 వ ఆగస్టు తేదీన ఆనగా ధర్మవైద్యశాల స్థాపించి 9 సంవత్సరములకు శ్రీరామ మోహన ఆయుర్వేద కలాశాల ను యీ వైద్యశాలయొక్క పాఠక సంఘమువారు స్థాపించిరి. ఈ రెండు సంఘములు ఒక దాని కొకటి యీ డు జోడుగ పనిచేయుచు ఆయుర్వేద విద్యాధ్యక్షులకు విద్యాశిక్షణము నొసంగుటకును రోగులకు చికిత్స నొనర్చుటకును చాలఉపయుక్తముగ నుండుననియు విద్యాలయమున విద్యాశిక్షణము నందుమందువారు ధర్మవైద్యశాలయందు ఔషధముల చేయుట యందును రోగులకు చికిత్సనొనర్చుట యందును అనుభవజ్ఞానమును సంపాదించవచ్చుననియు, ఇట్టియుభయ విధముగను యీసంస్థ లోకోపకారము కాగలదనియు తలచుచున్నారు. కొందరు విద్యార్థులు చదవుటకారంభించిరి. వైద్యశాలాభవనముననే ఒక గదియందు విద్యార్థులకు ఆయుర్వేద-ధూపం శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారు విద్యాశిక్షణము నొసంగుచుండిరి.

అనుబంధము చేయుట

ఇట్లు ఒకసంవత్సరము ముగియునప్పటికి తన విధానము నేర్పరచి కట్టుదిట్టమున విద్యాలయమున నడపుట ఆవశ్యకమని తోచినందున ఆంధ్రదేశమున కంతటికిని ఆయుర్వేద విజ్ఞానము వ్యాపింపజేయుటకు పాటుపడుచుండు సంస్థయగు ఆంధ్రవైద్యసమైక్యసముఖ సంస్థకు అనుబంధముగచేసి పాఠ్యక్రమాదులను నిర్ణయించుట విద్యాలయమున నడపుట మున్నగు కార్యవిధానము ఆంధ్రవైద్య సమైక్యసముఖ సంఘముచేతను ఆంధ్రవైద్యసమైక్యసముఖ సంఘముయొక్క సంస్థకు ఆంధ్రాయుర్వేద శిక్షకున కొప్పగించి దీనికార్యవిధానము నంతటిని చూచుట కేర్పాటుచేసెను. ఆంధ్రవైద్య సమైక్యసముఖమున ఐదుగురును, శ్రీరామమోహన ఆయుర్వేద ధర్మవైద్యశాల సంఘము పక్షమున ఐదుగురును సభ్యులు ఎన్నుకొనబడి ఈ పదుగురును ఈవిద్యాలయమును పాలించుచున్నారు.

విమర్శ

ఇట్లు ఆంధ్రాయుర్వేద విద్యాపీఠ పక్షమున విద్యాపీఠమున కున్న విరాజ ప్రతిపాది భయంకర కృష్ణమూచార్యులుగారు స్వయముగ బెజవాడకువచ్చి అచ్చటనివాసమేర్పరచుకొని 1925 సం॥ రెం॥ జులై మాసమునండి యీవిద్యాలయమున విద్యాశిక్షణవిధానమును నడపుచున్నారు. కవిరాజ శ్రీమంత్ ప్రతిపాది భయంకర కృష్ణమూచార్యులు గారును ఆయుర్వేదధూపం శివగర్వర శ్రీపాదకృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారును, శ్రీ సీతారామ అవధూతగారును శిష్యులకు విద్యాశిక్షణము నొసంగుచున్నారు.

అభివృద్ధి

ఈవిద్యాలయము స్థాపించిన రెండు సంవత్సరములనుండి యుక్తమాభివృద్ధి నందుచున్నది. ఘనమగు నలవది మందివరకు విద్యార్థులచేర్చిరి. ఈసంస్థను వంద్రాసుప్రభుత్వమువారి ప్రధాన మంత్రులగు పానుగల్లు రాజాగారును, కృష్ణాజిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులగు శ్రీవేంకట్రామయ్య అప్పారావు బహద్రుడు జమీందారుగారును, బెజవాడ మునిసిపలు ఛైర్మన్, బెజవాడ తాలూకాబోర్డు ఛైర్మన్లు, జస్టిసు సదాశివయ్యగారు, జోగిరెడ్డి నాధనేనుగారు, శేషశాస్త్రిగారు, దేవోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారు మొదలగు ప్రముఖులచేతుల ద్వారా శ్లాఘించియున్నారు. కృష్ణాజిల్లాబోర్డువారు రు 1000 లును బెజవాడ మునిసిపాలిటారు రు 500 లును బెజవాడ తాలూకాబోర్డు వారు రు 400 లును మాజీదు తాలూకాబోర్డువారు 50 రూపాయలును విరాళములొసంగియున్నారు. మదరాసు గవర్నమెంటువారు వైరాళములను అంగీకరించి తమయాదరణము

ను చూపియున్నారు. మిర్రాసాల్ శ్రీ వల్లూరు సూర్యనారాయణరావుపంతులుగారు సంవత్సరమునకు రు 500 అదా గల య రు 54 ల మెరకభూమిని ఉచితముగా నొసంగి యున్నారు. బాడ్లపాటి వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు, శంకర వెంకటరామయ్యగారు, అమృతన్న రాజ్యలక్ష్మన్నగారు రు 5000 ల విలువగల వైద్యశాలాభవనమును ఒకయకరము పైచిలుకు తోట భూమిని ఉచితముగ నొసంగియున్నారు. ఈ ప్రతిష్ఠాపనలకు మందుల అమృతన్నవలన రు 2500 లు సంవత్సరమునకు రాబడి వచ్చుచున్నది. ఈవైద్యశాలయందు గు 15000 విలువగలమందులు కలవు. ఇక యితరమహాజనులవలన సొంతకు గు 1000 ల విరాళములు లభించుచున్నవి. ఇట్లు యీ ప్రతిష్ఠాపనల నిర్వహణమున కై పాలకవర్గమువారికి సంవత్సరమునకు రు 6000 ల వరమానము వచ్చుచున్నది. అందుచే యీసంస్థలను చాలవరకు సంతృప్తికరముగ నడపుటకు అవకాశము కలిగియున్నది.

విద్యాశిక్షణము

ఆయుర్వేద విద్యాశిక్షణము విషయమున ఆలోచింపవలసినవిషయము లనేకములు కలవు. ప్రకృతియు పాశ్చాత్యవ్యామోహములన ఆయుర్వేద విద్యాశిక్షణము పట్ల అనేక విధములగు అనాచిత్యములు జరుగుచున్నవి. ఆయుర్వేదవిద్యాశిక్షణము నొసంగునపుడు ఆంగ్ల విద్యల శిక్షణమున అనేకవిధములగు చెరుపులు గలుగుచున్నవి.

ఆలోచనీయ సాంకర్షము

ఫిజియాలజీ, అనాటమీ మొదలగు ఆలోచనీయ వైద్య విద్యాంగములయందు మొదట జ్ఞానమును కలిగించుటవలన ఆయుర్వేద నిదాన చికిత్సాపద్ధతులయందు శిష్యునకు విరుద్ధభావము తేర్చుటకు కనకాశము కలుగుచున్నది. ఆయుర్వేదాంగములగు కారీరద్రవ్యగుణములయందు మంచిశిక్షణము మొదట కలుగవలయును. అందువలన శిష్యునకు స్వతంత్రమునందు నిర్వచనమును జ్ఞానమును ఆస్తికతయు కలుగగలవు. అట్లుగాక మొదట మెటీరియా మెడికా అనాటమీ ఫిజియాలజీలను నేర్చుటవలన స్వతంత్రసిద్ధాంతములయందు సంశయవిపర్యయములతో కూడిన జ్ఞానమును అజ్ఞాన అన్యధాజ్ఞాన విపరీతజ్ఞానములను గలుగుచున్నది. ఇట్టిస్థితి ఆయుర్వేదవిజ్ఞానాభివృద్ధికి ముందుముందు చాల ప్రమాదకరముగా వుండి కలుగజేయుగలదు.

దేశభాషయందు శిక్షణము

ఈవిద్యాలయమున విద్యాశిక్షణము రెండువిధములగు విడదీయబడి నడపబడుచున్నది. ఒకటి దేశభాషాశిక్షణము రెండుసంస్కృతభాషాశిక్షణమును నైయున్నది. మొదటదేశభాషయందు ఆయుర్వేద విద్యాశిక్షణము నొసంగుట విద్యాధిమనకును అలజడిలేకుండ ఆయుర్వేదతంత్రవిషయము లన్నిటి యందును నికృష్టమును నిస్సృజ్యమును నగు జ్ఞానము గుఱుముగా కలుగగలదు. ఈకాలమున విద్యార్థి దేశభాషయందే చదువుచుండుటచే భాషాభ్యాససంబంధముగ కష్టము లేక కవల విషయవిజ్ఞానముననే బుద్ధిని వినియోగించుటకు అవకాశము కల్పింపబడుచున్నది. ఇంగ్లీషునగాని, సంస్కృతమునగాని భాషాజ్ఞానమున్నను లేకున్నను ఆయుర్వేదతంత్రాధ్యయనమునకు అభ్యంతరము కలుగుటలేదు. ఆంధ్రభాషయందు చదువను గ్రాయను నేర్చియుండి గ్రహాధారణ పట్టువుగలందు ప్రతిపాదును మాకళాశాలయందు చేరి విద్యాజ్ఞానమును పొందుటకు వీలు కలుగుచున్నది. ఇట్టి శిక్షణము మూడు సంవత్సరములు యిందు కను పరచబడిన పాఠ్యక్రమము ననుసరించి కలుగజేయబడును. ఈ రి సంవత్సరములకాలములో ప్రతి సంవత్సరాంతమునను ఆంధ్ర ఆయుర్వేదవిద్యాపీఠమువారి ప్రవేశ మధ్యమ ఉత్తమపరీక్షలకు విద్యార్థులు పంపబడుదురు. మూడవసంవత్సరము ఉత్తీర్ణులయిన వారి కి విద్యాపీఠమువారు "వైద్యవిద్యార్థి" అను బిరుదుమును ఒసంగెదరు. మరియు మూడవసంవత్సరాంతముననే విద్యార్థులు నిఖిలభారతవర్షీయ విద్యాపీఠమువారి దేశభాషాపరీక్షకు పంపబడుదురు. అందు ఉత్తీర్ణులయిన విద్యార్థులకు ఆషీమవారు భిషక్ అను బిరుదుమును యిచ్చెదరు.

సంస్కృతశిక్షణము

ఈమూడు సంవత్సరములకాలములో పై పరీక్షలయందు ఉత్తీర్ణులై సంస్కృతమున మంచిభాషాజ్ఞానము కలవారికి సంస్కృతమున మరియొకసంవత్సరము శిక్షణ మొసంగబడును. ఆయుర్వేదగ్రంథములను ఆలోచనాంశప్రదాయముగ ఫిజియాలజీ, అనాటమీ, మెటీరియా, మెడికాకూడా నేర్పబడును. సంవత్సరాంతమున నిఖిలభారతవర్షీయ ఆయుర్వేద విద్యాపీఠమువారి ఆయుర్వేద వికారద పరీక్షకు పంపబడుదురు. అందు కృతార్థులగువారు ఆ బిరుదుమునుగూడ బడయగలరు. ఇట్లు యీ కళాశాలయందు వైద్యవిద్యార్థి, భిషక్, వికారదపరీక్షలకు విద్యాశిక్షణ మొసంగబడును.

నిరీక్షణము

ఈ విద్యాలయము శ్రీరామమోహన ఆయుర్వేద ధర్మ వైద్యశాలాపాలకసంఘముయొక్కయు, ఆంధ్రాయుర్వేదవిద్యాపీఠము యొక్కయు నిరీక్షణమున నడపబడుచుండును. ఈ రెండు సంస్థలను దీనియొక్క ఆర్థిక విద్యాకార్యక్రమ పరీక్షా పరిశీలనాది విధానములను జరుపుచుండురు. అందుచే నిది బెజవాడకును, ఆంధ్రదేశమునంతటనుకూడను స్వత్వముగల ఆయుర్వేద విద్యాసంస్థయైయున్నది. ఆంధ్ర ఆయుర్వేద విద్యాపీఠము ఆంధ్రమహాజనుల ప్రతినిధిసంస్థ యగుటచే దానిపరిపాలనమునకుండు నీసంస్థ సర్వాంధ్రదేశమునకును స్వంతముని తలంపవలసియున్నది. ఆంధ్రులందరును దీని మంచిచెడ్డలవిషయమున బాధ్యత పూనుటకు అధికారము కలిగియున్నారు. వైరెండు సంఘములు ఆంధ్ర మహాజనులపక్షమున తమ నిరీక్షణక్రింద జరుపుచున్నవి.

ప్రార్థనము

ఆంధ్రదేశమందలి వైద్యులును వైద్యాభిమానులును! అందరును ఈ విద్యాసంస్థకు స్వంతముగ గ్రహించి తమబిడ్డల నీవిద్యాలయమున కనిపి విద్యాశిక్షణము కలిగించియు, బోధులును మునిసిపాలిటీలను, జమీందారులును, భూస్వాములును, వర్తకులును ఎల్లరును గ్రాంటులను విరాళములను చందాలను దయచేసియు, ఉన్నతాధ్యక్షులతో ప్రారంభింపబడిన యీఉత్తమ సంస్థకు అభివృద్ధికి తెచ్చెదరుగాక యని కోరుచున్నారము. ప్రకృతికాలమున అనేకరీతుల క్షీణదశయందుండు ఆయుర్వేద విద్యను వ్యాపింపజేయుటకు సమకట్టిన యీమహాధ్యయమును ఆంధ్రమహాజను లందరింతురుగాక! ప్రభుత్వమువారిచే మదరాసు నందు నడుపబడు ఆయుర్వేదకళాశాల యొకటియున్నను, ఆంధ్రదేశమధ్యమును, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయకార్యస్థానమును, సర్వాంధ్రులకు అనుకూల మగు మాడల్లి ప్రదేశమును అగు యీబెజవాడ యందలి యొకటి యందుండు యంతయు ఆత్మవసరము. ఇంకను దేశమున ననేకులు ఆయుర్వేదకళాశాల లను పేరుతో సంస్థలను లేపడియున్నను, తగినంత ధనముగాని మంచి విద్యాశిక్షణాపజాళికాని, ఉత్తమలగుఅధ్యాపకులుగాని ప్రతినధిసంస్థ ప్రాప్తుగాని ప్రభుత్వముయొక్క ఆదరణముగాని వానికి లేకుండుటచేతను వైయన్నియోగ్యులును మన కళాశాలకు ఉండుట చేతను మన ప్రయత్న మే చాలవన్నతికి లేదగినస్థితి యందున్నది. దీనినొక్కవారిని బాగుచేసి ఆంధ్రుల దృష్టియంతయు యీ యొక్కసంస్థపైనే కేంద్రీకరింపజేసి ఈ యాంధ్రదేశ సంస్థకు భారతమున సర్వోత్తముగ జేయబూనుటకు ఆంధ్రమహాజనులందరును తోడుపడవలయునని ప్రార్థించుచున్నారము. ఈశ్వరు డేయుద్ధమునును ఆశీర్వదింపునుగాక.

ఆంధ్రాయుర్వేద విద్యాపీఠము

యొక్కయు శ్రీరామమోహన

ధర్మ వైద్యశాలా సంఘము యొ

క్కయు సంయుక్త పాలకసంఘము

27 గురు క్రైస్తవులు హిందూమతములో చేరుట

ది 11-6-26 వ తేదీని కైకలూరు తాలూకా చావలి పాడుగ్రామములో శుద్ధిసభ సమావేశపరచ బడినది. హిందూ మతములో చేరుటకు సంసిద్ధులైన 17గురు క్రైస్తవులను స్నాన మాచరింపజేసి ధాతమస్త్రాధారలై తిరుమణి శ్రీ చూర్ణాలంకృతులైన తిరుపతి, యజ్ఞచేదిగయెండు మార్పుండ నియోగించి, సమిధ, పువ్వు, శర్కర, నవధాన్యా, దూప, దీపాదులచే అగ్ని దేవునర్పించి ఆ గ్రామ వాస్తవ్యులగు మిర్రాసాల్ శ్రీ ఉప్పలూరు ముత్తెంరాజుగారిచే హిందూమత ధర్మములను గురించి ఉపన్యాస మొసగబడినది. గుడివాడ శుద్ధి సహాయక సంఘ సభ్యులగు నుండు వెంకయ్యగారు మంగళగీతములను బాడిరి. వారలు అగ్ని దేవునియెరుట గోమాంసభక్షణ చేయమనియు, చచ్చినజంతువుల మాంసము తినమనియు, కల్లు సారాయిలు తాగుట క్రమక్రమముగా మానెడమనియు, ప్రమాణములుచేసిన తర్వాత శ్రీ గుంటూరు, ఆంధ్ర ఆర్యక మిషన్, మతాచార్యులగు మిర్రాసాల్ శ్రీ కేశవదేవు జ్ఞానీగారు సదరు 17 గురు క్రైస్తవులను సంస్కరించి హిందూమత దీక్ష నొసగిరి. తెలకల సోలోమోను ఎగైరా క్రైస్తవనామములు తీసివేసి తోకల వెంకయ్య ఎగైరా హిందూనామములు వారలకు వరుసగా పెట్టబడినది. ఫలపుష్ప తాంబూలములు సభికులందరికి పంచిపెట్టి "శ్రీమద్రమారమణ గోవిందో వారియను వారివాసు స్మరణతో సాయంత్రం 6 గంటలకు సభముగింపు చేయబడినది.

సుబ్రహ్మణ్య

చిన్నం బసవయ్య

తిరుపతి
(స్వకీయ విలేఖరి)

మునిసిపల్ ఓటర్ల జాబితా ఆక్షేపణలు
పేర్లు వదలివేయబడుట

1926, 1927 సంవత్సరమునకు తయారుచేయబడిన ఓటర్ల లిస్టులో 49 గురు తప్పుపేర్లు లిస్టులో లేవని చెప్పి చేర్చుకొన గోరి మనవులు దాఖలు చేసిరి.

మల్లారాజుశ్రీనివాస సి. ఎస్. శ్రీనివాసులు శెట్టిగారు మునిసిపల్ చేర్మన్ గారు, యెం. దొరసామయ్యగారు బి.ఎ. అలాడి పద్మనాభయ్యగారు బి. ఎ. ప్లీడరు జడ్జిలుగా (రివైజింగు బోర్డు మెంబర్లుగా) నుండిరి. మనవిదార్లు తరపున మల్లారాజు శ్రీరాధాపతియ్యగారు బి. ఎ. ప్లీడరు హాజరయి 49 గురు మనవిదార్లు 1925-1926 సంవత్సరమునకు వాయిదా ప్రకారం అనగా 31-3-1926 తేదీలోగా మునిసిపల్ కమిషనరుకు బాకీ యుండిన పన్నులన్నిటిని చెల్లించివేసినట్లు వాదించి చట్టప్రకారము పేర్లు ఓటర్ల జాబితాలో చేర్చక వదలిపెట్టినది సరికాదని యు చెప్పివాదించిరి. చేర్మన్ గారు 1925-1926 సంవత్సరమునకు బాకీ యుండిన పన్నులను చెల్లించి వేసియుంటున్నారు. అయితే 1924-1925 1923-1924 సంవత్సరములలోని పన్నులను మనవిదార్లు చెల్లించలేదు గాన వదలివేయబడినదని చెప్పిరి చాలకాలము చర్చ జరిగిన పిమ్మట జడ్జిలు చట్ట రూల్స్ గవర్న మెంటు వుత్తర్వుల ననుసరించి యొక మనవిదార్లను అన్ని సంవత్సరములకును పూర్తిగా చెల్లించియుండిననే తప్ప ఓటర్ల లిస్టులో పేర్లు చేర్చించుటకు వీలులేదని చెప్పి మనవులను తోపుడు చేసిరి. అలంబర రాఘవయ్య అను అతను వృత్తిలేని కొంకరికి వృత్తి పన్ను విధించి వార్డు పేరులను లిస్టులో చేర్చి యుంటున్నారు. వాట్లను రద్దుజేయవలయునని మనవి దాఖలుచేసి యుంటున్నారు. వాట్లను రద్దుచేయవలయునని మనవు దాఖలుచేసి యుండిరి. రివైజింగు బోర్డు మెంబర్లు న్యాయముగనో అన్యాయముగనో పన్ను విధించినారు. పన్ను చెల్లించియుంటున్నారు. చట్టములో ఆట్టి ఆక్షేపణలు వినుటకు గాని తీర్మానించుటకు గాని తమకు అధికారం లేదని చెప్పి తోసివేసిరి.

ఇంకను కొన్ని ఆక్షేపణలు కొందరి పేర్లను ఒకవార్డు నుండి మరొకవార్డున చేర్చవలయునని చెప్పిరిగాని 5 గురు పేర్లను మాత్రం ఒకవార్డునుండి మరొకవార్డు లిస్టులో చేర్చవలయునని తీర్మానించిరి.

ఎలక్ట్రిక్ యంత్రాలయనిర్మాణమునకై శంఖుస్థాపన నిన్నటి రోజు వుదయం 7 ఘంటలకు పితాపురం రాజాగారి తోట (ఖాళీనివేళమున) ఎలక్ట్రిక్ యంత్రాలయ నిర్మాణమునకై శంఖుస్థాపన జరిగినది. ఈసభకు మిస్టర్ గ్రీన్ వుడ్, యలక్రికల్ ఇంజనీయరుగారు, శ్రీ మహాంతు ప్రయాగ్ గౌడ శీవారు వచ్చియుండిరి. దేవస్థానం పాఠశాలకు శాస్త్రముగా కలశాస్థాపనము పుణ్యహవాచన మొదలగు కార్యములను జరిపిరి. వచ్చియుండిన బ్రాహ్మణులకు భూరిదక్షిణ యిచ్చిరి. మంగళవాద్యములతో శ్రీమహాంతు ప్రయాగ్ గౌడ శీవారు, తిరుమల తిరుపతి వైకృతా దేవస్థానముల విచారణకర్తలవారు శుభలగ్నమున సలిగిరి స్థాపించిరి. స్థాపించుటకు కొన్నినిమిషములకు పూర్వము, మదరాసు, ఎలక్ట్రిక్ ఇంజనీయర్ గారు ఆంగ్లమున, ఈదీపముల ఆవిశ్కృతముగరించియు లాభమును గురించియు ఒకవ్యాసమును జదిపిరి. మహాంతుగారు, తిన్న 1924 సంవత్సరంలో, కలుసుకొని, సలహా అడిగినయ్య! 1928 సంవత్సరం జాగాచూచి, స్థానము మహాదాలు 1924 సంవత్సరమున పంపినందుపై 1925 ని సంవత్సరమున మిస్టర్ శ్రీనివాసరావు దేవస్థానం ఇంజనీయరు ఏర్పాటుచేసి నేటికి శంఖుస్థాపితం జరుగుచున్నది ఇందులకు మూడులక్షల ఇరవై వేలరూపాయలు ఇప్పటి ధరల ననుసరించి ఖర్చుఅగును. ఈదీపములు తిరుమల కొండకు పోవు దారిమధ్యను, తిరుగుల (పెద్దతిరుపతి)లోను, దిగువ, తిరుపతి, తిరుచానూరు దేవాలయములలో మొదలు ప్రారంభించబడును. పిమ్మట పురపాలకులకు వ్యక్తుల ఇండ్లకును ఏర్పాటు చేయబడును. ఇందులకు మహాంతువారు సమ్యక్తించి జరుపుచున్నారు ఇటులను ప్రతిబ్రట్టియు జరుపవలెనని చెప్పి మహాంతుగారికిని ప్రజలకును నందనము లాచరించిరి. మహాంతుగారును ఆంగ్లమున తాను సభకువచ్చియుండువారి సహాయముతోటి "శంఖుస్థాపన" స్థాపించుచున్నాననిరి. పేషెంట్ నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, మహాంతుగారిని గ్రీన్ వుడ్ గారిని, పుష్పమాలలతో గౌరవించిరి. అందరికిని, పుష్పం, తాంబూల, పండ్లుపంచిపెట్టిరి. కాఫీఫలహారములుగూడ పంచిపెట్టిరి.

గోవధ - హైకోర్టు ఉత్తరువు

పానిపట్టు మహమ్మదీయుల అసమ్మతి

లాహోరు, జూన్ 16:— పంజాబు రాష్ట్రీయ కిలాఫతురంఘాత్యులకు లగు మాలానా జఫర్ లీఖాను గారు యీ క్రింది సందేశమును పానిపట్టు కిలాఫతురంఘ కార్యదర్శికి బంపెను:— రాష్ట్రీయ కిలాఫతు కార్యనిర్వాహక సంఘము 3-వ తేదీని సమావేశమై పానిపట్టు మహమ్మదీయులు, మునిసిపలు సరిహద్దులలో గోవధనుగూర్చి హైకోర్టు గావించిన యుత్తరువులను సహించి అధికారుల యుత్తరువు నల్లంఘింప గూడదని తీర్మానించెను. అయితే యిప్పుడేర్పడిన క్లిష్టపరిస్థితులలో వారు పంజాబు మహమ్మదీయులనుగతినీ అసమ్మతి సభలను మాత్రము జరుపవచ్చును. కాసనసభయందు తీవ్రముగ నాందోళము జేయవచ్చును. ఆవులను ఊరేగింప జేయరాదు. (అ. ప్రె.)

ధిల్లీలో వార్తాపత్రికల నిర్బంధము

144 పెక్కును ప్రయోగము

ధిల్లీ, జూన్ 16:—ధిల్లీ రాష్ట్రమున జిల్లా మేజిస్ట్రేటుకు బంపి అయన వుత్తరువు గానిదే యేవిధమైన న్యూస్ పేపరు పోస్టరు (గోడలమీదవేయు ప్రకటనలు) అచ్చువేయ గూడదని యు ప్రకటించగూడదనియు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు క్రి. ప్రా. కోడ్డు 144 పెక్కునుక్రింద నుత్తరువు జేసిరి. (అ. ప్రె.)

మైసూరు శాసనసభ

బడ్డెట్టు సమావేశము
(స్వకీయ విలేఖరి)

మైసూరు, జూన్ 14:—మైసూరు ప్రతినిధులసభ నేటి మధ్యాహ్నము 12 గ సమావేశమయ్యెను. నూతన దివాను మీర్జాగారు హస్తధ్వనులు చెలరేగి అధ్యక్షత వహించిరి. ప్రజా ప్రతినిధులు కొందరతని అభినందించిరి. దివానుగారు వేళాభిమానమును పురిగొల్పుచుండిరి. మైసూరుసంస్థానము భారతదేశ మంతకు ఆదర్శక రాజ్యముగ జేయఁబడిరి. వ్యవసాయము దేశీయపరిశ్రమల నభివృద్ధిని గూర్చి యెక్కువగా జెప్పిరి. నిరుద్యోగ సమస్య పూర్తిగా తొలగించుసాధనము కనుగొన. లేకపోయిన ఉద్యోగముల కల్పించుట కుపయోగకరముగు మార్గముల నూచించిరి. రాజకీయ సంస్కరణముల గూర్చియు రాజకీయసంస్థ నిర్మాణము గూర్చియు మైసూరు ఒక ప్రత్యేక ఘట్ట నవలంబించి యితరుల కార్యనిమిషముగ నుండగలదనిరి. ఆర్థికము గూర్చి అయన కొత్తగా జెప్పవలసిన దేదియు లేదు. రాజశి తగ్గిపోవుచున్నదని అతని కెరుక. ఋణములను సర్దుబాటు జేసి అభివృద్ధి కార్యములకు కొంత ద్రవ్యము నేర్పాటు జేయవచ్చుననిరి. ఉద్యోగలబదరు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను తగ్గించి స్వయముగ క్రేడగ పనిజేయవలెనని సలహా జేసిరి. మైసూరు వాస్తవ్యులందరు తమకు గూర్చి యితరులు కొనియాడునట్లు ప్రవర్తించవలెననియు శాసనసభ వారు జాతీయభావములతో మెలంగవలెననియు బోధ జేసిరి. దివానుగారి ఉపన్యాసమును సంతోషముతో సభ్యులు వినిరి. దివానుగారి ఉపన్యాసానంతరము కొన్నిగవర్న మెంటు బిల్లులు కానిచ్చి ప్రశ్నిత్తరములకు గడంగిరి. ప్రశ్నిత్తరములలో కన్యార్థ సత్కారము గూర్చి సభ్యులు యెక్కువక్రేడవహించిరి. ప్రభుత్వమువారి కి యుద్యమమునందు యిష్టము లేకపోలేదనియు, స్థానికోద్యోగులు అనుసరముగా ఆల్లరిజేయకుండ జవాబు జెప్పిరి. సభ 2 గురుచున్నది.

మైసూరు రిప్రజెంటేటివు అసెంబ్లీ సమావేశము

ప్రొగ్రెసివుపార్టీ బడ్డెట్టును ప్రతిఘటింప నిశ్చయించుట
మైసూరు, జూన్ 16:—మైసూరు రిప్రజెంటేటివు అసెంబ్లీయందలి ప్రొగ్రెసివుపార్టీ బడ్డెట్టును ప్రతిఘటింపుటకు నిశ్చయించెను.

సభచాలింపవలయునని ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానము వై, బెంకొర్టుల నెత్తివేయటచే సంభవించిన పరిస్థితులు సత్పూర్ణముగా చర్చించబడెను. రద్దుజేయగూడదని గావించిన వాదనకు దొరతనము సమాధానము నిచ్చెను. తుదకు తీర్మాన ముఖా దింపబడెను.

ప్రతిపక్షను పెద్దఉద్యోగియు సభ్యులప్రశ్నలకు సవ్విమెంటరీ ప్రశ్నలకు ఉత్తరముల నీయవలయునని అసెంబ్లీ అధ్యక్షుడగు దివాను గావించిన నూతనమార్పున కెల్లరును పరమానందమును జూపుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

విద్యుచ్ఛక్తి శాలలు తగులబడుట

లాహోరు, జూన్ 16:—లాహోరుకు సమీపమున మొఘల్ పారాయందు వాయవ్యముల రైల్వేవారి విద్యుచ్ఛక్తి ప్లాంట్ల తగులబడెను. 4.5 లక్షల వత్తును జరిగినవని తెలియుచున్నది. పెయింటుప్లాంట్లయందు అగ్ని మొదలుపెట్టెను గాని దానికి కారణము లింకను తెలియకున్నది. అగ్నిని చల్లార్చువారు వచ్చియుండిరి. కాని మంటలధికముగను నీరుకొద్దిగను నున్నందున అగ్ని చల్లారకుండెను. ఆ ఇంటియందు చాల విలువగల సామానముండెను. అగ్ని హఠాత్తుగాబయలుదేరినందున భవనముంతయు బూజీవయ్యెను. (అ. ప్రె.)

డౌలప్ రబ్బరు కంపెనీ

డౌలప్ రబ్బరు కంపెనీవారు ఇండియాలో ఒక కంపెనీని పెట్టి 100-కి6 వంతు వడ్డీనిత్తురుట. చందాల మొత్తము 30 లక్షలుందును. జూలై నెలలో వివరములను ముద్రింతురు. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్ర దేశ గ్రంథాలయోద్యమము

పూర్వపరిశ్ర - రాబోవు యభివృద్ధి మార్గములు

దంటు సుబ్బావధానులుగారి పర్యటనము

నగరమాంకాలమున ఆంధ్రదేశమున అభివృద్ధికి, దేవుటకు ఉద్బుచ్చించిన సంస్థలలో ఆంధ్రగ్రంథాలయోద్యమము ప్రధానమును వహించినది. ఈ ఉద్యమముమూలమున దేశకాలపరిక్షణలను అనుసరించి ఇకముందు జరగవలసిన కృషిని నిర్ణయించుకొనవలసియున్నది. అట్లుచేయుటకు పూర్వము ప్రస్తుతాంశమునకు సంబంధించినానాకు పూర్వచరిత్రను గూడ స్మరించుట ముఖ్యపరము. భారతవర్ష నందలి అన్ని రాష్ట్రములలోపాటు ఆంధ్రరాష్ట్రము గూడ ఉద్యమానకాలమున కరిగిన జాతీయోద్యమాంశముగ నున్నందునము ప్రధానమున ప్రారంభమొసగి, ఆంధ్రోద్యమముగలమున అభివృద్ధి కెందైనది ఇట్లు దేశమందు నలుచులను కృషిచేయుచున్న గ్రంథాలయములకు ఇతరదేశములలో ఉద్యమములతో పరిచయము గలుగజేయుటకు ప్రత్యేక గ్రంథాలయములను సమిష్టి ఉద్యమమును నిర్దిష్ట ప్రాప్త్యమును పొందుటకు తగినట్లుగ నహుటకును గ్రంథాలయ సభలు గ్రంథాలయసంఘములు ఏర్పడినవి. ఈ మూలమున కొంత కృషి జరిగిన విధమున ప్రతిజిల్లాకును ఒక కేంద్ర గ్రంథాలయముండినగాని ఆయా హండ్లములయందు తగినకృషి జరుగుటకు నీలంబడినదియై, అట్టినుండలగ్రంథాలయముల నిర్మాణముకొరకు తీవ్రమగు ప్రయత్నములు జరుపబడినవి. ఆప్రయత్నములు కొంతవరకు ఫలప్రసూతమైనను, కాలము అనుకూలము గాకుండుటచే తుదివరకు సాగలేదు. ఇంతవరకు గ్రంథాలయముల స్థాపనయు, అభివృద్ధియు కేవల ప్రజలయొడనే ఆధారపడియుండెను.

అట్టిసందర్భమున శ్రీమత దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు స్థానికాసనసభలో సభ్యులుగా ఉన్నప్పుడు గ్రంథాలయసంఘములై రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు ఇరువై వేలరూపాయలు వెచ్చించుటకు తీర్మానము చేయించిరి. అసాధ్యమైన గ్రంథాలయములకు పూచిపెట్టబడిన అప్పటినుండియు ప్రతిసంవత్సరము రాష్ట్రమునందలి గ్రంథాలయములన్నిటికినీ పంచిపెట్టుటకై స్వల్పములైనను ప్రభుత్వమువారు ఇచ్చుచున్నారు. ఈమొత్తము బహుస్వల్పముగా నుండుటచేత నేమి, ఈమొత్తము పంచిపెట్టుటయందు అనలంబింపబడుచున్న విధానము నాబట్టి యేమి, ఇంకొకటి మనయుద్దయములకు లాభ మేమియు కలుగుటలేదని స్పష్టముగా చెప్పవచ్చును.

కొన్ని స్థానికస్వపరిపాలనా సంఘములు గ్రంథాలయములకు విషయము చేయుటకు ప్రారంభించినవి. నాన స్థానిక ప్రభుత్వములలో ఎరమాంకాలమున స్థానిక స్వపరిపాలనా శాఖవారు ఆమె సంఘముల గృహములను పడతులను బట్టి న్యాయముగా సహాయము పొందుటకు గ్రంథాలయములను అట్టిది లభించుటకై ఇంకొక స్వలాభావేషములను దేశమందు కలగ జేయుచున్న అవకాశమును కలిపియుగ ప్రజలయందు వైచమ్యము కల్పించి మన గ్రంథాలయములకు గూడ వ్రాతీ అంగు మూలమున పూర్వకాలమున అభివృద్ధి కెందైన గ్రంథాలయములు గూడ మూ పొందునవి.

ఇట్టి నిగత్యాపారమును విషయపరిష్కారముగా గూడ ప్రోత్సహించుటకు అచ్చులచుట బయలుదేరి పూర్వపు గ్రంథాలయములను అభివృద్ధి చేయుటకు తీవ్రమగు కృషి జరుగుచున్న మనము వినుచు మామచునే యున్నాము.

ప్రజలయందు ముఖములు జాతులు ఎన్నియున్నను, ఎన్ని రజతీపకలు అంతఃకలహములను పుకొన్నవి చెప్పు వెరిగినను న్యాయముగా దేశాభివృద్ధిని గడు ప్రతిపాదాడను గ్రంథాలయోద్యమ వ్యాపికి, తోడ్పాడి పుచ్చు మన మింత కాలమునుండి కృషి చేయుచున్న ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము మనకు లభించినది. ఇతర విశ్వవిద్యాలయముల వలెగాక మన ఆంధ్ర సంస్థాపక కాలములోను కళాశాలలలోను విద్యనభ్యసించువారలకేగాక, తదితరులకు ప్రజాసామాన్యమునకుగూడ విద్యగర్భితులకు సమకట్టినది. ఈలాభము ప్రజల పొందినదెన్న, ఆగ్రాప్రదేశము లందు విద్యాభివృద్ధికై కృషిచేయు స్థానిక సంస్థల లునునే ఈరహుగా జరుగగలదు ఇట్టిసంస్థలు మనగ్రంథాలయములకే కాకలవు.

కావున ఇట్టిఫలములు పొందుటకేమి, ఉద్యమము సర్వసామాన్యమై దేశమంతటను వ్యాపించుటకేమి, ఆమెము ప్రతి తాలూకాకును ఒకటి రెండు గ్రంథాలయములైనను తగిన కట్టుబాటులతో పనిచేయుచు ఆద్యప్రాయముగ నుండవలెను. ఇందుకొరకు దేశమందు తగినప్రచారము వెంబడి జరుగవలసియున్నది. మన ఉద్యమముందు అభిమానము గలవారందరను

ప
క
జ
ప్ర
న
కు
మ
ఆ
వీ
న
జ
వ
మ
క
గ
మ
ర
ద
మ
త
న
ని
వ
క
చ
ట
క
గ
వ
వ
ప

వంటచెఱుకు గవర్నమెంటు వేలంజేసినప్పుడు పోటీ ఎక్కువై పాట పెరిగిపోయినది. అందుచేత కంట్రాక్టరు చాల ఎక్కువధరకు అమ్ముచున్నాడు. వీనివలన బీదజనులకు చాల బాధకరముగా నున్నది. ఈకష్టమును జిల్లాకలెక్టరునకు పీఠ్య అస్ససియేవ్ వారు తెలియబరచిరి. ఇందువిషయమై పురపాలకసంఘముయొక్క స్తామతును అస్ససియేవ్ వారు కోరిరి. పురపాలక సంఘమువారు అస్ససియేవ్ వారి అభిప్రాయముతో నేకీభవించుచు, మామూలు స్థితిగతులు కలిగెవరకును ఇదివరలో కొన్ని సంవత్సరము లుంచబడిన రీతిగా గవర్నమెంటువారు విడిగా ఒకవంటచెఱుకుడి పాను పెట్టవలసినదనియు అట్లు చేసిన యెడల ప్రస్తుత దుస్థితి తగ్గననియు పురపాలకసంఘమువారు తీర్మానించిరి.

గోదావరి కోఆపరేటివ్ బ్యాంకు గోదావరి కోఆపరేటివ్ బ్యాంకింగ్ యూనియన్ సాధారణపథ మొన్నసాయంకాలము పురమందిరమున జరిగెను. బైలాలులో సవరణలు చాల చేయబడెను. బాంకివారిచ్చు ఋణములను గురించి చేయబడిన నిబంధనలలో నీక్రింది విశేషములు కలవు:—ఈజిల్లా బ్యాంకింగ్ యూనియన్ యొక్క డిపోజిట్ల రుణ డిపెండెన్సీ గలిగియుండు వారికిని మెంబర్లైనను కాకపోయినను కూడ నూటికి సంవత్సరము 1కి ఆడిపోజిటు లేక డిపెండెన్సీ పైన బ్యాంకింగ్ యొక్క వడ్డీరేటుకంటె 10/0 అదనముగ (చెప్పబడిన) ఏతనఖాలమీదపయినను ఋణముల నివ్వవచ్చును. మెంబర్లుకానట్టి డిపోజిట్లవిషయములో చేయబడిన ప్రైవటుపాయము జి. ఓ. 807 డెవలప్ మెంటు 2-6-25 లేదీగల ఉత్త

సవారము

సపు అమలులో నుండునంతకాలము మాత్రమే అమలులో నుండును. ఈజిల్లాబాంకింగ్ యూనియన్ యొక్క వ్యక్తిభాగస్వాములకు 100 కి సం. 1 కి రూ 7½ లకు మించని వడ్డీపైని ండియాగవర్న మెంటువారిచ్చు అప్పుపత్రముల హామీపైనగూడ ఋణముల నివ్వవచ్చును. సభ్యుభాగ స్వాములకు రూ 100 కి ండికు రు 10-00ల కంటె ఎక్కువవడ్డీ విధించకూడదు. ఈవడ్డీటు 1 వ జూలై కంటె బట్టువాడాచేయు అప్పులకు మాత్రమే ర్తిండును.

* * *
కాకినాడ ప్రజల సమాజము

ఈ సమాజమువారి యాజమాన్యమున 10 వ లేదీన వి. నీ. రామస్వామిగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభ జరిగెను. చామంది రేటు పేయరులు వర్తములు మున్నగువారు వచ్చిరి. ఇ. త్త్యంగారు సంఘము యొక్క ఆవశ్యకతల కొరకు పురజనులందరు సభ్యులుగా జేరి సమాజముద్వారా మయిబ్బందుల పోగొట్టుకొన యత్నించవలెనని ఉపన్యసింపిరి. డా. పి. కృష్ణమాచారిగారు నగరపాలకసభ్య విషయముల కొరకు చెల్లువు మునిసిపాలిటీవారు యొక్కువ దొడ్డుమాత్రాలులు కట్టవలెననిరి.

సంఘకార్యదర్శి ఆర్. వెంకటరత్నంగారు స్థానిక స్వపరిపాలన, కాకినాడ మునిసిపాలిటీని గూర్చియు వివరముగ ప్పిరి. జిల్లా మునిసిపలు చట్టమునం దెట్లు మార్పులు జరిగినది ప్పిరి. ఇప్పటి మునిసిపలు సంఘములు పూర్వము పట్టము క్రింద నుండిన సంఘము లెక్కుడు సమర్థతతో నుండెడివి. సభ్యుల అర్హత నిబంధన లేమియు లేనందున కొన్నియ కార్యక్రమముల సర్థము చేసికొన లేనివారుగూడ సభ్యులగుచున్నారు. పరిపాలనాధికారముగల ందరు సభ్యులు తమ చిత్తముచచ్చినట్లు జేయుచున్నారు. ప్రస్తుత మున్న కొన్నిలరులు జాగ్రత్తగ నుండవలెనని ప్రజలు తగినవారిని ప్రతినిధులుగ బంపవలసియుండును. త్వరలో ఆహ్వాదింపబడునను మునిసిపలు సవరణ చట్టము నందు సమాజమువారు యాదిగువ నూచవలను జేయుచున్నారు:—

మునిసిపలు పరిపాలనలో లోపములగున్నయే పదిమంది రేటు పేయరుగాని, ప్రత్యేక సంఘముగాని ఫిర్యాదు జేసినచో జిల్లా సబ్ కలెక్టరు విచారింప నధికార మియవలెను.

ఇంగ్లాండులోవలె మునిసిపలు లెక్కల ఆడిటు సమయమున దగ్గరనుండి ఎవరైన రేటుపేయరుల అభ్యంతరము చెల్లుటకు అధికార మియవలెను.

పన్నుల ఎసనుమెంటు వార్డు కొన్నిలరుగారు ముందుగా వించినచో అధ్యక్షుడు ఆహ్వాదింపవలెను.

మునిసిపలు ఉద్యోగులందరిని శిక్షించు అధికారము మునిసిపలు సంఘమున కుండునట్లు చట్టము మార్చవలెను.

ఈ సూచనలు, జిల్లా మునిసిపలు చట్టములో జేర్చుటకు ప్రభుత్వమువారికి పంపవలసినదిగా సమాజమువారిని కోర్చిరి. వార్డులో ఇండ్లుగలవారికి, రూ 4 పన్ను చెల్లించువారికే బిల్లుండవలెననియు, వార్డులో లేనివారు కొన్నిలరులుగ నుండరాదనియు గుండు శ్రీరామమూర్తిగారు నూచించిరి.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద సంఘమున పై సమాజములో విశ్వమొనర్చబడెను. చాల మంది సభ్యులు జేరిరి.

(ఒక విలేఖరి)

ఇందూరుపరిపాలన మార్పులు

సర్వశాఖలందు దుర్వ్యయము తగ్గించుట

నృత్యగానవాద్య సంబంధశాఖ ఎత్తివేయబడెను

బొంబాయి, జూన్ 18:—పదమూడున మహారాజాతు కోర్కె తీరావు హోలా గురు గా రు చా జ్యము నుండి వెడలి పోయిన పట్టి నుండియు రాజ్య పరిపాలనయందు పెక్కు మార్పులు గావించబడినవి. పెక్కు శాఖలందు రిట్రెంచిమెంటు చేయబడెను. మహారాజా ప్రైవేటు ఆస్తిని పరిపాలించు ఖాంకి శాఖయందు సంవత్సరమునకుఒకలక్ష రూపాయలు వ్యయముతగ్గించబడెను. ఇతరశాఖలయందునుమారు 5 లక్షలవరకు వ్యయము తగ్గవచ్చును. నృత్యముజేయుపాటపాడు వాద్యముల వాయింపుటకుగల శాఖ పూర్తిగా నెత్తివేయబడెను. ఇందువలన 22000 రూపాయలు సంస్థానమునకు లాభముగలుగుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

మహమ్మదీయ వండుగలు - మతకలహములు

సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రకటనము

ప్రజలకు హెచ్చరిక

నానిటాల్, జూన్ 16:—సంయుక్త రాష్ట్రములందలి డివిజన్లు కమిషనర్లకును, జిల్లా మేజిస్ట్రేటులకును యాక్రండి ప్రకటన ప్రభుత్వప్రధాన కార్యదర్శి పంపెను. —

ఈ రాష్ట్రములందు మతకలహము లేకుండునట్లు చూడవలయును. ప్రభుత్వమువారు కనిపెట్టియుండిరి. గత మహాదువత్సరములందుండియును హిందూ మహమ్మదీయజాతుల రెంటికిని విద్వేషము లేకుండునట్లు చూడవలయును. 1928 లో ఆగ్రా, సహారన్పూర్, షాజహాన్పూర్లలోను 1924 లో అలహాబాదులోను, లక్నోలోను, 1925 లో ఆలీఘర్లోను అల్లరులు జరిగెను. అనేక చోట్ల అల్లరులు జరుగకుండజేయబడినది. ఇప్పుడు కలహముల తీవ్రత యెక్కువగ నున్నది. ఉత్సవములు వండుగలు యేవి జరుగనున్నను జిల్లా అఫీసరులను ఆయనజిబ్బం దికిని ఆందోళనకారణ మగుచున్నది. ఏకాగ్రీకృతము సరిపడక పోయినను అల్లరి జరుగవచ్చును. మేజిస్ట్రేటులను పోలీసువారి కిని బహుతొందర చేర్చబడినది. ఈ లోపల మతవిభేదములు తగ్గదలజూపు చిహ్నములేర్పడినగాని లేకున్నచేసేసంవత్సరము దండ ధరులపోలీసుదళము సెక్యూరతేయవలసియుండును. ఇట్లెక్కువ చేయుటవలన రాష్ట్రీయార్థికమునకు చాలభారము గల్గును. విద్య, వైద్య సౌకర్యములు, వ్యవసాయము, పరిశ్రమలు మున్నగు నభివృద్ధికార్యములకు విధించిన వ్యయధనము తగ్గింపబడియుండును. ఈ మతకలహములవలన రాష్ట్రీయార్థికములకు గట్టి నష్టముల కన్న, రాష్ట్రమునందలి సాంఘిక రాజకీయజీవితమునకు నష్టముగల్గి, అల్లరులలో ప్రాణనష్టమును ఆస్తి నష్టముగూడ గల్గును. హిందూ మహమ్మదీయ విద్వేషములవల్లనే వర్తకవాణిజ్యములకు చాలనష్టము గల్గుచుండెను. ఏమియు హానిగలుగజేయని శాంతి ప్రయత్నము ఆందోళన కారణ మయ్యెను. ప్రజాశాంతియు నందు వరింతయెక్కువ నష్టముగలదు. ఇప్పుడు అందరమన నులయందు మతవిషయములే ప్రవేశించి యేమియును నంశము వచ్చినను ఆ విధముగనేనర్తింపజేయబడుచున్నది. రానున్న యెన్నికలలోగూడ నిశ్శాంతియే ప్రాముఖ్యమును బడయు వచ్చును.

మతకలహములు - ప్రభుత్వాభివృద్ధి

ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానమును ప్రవేశపెట్టినది మొదలు యిట్టి మతవిద్వేషములు ప్రబలియుండునెడల స్వపరిపాలనాభివృద్ధి యేమియు జరుగజాలదని అనేక ప్రసంగములందు నూచింపబడినది. మతవిభేదములున్నచో శమము లందు ప్రాతినిధ్య సంస్థలభ్యుదయము గాంచజాలవు. తమ మతాచారములను తమవలంబించుచు యితరుల వారి యెడల సహాయము గల్గియుండుటను ప్రజలు నేర్చుకొనవలెను. ఆలోచనపరుల కీ సత్యము పరిస్పృహము గాగలదు. కాని యియ్యది జనసామాన్యమునకు తెలియనటులజేసి అంగీకారము బడయజేయుటకు చాలపనిజరుగవలసియున్నది. గత మహాదువత్సరములందుండియు యా విభేదకారకముల తొలగించి సద్భావముల పెంపొందించుటకై ప్రభుత్వోద్యోగులు చాలకష్టపడి పనిజేయుచుండిరి. ఈపనియందు వారు ఉభయమతములందును ప్రతిభాశాలులతోడ్పాటును దీసికొనుచుండిరి. వారి ప్రయత్నములు కొంతవరకు ఫలములయ్యెనని గవర్నరుగారు గుర్తించుచున్నారు. ప్రతికూలమైన ప్రజాసహాయసంపన్నులకు పాదముల సాయము జేసినవారు గలరు. అట్టివారు కొద్దిరోజులయందుండియు తమతమ ప్రవేశములలో చురుకుగా పనిజేయుచుండిరి. ఇకను ప్రముఖులకు నాయకులు మతవిద్వేషములన్న అసహ్యమును తెల్పి వానిని పోగొట్టుటకు నూతన మార్గముల ప్రోత్సహించుచుండిరి. ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నములన్నియు మంచివేయనచున్నాడు.

మతస్వత్వముల నిశ్చయించువా రెవరు?

ఉభయ జాతులవారును తమ తమ హక్కులను నిర్ణయించువలసినదిగి యీ రాష్ట్రీకార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమును గోరుచు గవర్నరుగారికి అనేకదిరఖాస్తులను బంపిరి. ఇట్లు బంపుట ప్రభుత్వనిర్వాహకుల అధికారధర్మముల తెలియకపోవుటచేత గావచ్చును. పౌరత్వహక్కులను, గూర్చిన విషయము లన్నిటిని నిమిషార్థము తీర్చి జేయుచుండుట, సత్కారముగగని

పంకాలవలన గలుగు చలినండి కాపాడుకొనుడు!

పంకాదిగువ నిడించునప్పుడు ధారివాల్ శాలువతో కప్పుకొనుడు. మిక్కిలి తేలికయైనది. పూర్తిగా స్వచ్ఛమైన ఉన్నితో నేయబడినది పంకాలచే గలుగు చలినండి మిమ్ములను కాపాడును. 30 సాగసైన రంగులలో 7 రకములు గలవు. రమరమిగాల పరిమాణము 90" X 45," 100" X 49," 108" X 49" తగ్గించబడిన ధరలు రు. 5 ల నుండి గలవు.

ధారివాలయందు తయారగు వాటి అన్నిటి ధర తగ్గించబడినది.

లోకల్ సెల్లింగ్ ఏజెంట్లు:— మిస్టర్. కె. వి. నారాయణ, మేనేజరు మెసర్యు వాచలి కె. ఎన్ అండు సన్స్, కన్. నూరు

THE NEW EGERTON WOOLLEN MILLS COMPANY (Branch of the British India Corporation Ltd.,)

Dhariwal Punjab

మనుష్యుని యొక్కగాని హక్కులను న్యాయస్థానములే నిర్ణయింపగలవు. అట్లు న్యాయస్థానములు గావించిన ప్రకటనలపైని అనవరతమైన యెడల మేజిస్ట్రేటులుగాని పబ్లిక్ ఆఫీసరులుగాని ఉత్తరువుల జేయుచుండవచ్చును. ఈఅధికారములను అల్లరుల నాపుటకును, న్యాయనిర్వహణోద్యోగుల రక్షించుటకును మాత్రము వినియోగింపవచ్చును. మేజిస్ట్రేటులను పోలీసు ఆఫీసరులను అప్పడప్పుడు గావించు నుత్తరువులు హక్కులను నిర్ణయించునవి. గావు. అయ్యది యేవో కొన్ని సమయములందు వర్తింపునటుల మాత్రము జేయబడినవి. వారు విధించు నిరోధములు నుని బంధనలు మత ప్రత్యేక పరిస్థితులకు ఆసమయమునకు సంబంధించినవి మాత్రమే యగును. ఇట్లు కొంతకాలమునకును ప్రయోజనము మీదను వర్తింపునటుల గావించిన యుత్తరువులు హక్కులను నిర్ణయింపజేయు ప్రయత్నములకు దలంపరాదు.

పండుగలు వచ్చుచున్నవి జాగ్రత్త!

ఇకను వచ్చేవిదుమాసములలోను బుర్రేడు, మొహరం, దసరాపండుగలు మాడు గొప్ప విజయమునవి. ఈ క్లిష్టపయమున అల్లరులు పోట్లాటులు జరిగి రాష్ట్రమునందలి శాంతికి భంగముజరుగకుండ జూడవలెనని ప్రభుత్వముయొద్దనున్నది. ఉభయమతముల నాయకులును జిల్లా అధికారులకు హృదయపూర్వకముగ సహాయము జేయునెడల పెద్ద అల్లరు లేమియు జరుగజాలవని వారికి నమ్మకముగలదు. కాని యెప్పటికప్పుడు అల్లరులు జరుగనని భయముండుటవలన ప్రభుత్వము వారు తమయుద్దేశ్యములను స్పష్టముగ తెలుపవలసియుండును. సాధ్యమైనయెడల శాంతిని కాపాడవలెనని వారి యుద్దేశ్యము. ఇందులకు జిల్లా అఫీసరులను పోలీసు ఆఫీసరులను దీసికొను సక్రమచర్యము వారు బలపరచెదరు. అప్పటికిని గొప్ప అల్లరులు జరుగునెడల ప్రభుత్వమువారు సేరములను సాక్ష్యమున్నవారిని పట్టుకొనుటయేగాక యే ప్రదేశమునందైనను అసటి వాస్తవ్యుల చర్యనుబట్టి అనవరతము తలంపనెడల అదనపు పోలీసు దళమును నియమించెదరు.

గతరెండు వత్సరములలోను ప్రభుత్వమువారి నేతసాగులు ఉభయజాతుల వారికోరికపైని యేమైన అల్లరులు తగ్గి సమన్వయము గుదురుజేయె అనుకొని ప్రాసీక్యూషనులను, అధికపోలీసుల శమము లేట్టుటను చూచినేసిరి. ఇంతవరకు ఫలితములు చాల ఆశాభంగకరముగనుండెను. ఇకవిూద సమగ్ర శ్రమ చేయవలెనని ప్రభుత్వమువారు నమ్ముచున్నారు. ప్రస్తుతమున్న పరిస్థితులబట్టి చూచినయెడల క్రమరక్షణలకు భంగము గాన్పించుచున్నది. ప్రభుత్వమువారిటుల విజ్ఞప్తిజేసినను అల్లరిజరుగునెడల న్యాయప్రకారము వారికి గల అధికారములను స్వేచ్ఛగ వారుపయోగించుకొనవలసియుండును. , అ. (వె)

పనుపు యాలంనోటిను

1926 సం॥ మే 11 తారీఖున కడప కాపురమును నాయకంటి గురవయ్యగారు రాజంపేట తాలూకా రెడ్డిపల్లెలైల్వేస్టేషన్ డిలెగేట్టు ఇట్టి పన్ను కట్టెకొమ్ములు 1 కి రు 28-0-0 చొప్పునను, వుంట పన్నులు 1 కి రు 28-8-0 చొప్పునను నిమారులు 80/ట్లు 14-5-26 తేదీన కూకం జేసుకొనులాగున ఓప్పకొని అడ్వాన్సు రు 50/-యిచ్చి నాల్గి అగ్రిమెంటు వ్రాయించుకొని సదరు నాయదాకు పనుపు తూకం చేసుకొనక ఒప్పనల నిరాకరించినందున 28-5-26 తేదీన వారికి రిజిస్టరు నోటీసు సహా మిచ్చినాను. అందుకు సహా వారు ఒప్పందం సగతు తూర్చుకొనక అగ్రిమెంటు వసున రించి సరయైన సమాధాన మివ్వక అబద్ధపునంగతులతో బతుకు రిక్తిదరునోటిను యిచ్చివున్నాడు గాన వారు అగ్రిమెంటు ప్రకారం చెయక తప్పించుకు సగతు కట్టినప్పుడు మూడు రు 20/- ఫట్టున్నా (వుంటకు టై కు) నెడ్డిపల్లెలైల్వేస్టేషన్ కడప 20-6-26 తేదీ ఆదివారం పనులు 11 ఘంటలకు పట్టించి వేయబడును. గాన సవాల్ దాగ్లు హాజరై సవాల్ చెయవచ్చును.

యెలి రైట్టి వెంటున్నాడు, కోడూరు, కంపెట్లూ.

విషయాలకు సమయముగాదు

నడుములు గట్టి స్వాతంత్ర్య సంరంభమున ప్రవేశింపుడు

కాంగ్రెసు ప్రముఖుల యుద్ధోద్యమము

చెన్నపురిలో దేశబంధుని ఆర్థికోత్సవము

కీర్తి శేషులకు చిత్రరంజన దాసుగారి ఆర్థికోత్సవము నిన్నటిది నమన చెన్న నగరమున నత్తుద్వోధకరముగ జరిగెను. దేశబంధుని విత్తురువు నలంకరించి విరులవెంబడి భజనలతో నూరేగింపులు జరిగెను. ఆకాశము మేఘావృతముగ నుండి చినుకులు పడుచున్నను తిరువల్లికైట్టి సముద్రతీరమున ఛన్నపురిపారులు పెద్దఁభ జరిపిరి. మాలనా యానాబ్ హాసన్ గారు సభ కధ్యక్షత వహించిరి. అగ్రతీతుడు మొదట మాటలాడుచు హిందూమహమ్మదీయ మైత్రికి చిత్రరంజనము పునాదుల స్థాపించినందులకు గొనియాడిరి. స్వరాజ్యపక్ష నాయకు లగు శ్రీనివాస అయ్యంగారు మాటలాడుచు పరస్పరవిమర్శల కిది కుయము గాదనియు ప్రజల దరును నడుములుగట్టి స్వాతంత్ర్య సంరంభమున దిగవలెనని యుద్ధోధించి కొన్ని తెలుగు వార్తా పత్రిక లొనర్చుచున్న "అసత్య" ప్రచారముల ఖండించిరి. టి. వి. కల్యాణగుండరమొదలియారు త్యాగముగలవారే స్వరాజ్య పక్షమున జేరి ప్రతినిధులుగ నిలువవలెననియు చిత్రరంజననికి దేశబంధుని ప్రజల్లింగిని గాని ప్రభుత్వమువారిచ్చినది గాదనియు నుడిపిరి. రా. బ. కందనామిచెట్టి ఎం. కె. ఆచార్య గార్లు పాల్గొనినవిషయ సభ ముగిసెను.

హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రి

దేశబంధుని మరణమువలన దేశమున కెట్టి తీరని నష్టము వాటిల్లెనో ఇట్టివల కలకత్తాయందు జరిగిన మోరములవలన స్పష్టముగా దెలియనగునని అగ్రతీతులు నడిపిరి. ఈరోజులలో ఆన్నియు సరిగ నున్నప్పుడు నాయకులమని చెప్పకొనదు కచ్చి కొంచెము విషమస్థితి సంభవించగనే అభ్యుత్థమున నాయకులు చాలనుండి గలరు. ఇట్టివారు హిందువులందును మహమ్మదీయులందును గూడగలరు. కాని హిందువులను మహమ్మదీయులను గూడ సరిమానముగ గౌరవించి అనుసరించు నాయకులు మాత్రము చాలరు. అట్టివారిలో డి. శే. చిత్రరంజన దాసు అగ్రగణ్యుడని చెప్పవచ్చును. బెంగాలునందు హిందువులను మహమ్మదీయులను గూడ నీమహనీయుని సరిమానముగ ప్రేమించి గౌరవించిరి. హిందువుల యొక్కయు మహమ్మదీయుల యొక్కయు ప్రేమ గౌరవములను సరిమానముగ చూరగొనగల శక్తి యుండుటచేతనే దేశబంధును వంగదేశమున అగ్రతీతులు నొనర్చ గలిగిరి. ఆ మహాపురుషు డీసమయమున జీవించియున్నయెడల దేశభక్తియు కలకత్తాయందు దిట్టి ఘోర స్థితి సంభవించి యుండెడిదగుదు. సంభవించినను ఈ అల్లరులను పిండాలనే ద్రుంచివేసి యుండెడివాడు.

హిందూ మహమ్మదీయ సమన్వయము దేశబంధు వెప్పుడుచు ఇచ్చి పుచ్చుకొను విధాన మవలంబించెడివాడు. ఎప్పుడును మహమ్మదీయులు గోరినమాక్కుల నెల్ల హిందువులచే నిప్పించుచు హిందువులు కోరిన నెల్ల మహమ్మదీయుల నుండి పుచ్చుకొనెడివాడు. తరువాతి నాయకులు గూడ దేశమందంతటను ఈపద్ధతి నవలంబించియున్నయెడల ఇప్పుడే యంతకలహములు సంభవించియుండెడివి గావు.

ఇదివరకుగల అన్యోన్యభావము

కొంతకాలమునకు పూర్వము హిందువులను మహమ్మదీయులను సోదరులవలె అన్యోన్యభావముతో ప్రవర్తించెడివారు. హిందువుల గృహమున పండుగగాని వివాహములుగాని జరిగినపుడు తమ మహమ్మదీయమిత్రులు వచ్చి పాల్గొనకండ జరిగెడిదిగాదు. మహమ్మదీయుల గృహములందు పండుగలుగాని వివాహములుగాని వచ్చినయెడల హిందువులు తేకుండ జరిగెడిదిగాదు. రెండు పక్షములకు పూర్వమున గల ఈ అన్యోన్య భావమునకు కండ్లదొడుగు కట్టికట్లు స్పష్టముగ గనపించుచున్నది. మనీసుయెడల వాద్యములు వాయించుటవలన మహమ్మదీయుల ప్రాగ్జనలకు భంగము గలుగునని హిందువులు గమనించెడివారు. హిందువుల యెదురుగా, "బక్రీద్ పండుగరోజున గోవులకొనిపోయి వధించుట హిందువులకు కష్టముగనుండునని మహమ్మదీయులు గమనించి యెవరికినెచ్చెయని విధమున తమపనిని జేసుకొనెడివారు. కాని ఇప్పుడదియులేదు పోయెను. హిందువులే ననీసులయెడల వాద్యములు వాయించుటకు పట్టుబట్టుచు

న్నారు. మహమ్మదీయు లావులను అలంకరించి యూరేగింపుతో కొనిపోయి వధించుటకు పట్టుబట్టుచున్నారు.

ఈవివాదము లొక్క హిందూమహమ్మదీయ మత విశయములలోనే గాక, రాజకీయపక్షములలోనికి గూడ ప్రాకుమండుట విచారకరము. దేశబంధును తన జీవితమంతయు ధారపోసి నిర్మించిన హిందూమహమ్మదీయయొడంబడికను భగ్నపరుచుటకు, బెంగాలునందు జరుగుచున్న ప్రయత్నములు శోచనీయము. బెంగాలునందు కొంతవరకు తిరిగి విశేషముగలిగి, రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము దీప్రయత్నములు భగ్నములొనర్చుటకు సంకోచ దాయకము. అయినను దాదాపు 1/3 వంతుమంది సభ్యులీ యొడంబడికను ప్రతిహేలుముగ నున్నవిషయమున మనము మరచిపోరాదు. ఈవిషయమున దేశబంధుని సాంఘికోత్సవమును, జరుపు ప్రజలు అతని జీవితసందేశముగ హిందూమహమ్మదీయ మైత్రికి ప్రయత్నించి దేశబంధుని మార్గము నవలంబించవలెనని గోరుచున్నాను.

శ్రీమూక ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు

హిందూ సాంప్రదాయము ననుసరించి, సాంఘిక శ్రద్ధోత్సవ సమయమున-మాతృదేశదాస్య విముక్తికొరకు తనజీవితము సర్పించిన మహాత్ముని నొక్కమారు స్మరించినయెడల మన జన్మ తరిగగలవని శ్రీమూక ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు నుడిపిరి. భగవంతు డాతని కొసగిన అతిస్వల్పకాల జీవితముననే, అతను గవర్నరుచే అగ్రతీత్యాగశ్రీ, రణరంగమున మహావీరులకు సహిత మసాధారణముల అనుపమాన ధైర్యసాహసములు ఒక్కమారు స్మరించినయెడల యెవరి ఒడలు పులకరింపకుండును. తనజీవిత సర్వస్వమును దేశమాతృపద పీఠమునదర్శించిన ఆ మహాత్ముని, తన జీవితమునుగురించి ఇంకవలెయు లభ్యమైనవన్ని ఆ మహాయోగిని, భారతమాత దాస్యవిముక్తికొన్ని అడ్డంకులు సంభవించినను సరకు జేయక కార్యరంగమున మరికొనకర్మనీను, ఏ భారతీయుడు స్మరింపకుండగలడు. స్మరించి ప్రేమింపకుండగలడు; ప్రేమించి గౌరవింపకుండగలడు; భారతీయులనుండియేగాదు. చిత్రరంజను ప్రతిభ, త్యాగధైర్య సాహసములు ప్రతిపక్షులగు, బలెక్కును హేడు ప్రభువు, ఆలివియరు ప్రభువు మొదలగు అంగ నాయకులనుండిగూడ ప్రశంస నందజాలెను. అతడింకను జీవించియున్నయెడల, అచిరకాలములోనే భారత దాస్యవిముక్తిని జాచియుండెడివాడు. కాని, సర్వవిషయజేదియగు భగవంతు డన్యధానిర్ణయించెను. ఒక్కదానువలన స్వరాజ్యమువచ్చినను నిలువజాలదనియు, స్వరాజ్యసంపాదనకు అనేక దానులు భారతీయులలోనండి బయలుదేరవలసియున్నదనియు చెప్పి, భారతీయులను మరింతకై సంపన్నుల నొనర్చుటకు గాను, భగవంతుడు చిత్రరంజనుని మనసుండి నొలగించియుండును. భారతీయులు వెంటనే మేల్కొని దేశబంధును సగములో నదలిపెట్టివెళ్లిన స్వాతంత్ర్యనిర్మాణమును పూర్తిజేయవలెను.

ఇది విమర్శలకు కాలముగాదు

మాకును జాతీయభిమానము గలదని, నోటిమాటలతో కాంగ్రెసును ప్రశంసించుచుండువారందరను, ఒక్కొక్కడి కాంగ్రెసునకు బాపట్లయైనిలచి, దేశబంధుని కార్యక్రమమును సాగింపవలసియున్నది. ఇది పరస్పరవిమర్శలకు కాలముగాదు. ఇప్పుడు గావలసినది కార్యపరతంత్రత. ఇది స్వరాజ్యసంపాదనము. ప్రజలకొరకు ప్రజలచే, ప్రజల ప్రభుత్వమును స్థాపించుటకు ప్రతిభారతీయుడును నడుములుగట్టి కార్యరంగమునకు రావలెను. మన యాచర్యమువందుటకు చిత్రరంజను డొక కార్యక్రమమును నిర్ణయించెను. భారతజాతీయ మహాసభ ఆ కార్యక్రమము నంగీకరించి నిర్వహించుటకు బూనుకొనెను. భారతజాతీయ మహాసభపై అభిమానము గల ప్రతివారున్న ఆ కార్యమును నిర్వహించుటకు పూనుకొనవలెను. చిత్రరంజనుడు, కాంగ్రెసుపై తిరుగబాటుచేసిననెప్పుట సరిగాదు. గయయందు, చిత్రరంజనుడు శాసనసభా ప్రవేశకార్యక్రమమును బోధించినను, డిల్లీయందు జాతీయమహాసభ శాసనసభా బహిష్కరము లొలగించవలెనని ఆతను శాసనసభా ఎన్నికలందు బోధ్యము పుచ్చుకొనలేదు. కాకినాడ జాతీయమహాసభ,

శాసనసభా ప్రవేశమున కనుమతి నొసగువరకును స్వరాజ్యవాదులు, శాసనసభలందు సభ్యత్వముల ప్రవేశింపలేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారు కాంగ్రెసు మహాసభ అనుమతి నందియే తమ కార్యక్రమమును సాగించిరి. కాని కాంగ్రెసునకు విరుద్ధముగ నెప్పుడును చలంపలేదు. అట్టి తిరుగబాటు నొనర్చినని జెప్పటయు అదేవిధముగ నిప్పుడు మరికొందరు కాంగ్రెసుపై తిరుగబాటు చేయుచున్నారని సమర్థించుటయు అర్థములేనివాదన. సాధ్యముగనూ కాంగ్రెసును మీ యభిప్రాయములకు త్రిప్పుకొనుటకు ప్రచార మొనర్చుకొనవచ్చును. అంతయెగాని కాంగ్రెసు అనుమతి నందనిది కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించుట అభ్యర్థము. ఇట్టిచర్యలవలన జాతీయ మహాసభయందలి క్రమశిక్షణమును భగ్న మొనర్చినవారగుదురు. ఆపనినిమాత్రము జేయకును. మన మీ సమయమున మనలో మనము పోరాడుకొనవలయునా? మనమందరమును కలసి మనకై సామర్థ్యముల నన్నిటిని వినియోగించి పోరాడవలసియున్న శత్రువులేదా? ప్రస్తుత కార్యక్రమముతో నే కీ భవింపని వారికొక మాట చెప్పుచున్నాను. మీ కిష్టము లేకున్న యూరకొనుడు. జాతీయ మహాసభ యుత్తరపుల శిరసావహించి స్వాతంత్ర్య పోరాటమును సాగించుచున్న మా సోదరుల కడ్డదగుటకుడు. వారు పోరాడుచున్న శత్రువు లెవరకే అపరిమితబల సంపన్నులు. మీరుకూడ వారికి రోడ్బద్దవలెనా? మీకై సామగ్ధ్యములను, మీ ప్రతిభను, గూడ శత్రుబలములకు జేర్చవలెనా? నా భారతీయ సోదరు లీ విషయముల గమనించి తమ కర్తవ్యమును నిర్ణయించుకొందురని నమ్ముచున్నాను.

తెలుగు వార్తాపత్రికల వ్రాతలు

శ్రీనివాస అయ్యంగారు ఇంకను నువన్యసిండుచు, జాతీయమహాసభ పక్షమునకు ప్రతిహేలుముగ ప్రచారముజేయుచున్న శ్రీప్రెస్స్ పర్సన్ తెలుగు వార్తాపత్రికల చర్యను తీవ్రముగ ఖండించిరి. ఇవి దేశముకొరకు ప్రచార మొనర్చుటకు మారుగ నిరంకుశాధికారవర్గమును బలపరుచుటకు ప్రచార మొనర్చుచున్నది. ప్రజలందరును ఇట్టిచర్యల నణచివేయవలెను. జాతీయత, దేశభక్తి, స్వాతంత్ర్యసాహసము ఈవత్సరపు ప్రధానగుణములుగ నుండవలెను. ప్రతివారును నడుములుగట్టి దేశముకొరకును, స్వాతంత్ర్యముకొరకును బానిసత్వవిముక్తికొరకును సంరంభము నడుముకవలెను. ఉద్యోగవ్యాపకమున జీవకొనుట కిదిసమయముగాదు. ఉద్యోగస్వీకారము, ఎట్టివరతులును అడుగుకుండ ప్రభుత్వమువారికి లోబడిపోవుటకష్టమేదగుదని స్వరాజ్య పక్షమువారు అన్నాము కాంగ్రెసుతరువాత నుద్వోగముల పుచ్చుకొనెదననియు, ప్రైవేటుగ నేను ఉద్యోగస్వీకారమున కంగీకరించితినినియు ఏలూరు సత్యాగ్రహ మొదలగు తెలుగు వార్తాపత్రికలు దేశమందంతటను అన్నివిధములను అవత్సరముల వ్యాపింపజేయుచున్నవి. ఇట్టివానిని ఎంతత్వరతముగ నంతరింపజేసిన నంతమంచిది. పానుగల్లురాజాగారిని తొలగించి ఏన్. వి. ఎస్. నరసింహారాజాగారిని మంత్రిపదవులయందు కూర్చొన పెట్టుటకు గాదు స్వరాజ్యపక్షమువారున్నది. స్వరాజ్య పక్షము, దేశమాత్రాటికు పక్షముని చెలిసికొనుడు. భగవంతుడు అనుగ్రహించినచో దేశబంధు చిత్రరంజనుని కార్యక్రమమునంతను నిర్వహించుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారు సిద్ధ సంకల్పలైయున్నారు. ఈవిషయములందు మనలో మనము పోరాడుకొనుచు వికమత్వమే బలము కావే పుస్తకములందలి నీతివాక్యములను గూడ మరచిపోవుట శోచనీయము.

అయ్యంగారు ముగించుచు ప్రజలందరును కాంగ్రెసును బలపరుప వలసినదని యుద్ధోధించిరి.

టి. వి. కళ్యాణ సుందరం మొదలవారు

దేశబంధుని గుణములందెల్ల త్యాగమే అగ్రగణ్యమైనదని యు అట్టి గుణము గలవారే స్వరాజ్యపక్షమున జేర నగుననియు టి. వి. కళ్యాణ సుందరం మొదలియారు గారు నుడిపిరి. అట్టి త్యాగములేని వారు స్వరాజ్యపక్షమున జేరి స్వరాజ్యపక్షమును దిగ ద్రోయరాదు. శాసనసభలకు స్వరాజ్యపక్షము ననిలచిన అభ్యర్థులు నోటులడుగుటకు వచ్చినపుడు ఆ యభ్యర్థికి జాతీయమహాసభా పక్షమునకు ప్రతినిధిగ నిలుచుటకు తగిన త్యాగము గలదా యను విషయమును పరీక్షింపవలెను. ఇది ప్రజలనిధి. అటు లొనర్చినచో తమ ధర్మమును దప్పుటయే గాక, చిత్రరంజనుని పేరునకును దేశమునకునుగూడ ద్రోహ మొనర్చినవార మగుచున్నాము. ఒక్కొక్క సమయమున వాయువులు త్రోవదప్పినను, వారిని ప్రజలు ధరియగుగర్వమునకు జేవలెను. త్యాగముగలవారే జాతీయసంరంభమున ఏమైన పని జేయగలరుగాని ఇతరులు జేయజాలరు.

రా. బ. ఓ. కందనామిచెట్టిగారు

బెంగాలునందు హిందూమహమ్మదీయ సమిష్టికి పునాదులు వేర్పరచిన చిత్రరంజనుని కంధసామిచెట్టిగా రెతము

కొని యుడిరి. దేశమందన్ని మతముల వారు ను అన్ని కులముల వారు ను అన్యోన్య భావముతో నుండనిది స్వాతంత్ర్యము దుస్సాధ్యమని దాను గనుగొనెను. చిత్తరంజనుడు, త్యాగసుఖమున భారతీయులందరికిని ఆదర్శ పురుషుడు. త్యాగములేనిది బానిసత్వమందున్న దేశమెదియు స్వాతంత్ర్యము నందలేదు. ఈవిషయముల రెంటిని మనము జీర్ణము జేసుకొని, స్వరాజ్యపక్షమున ముందుకు జనవలెను అని చెట్టిగారు నుడివెరి.

భారత కాసనభ్యుదయ ఎం. కె. ఆచార్యగారు తరువాత శుభవ్యసించుచు రాబోవు ఎన్నికలలో జాతీయ మహాసభాపక్షమువారి నెన్నుకొనవలెనని గోరిరి. అంతట వందేమాతరధ్యామితో సభ ముగిసెను.

మద్యపాననిరోధము

భారతదేశమందు శాసనము గావించుటకు అనుకూలపరిస్థితులు గలవా?

బ్రిక్స్ మెమోరియలుహాలు చర్చ (స్వకీయవిలేఖరి)

ఉదకమండలము, జూన్ 17:— భారతదేశమందు మద్యపానము నిరోధించుటకు తగిన అనుకూలపరిస్థితులు గలవా యను విషయముపై బ్రిక్స్ మెమోరియలు హాలునందు నిన్న సభసమయము ఉపన్యాసము ముగిసినపిమ్మట అధ్యక్షుడుగ డేవిసుగారి అధ్యక్షతనంద డాక్టరు పెగ్గెనన్నగారు గావించిరి. చర్చసమయమున చిత్రవిచిత్రములగు ఇబ్బందులు నూచింపబడెను. కొండతెగలవారగు బడుగులు నివసించు ప్రాంతమందు ప్రవేశపెట్టబడిన ఒకమాదిరి మద్యపాననిరోధము సక్రమముగను నిర్విఘ్నముగను కొనసాగుచున్నదనియు, బడుగులు తన్మూలమున సౌఖ్యమనభవింపుచున్నారనియు అధ్యక్షుడు విచించెను.

అమెరికాయందు మద్యపాననిరోధము అపజయము గాంచె నని సారాంశమున పట్టుబడిమీద నడుపబడుచున్న మదరాసు మెయిలుపత్రికయందు అబద్ధములు ప్రకటింపబడుచున్నవని యిటీవల అమెరికానుండివచ్చినయొకరు చెప్పిరి. డాక్టరు ఆండలి అనుమానములను దీర్చుటకు ప్రత్యుత్తరముల నిచ్చెను. (తంతివ్వారా)

రాబోవు బెంగాలు శాసనసభ ప్రవేశపెట్టునున్న బిల్లులు

కలకత్తా జూన్ 16—జూలై 5వ తేదిన బెంగాలు శాసనసభాసమావేశము ప్రారంభమగును. ఏడు దినములు సభ జరగనున్నది. అసభికారుల కార్యక్రమముకొరకు నాల్గదినములును, మూడు దినములు 12, 13, 14 తేదీలు అభికారులకార్యక్రమముకొరకును భాగింపబడెను. చక్రావారంవలెన చట్టము, కలకత్తా కార్పొరేషను సవరణచట్టము, మోటారుబండ్లచట్టములు మరికొన్ని యితరచట్టములు ప్రవేశపెట్టబడి ఉపసంఘ విచారణ కంపబడును.

వెనుకటి శాసన సభాసమావేశమందుచర్చింపవలగియున్న గుమారు 42 అసభికారుల తీర్మానములు ముందుగా ఈ సమావేశమందు చర్చింపబడును. ఈమారు నూతన తీర్మానములు చర్చించుటకు సమయము దొరకుట దుర్లభము.

గుమారు ఆరు అసభికారుల చట్టము శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టబడును. (అ. ప్రె.)

కస్తూరిచందు యంత్రములు

బొంబాయి, జూన్ 16:— కస్తూరిచందు యంత్రములు అసాధారణ సభయందు ప్రస్తుతపు పెట్టుబడి 48 లక్షలను 4,80,000 చేసి 500 రూప్యముల భాగములను 50 రూప్యముల భాగములుగా మార్చవలెననియు, ఆ 4,80,000 పెట్టుబడిని 70 లక్షలుచేసి ఒక్కొక్క భాగము 50 రూప్యముల వంతున 1,80,400 భాగములను ఎక్కువగా చేర్చవలెననియు, ఈ మొత్తమును ఏ జంట్లకరింపఁగాయి ఇన్ బిహిం అండునన్నవారు కట్టవల్లుభావించి కంపెనీవారు వారికి 65,20,000 రూప్యములు బాకీ ఉన్నట్లు వ్రాయవలెననియు తీర్మానించుకొనిరి. ఈ కంపెనీ ప్రస్తుతపు ఏజెంట్లచేతికి వచ్చినదాదిగ ఏజెంట్లు చాల కష్టపడవలసివచ్చినది అధ్యక్షులగు జె.ఎ. వాడయాగారు నుడివెరి. మిల్లులకు లాభము రాలేదు. ఏజెంట్లు వారిచేత వైతంత్యరకు కష్టపడిరి. (అ. ప్రె.)

తక్కిన నూలు వడుకుట

డక్కా సెల్లాలు తక్కిన నూలుతో తయారుజేయబడెను బొంబాయి క్రానికల్ యిటుల వ్రాయుచున్నది:—

రాటముమీద గాకుండ కేరసాధనముచే మంచినూలును వడుకసాధ్యమగునా? ఈ ప్రశ్నను సాధారణముగా యంత్రములమీదనే ప్రతిపస్తువును తయారుగావలె నని తలంచువార డిగదరు. అట్టివారికి ముప్రసిద్ధమగు డక్కా సెల్లాలు రాటముల సహాయము లేకుండ మామూలుకడుగ్గమీద వడికిననూలుతో నేయబడెనని చెప్పిన నమృతపావచ్చును. తక్కి నూలువడుకుటకు ఇ హుస్సల్మైన పనిముట్లు. ఒకచిన్న పుడుక గాని తీగగాని రి అంగుళములపొడుగుది చాలెను. ఒక చివరను చీల యుండవలెను. మరియొకకొనను చిన్నచక్రముతో య్యి దో, మట్టిదో, లోహపుదో యుండవలెను. తక్కి అంటే అంటే. ఇట్టి పురాతనపు మోటు పనిముట్టుతోనే 250 వెంబరు పైగా నూలు వడుకబడెను. ఇప్పటికిని మూజియములో డక్కానూలుగలదు. దానిచే పాను నూడికి 115 మైళ్ల పొడుగు దారము దీయగలిగిరి. ఆరాలునుగూర్చి డాక్టరు ఫార్బుస్సెవాట్సును 1866 లో అనగా పారిశ్రామికవిప్లవ మైనవిదప వ్రాయుచు 'అయ్యది యూరోపులో తయారైన దానికన్న చాల సాగుగగునందే' నని చెప్పిరి. భారతదేశములోని 800 మిల్లులలో నేది యంత్రచక్రసిద్ధము దీయగలదు?

అట్టికళ యిప్పుడు నాశనమయ్యెను ఇట్టి దుస్థితికి దెచ్చి పెట్టిన పరిస్థితులకు కారకులగు త్రిట సుమెచ్చు తోలి పోజాలదు. ఇప్పుడెప్పుడేరాలము నెమ్మదిగా పైకివచ్చుటకు గాంధీనవాత్మ్యుడు తక్కినిగూడ బైటికి దెచ్చుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు. అఖిలభారత చరకాసంఘమువారి సభ్యులే తమ ప్రచారమునందు భాగముగ తక్కిటివరు అనపుస్తకమును ప్రచురించిరి. అందు తక్కినిగూర్చి కావలసినవిషయములన్నియును గలవు పుకేసినేర్చుకొనువారికి అది అక్కరలేదుగాని కొంతవరకు తోడ్పడవచ్చును. అందుబాటులతోగూడ దృష్టాంతములతోతక్కిని గూర్చి బాగుగా చెప్పబడినది. భారతదేశము వాడుకలో నున్నతక్కి విధములన్నియు నందు వర్ణింపబడినవి. చరకాసంఘము దెక్కికలు కాఖని ర్మించిన రెండు రకములు గూడ ఆంధ్రులచిత్రింపబడినవి. తక్కి యెటులచెబువలెనో యెటులపని జేయవలెనో అందు బాగా చెప్పబడినది.

చేతితో నూలువడుకుటయందు దుస్సాహసు గల వానికి తక్కి నేర్చుకొనుటవలసి లాభములును, తక్కివలన పాశకాలకుకల లాభములు చెల్లుపు అధ్యాయములను జదివిన యెక్కుడు లాభకరముగ నుండును. తక్కియందున్న గొప్పలాభము అది చేతితో పుచ్చుకొని యెక్కడికివెళ్లిన నక్కడికి దీసికొని పోవుటకు వీలుగ నుండును. ఎక్కడికివెళ్లిన నక్కడికి జేబులో పెట్టుకొని పోవచ్చును ఎవరైనను సరేతీరికయున్నపుడు కాలమును వృధజేయక శరీరమునకుగాని మనస్సుకుగాని కష్టములేకుండ దానిని త్రిష్టమండవచ్చును. పాశకాలందు ఒక్కసారి చాలరాటములను బెట్టుపనిజేయించుటకు వీలుగానున్నపుడు తక్కివరప్రసాదమున వలయును. విమర్శకుడు మామూలుగ నిట్టి ప్రశ్నలు వేయవచ్చును. "తక్కి వలన యెంత మాత్రము తయారగును? రాటము కన్న నది తక్కువ గాదా?" ఇందు మిల్లులతో మంచి పోలిక గలదు. లక్షల కొలది మంది అన్నము లేక ఆకలితో మాడుచు యేమియు పనిలేక సోమరులై యుండవలసినపుడు మిల్లులకును రాటమునకును పోటీ యేమియు, నక్కరలేదు. మిల్లుకు రాటమునకు తక్కి పోలిక నద్దు. మిల్లువలన లాభ మేమియు నుండదు. రాటముతో యేకొద్దియో తయారగును. మిల్లులుపెయ్యాగమైన వారాట మాయను వృధా చేర్చ ఎమర్సనుగాని కొండ, ఉడుత కధను జ్ఞాపకము చెప్పుచున్నది. కొండ ఉడుతను జూచి యంత ఉన్నావో లేదో యెంత గర్వమన్నదట అందులకు ఉడుత ప్రతుత్తరమిచ్చుచు నేను నీ అంత పెద్దదానిగలేను. నీవునా అంత చిన్నదానిగలేవు. అంతమరుకునులేదు. నిజమేనీవు నీనెత్తినపెద్దజీవిని మోయగలవుగాని ఒక్క కానును నములలేవు" రాటముగాని తక్కిగాని మిల్లుకిదే ప్రత్యుత్తరమియవచ్చును, మిల్లుతక్కియంత చిన్నదిగాని, దానిలో సగము మరుకునదిగాని కాదు. దానిని నీదవానిగుడికెలో బెట్టుటకుగాని వెంటదీసికొనిపోవుటకుగాని వీలులేదు. తక్కి నట్లు జేయవచ్చును.

తిరువాంకూరు పత్రికాశాసనము

కర్నాటక పత్రికానిర్వాహకులసంఘము నిరసనసభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

మైసూరు, జూన్ 16:—కర్నాటక పత్రికా నిర్వాహకుల సంఘము వారి కాఖా సంస్థ యాజమాన్యమున మైసూరులో 15 వ తేదిన సభ జరిగెను. తిరువాంకూరుపత్రికల శాసనమునకు నిరసము చెల్లుచు, ఆ చట్టమును రద్దుజేయింప అచ్చటి పత్రికానిర్వాహకులు పడు త్రమకు సానుభూతి చెల్లుచు తీర్మానించిరి. సంఘాధ్యక్షుడు ఎం. వెంకటకృష్ణయ్యగారు సభాధ్యక్షత వహించిరి. పి. ఆర్. రామయ్యగారు సంఘ కార్యదర్శి యీ విషయమున మైసూరు పత్రికానిర్వాహకుల బాధ్యతనుగూర్చి ఉపన్యసించిరి. డి. వి. గుండప్పగారు, తిరువాంకూరు చట్టమును నిందించుచు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. కె. రంగయ్యగారు బలపరచిరి. ఈ తీర్మానమును రిశీలు కమిటీ అధ్యక్షులకు పంపవలయునని అధ్యక్షునిగోరిరి. అధ్యక్షులకు వందనము లర్పించుటతో సభ ముగిసెను.

బర్మావర్తకసంఘము

రంగూరు, జూన్ 16:— బర్మా కామర్సుచేంబరువారు, సర్ లూయీకెర్నాగారు 8 వ అంతర్జాతీయ కార్మిక సమావేశమునందు బొంబాయి, బెంగాలు కామర్సుచేంబర్లు అధిక ప్రాతినిధ్యము కలవని చెప్పిన మాటలకు శింషించుచు, ఈరెండు చేంబర్లును భారతదేశపు మేమును కోరవనియు, ఇతరదేశముల మేలకొరకు పనిచేయుననియు 9 వ అంతర్జాతీయ కార్మిక సమావేశమునకు తంత్రీవార్తనపిరి. సర్ లూయీకెర్నాగారిని తమ మాటలకు నవలించుకొనునట్లు చేయవలెనని భారతప్రభుత్వమున కాసందేశమునే పంపిరి. (అ. ప్రె.)

ఇండియన్ పార్లెస్టు సర్వీసు అభ్యర్థులు

అలహాబాదు, జూన్ 16:— ఇండియన్ పార్లెస్టు సర్వీసు ప్రైయినింగునకుగాను ఇద్దరు అభ్యర్థులను నియమించుటలో టిపరీక్ష 1926. ఆగస్టు నెలలో అలహాబాదునందు జరుగునని చెల్లడింపబడినది. అశ్వీరు, బెయిచి స్థానము, కూర్గు, ఢిల్లీ, వాయవ్య మూలరాష్ట్రములలో నుండువారు ఇండియా ప్రభుత్వపు స్టేటు సెక్రెటరీగారికిని, విద్యాశాఖ, ఆరోగ్యధానశాఖలవారు ఆయాపరిపాలనల కమిషనర్ల మూలమునను, భారతసంస్థానములందుండువారు రాజకీయోద్యోగిగాని ఏజంటుగాని మూలమునను, భారతప్రభుత్వమునకు 1926 సం. జూన్ 30 తేదీలోగా చేసినట్లు వినతిపత్రములను పంపుకొనవలెను. ఇతరస్థానములందుండు వారి వినతిపత్రములు 1926 జూన్ 30 తేదీలోగా ఆయాస్థానికప్రభుత్వములకు పంపబడవలెను. (అ. ప్రె.)

నుందరి తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0—8—0

ఒక డబ్బీతైలము విడువక రాచిన ముఖమున ఏర్పడు మెట్టిములు మచ్చలు మానును. ముఖము కాంతిబారి, నున్నగా అద్దమువలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వము కలిగి నాజాకు లేదును. ఈతైలము మంచి సువాసన దలిగి మిగడవలేదు నుండును.

కర్రలూ హరి

వెల సిసా 1-కి రు. 0-6-0

ఈ ద్రావకమువలన చెవిపోటు, చెవినుండి చీము కాలుచు, చెవిదిబ్బడ మొదలగునవి వెంటనే నయమగును. 5, 6 బొట్లను చెవిలో పోసిన, పొగి వెంటనే తగ్గును.

గట్టికి తైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-4-0

గట్టి, చీడ శరీరచంకలు న్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్నపిల్లలకు విశేష బాధను గలిగించుచున్నది. ఈ తైలము నాలుగు పూటలు రాచిన గట్టి, చీడ, చిలుము, జీల మొదలగునవి నశించును. తప్పక పనిచేయును. వెల్కెస్ పొష్టుఖర్బు లభికముగ నుగాన ఇతరమందులతో కలిపి తెప్పించుకొనుట యుక్తము.

అమృతాంజనం డిపో, మధరాసు - బొంబాయి.

ఆంధ్రపత్రిక

1926 సం॥ జూలై 17-వ తేది

గురువారము

ఎనిమిదిగంటల పని

శ్రీశ్రీశ్రీ

బొమ్మలును గారు కామస్థునభలో నేమని తెప్ప
దోయని, చంద్రునికై చకోరపక్షుల
నలె కాల్చికు లెదురు జూచుచుండ, మిక్కిలి ఆశా
భంగము గలుగజేసిరి. బాగుగనుల పునర్నిర్మాణ
ము సులభమగుపని కాదనియు, పనివాండ్లు రోజుకు
ఎనిమిదిగంటలు పనిజేయ నంగీకరించుచో, యజమా
నులు దారికి వత్తురనియు, అదియే యుత్తమమార్గ
మనియు బొమ్మలునుగారు చెప్పటచే పరిస్థితులు మ
రింత విషమ మయినవి. జీతముల తగ్గుదలకు గాని,
పనిచేయుకాలమును మెంచుటకు గాని కాల్చికు లం
గీకరింప రనుట స్పష్టము. యజమానులు పునర్ని
ర్మాణమువిషయమై పట్టుదల జూపుటలేదు. అట్టి
తరి కాల్చికులను మాత్రము లొంగిపోవలయు నని
చెప్పటవలన, బొమ్మలునుగారు పతాభిమానము
పహించుచున్నటుల స్పష్టమగుచున్నది. కాల్చికులు
గోరినటులు, పార్లమెంటుసభవారీ సమస్యను పరి
ష్కరింప బూనుకొనవలయును. పరిష్కారము జరు
గులోకల ప్రభుత్వమువారు గనులకు గ్రాంటు
నిచ్చుచుండవలయును. అటు నిటు గాని సలహాల
వలన ప్రయోజన ముండదు. కాల్చికులకు ముం
దుగ ఎక్కువ పనిని నిర్ణయించి, ఆ పిమ్మట పున
ర్నిర్మాణము గావించెద మనుట నిరర్థకము. ప్రభు
త్వమునా టటుల జేయదలచినను, ఏదీయో యొక
యవాంతరము వచ్చి వీరి తలంపులకు విఘాతము
గలుగజేయును. పునర్నిర్మాణము జరిగిన పిమ్మట,
కాల్చికుల వేతనముల సంగతిని యోచించుట సుల
భసాధ్య మగును. బొమ్మలునుగారు కడపటికదర్శి మే
రిని గ్రహించినను, యజమానుల ప్రోద్బలమునకు
లొంగిగట్టుట దోచును. బొమ్మలునుగారి ప్రసంగము
కు పిమ్మట, పరిస్థితులు మరింత విషమస్థితిలోనికి
వచ్చె నని హార్టుపారర్ అను లేబరు సభ్యుడు పలు
కుట జూడ, నిజసందర్భమును గ్రహింపవచ్చును.

లేబరు సభ్యుని ప్రతిపాదనము మోడిపోవుట
వింతగాకున్నను, ప్రభుత్వమువారు దూరదృష్టి
జూపిరా యని సంభేషింపవలసియున్నది. వివాద
మింకను కొనసాగునని క్లిన్సుగారు చెప్పుచున్నారు.
గనులపనివాండ్లకు మరింత వెగటు పుట్టు నని
భావింపబడుచున్నది. యజమానులు కొందరిదివరకే
ఏడుగంటలపని కంగీకరించిరి. అట్టి తరి ఎనిమిది
గంటలను ప్రభుత్వమువారు విధించుటవలన, యజ
మానులకు మరింత ప్రోద్బలము గలుగుట తప్ప
వేరలభ ముండజాలదు. శాంతికి మార్గమేర్పడుట
కుమారుగ నిరాశకు తావేర్పడినది. రుష్యాకాల్చి
కులు, బ్రిటీషు కాల్చికులకు సహాయము జేసె రను
వార్తగూడ, ప్రస్తుతపు స్థితికి కారణ మయ్యెను.
రుష్యాకాల్చికులపేరుతో, రుష్యాప్రభుత్వమువారే

ఇంగ్లండులో విప్లవముగలిగించు దురుద్దేశ్యముతో
నిట్టి సహాయము జేసి రని, బాధ్యత గలమంత్రులే
వాక్రుచ్చిరి. కాని యాయారోపణ యనత్య మని
యు, రుష్యాకాల్చికులు భూతదయాచేరితు లై
యిటుల గావించిననియు, బ్రిటీషు కాల్చికుసంఘము
వారు ప్రకటించిరి. రుష్యను ప్రభుత్వమువారును
నిందారోపణను ఖండించిరి. ఏదీయో యొకరితిని
కాల్చికోద్యమమును ఖండించుట కవకాశము దప్పి
పోయినది. అనవసరప్రశ్నలతో కాలము గడపక,
పార్లమెంటుసభవారీ యాసమస్యను పరిష్కరిం
చుట శ్రేయస్కరము. సమ్మెకట్టుట పార్లమెంటు
సభాధికారమును ధిక్కరించుట యని
చెప్పుచున్నపుడు, సమ్మె కవకాశము లేకుండ
పార్లమెంటుసభ వివాదమును తృప్తికరముగ
పరిష్కరించుట ధర్మము. అటు గానియెడల,
పార్లమెంటుసభ నిర్వీర్యమై ప్రత్యక్షచర్యలకు
తా వొనగును. బొమ్మలునుగారు సదుద్దేశ్యచేరితు
లయినను, ధైర్యము వహించి బలవంతులను దారికి
దీసికొని రాగలశక్తి వారియందు గ నుపింపదు.
యజమానులను సయితము వీరు వెనుక మందలిం
చినను, తుదకు వారికి లోబడుట తటస్థించు
చున్నది. బాగునమ్మె యంతకాలము సాగుటయే,
బొమ్మలునుపరిపాలనమునకు కళంకదాయకము. భావి
స్థితి ఎటులుండునో తెలియదుగాని, నిరాశయు
నిరుత్సాహము దేశమునం దింకను వ్యాపించు నని
మాత్రము స్పష్టమగుచున్నది

జిల్లా మ్యునిసిపాలిటీలు

1924-25 వ సంవత్సరపు జిల్లా మ్యునిసిపాలి
టీల రిపోర్టు ఇంత యాలస్యముగ వెలువడుటకు
కారణము తెలియదు. నివేదనసంవత్సరమునందు
80 మ్యునిసిపలు సంఘములు పనిజేసెను. అన్ని
సంఘములకును ఎన్నికలు జరిగెను. 468 ఎన్నికలు
జరిగె ననియు, 340 లో పోటీ జరిగె ననియు,
మిగిలిన 128 లో నెట్టి పోటీలేదనియు సూచింప
బడినది. 100 కి 66 టి వంతున వోటరులు ఎన్నిక
లలో పాల్గొనిరి. 1923-24 వ సంవత్సరమునకన్న
వోటరు లెక్కుడుశ్రద్ధ దీసికొనిరి. డిండిగలు మ్యుని
సిపలు సంఘమునకు ఛైర్మెను నెన్నుకొను
హక్కును దీసివైచుట, ప్రభుత్వమున కేమాత్రము
భావ్యముగ లేదు. అనంతపురం, పోలాచీ,
పాలకొల్లు, డిండిగలు గ్రామములకు
ప్రభుత్వ నియమిత అధ్యక్షులు గలరు.
వీరిలో పోలాచీడిండిగలులకు, అధికారసభ్యులధ్య
క్షులుగ నున్నారు. మధుర ఉదకమండలములకు,
అధ్యక్షులు వేతనముల గైకొనుచున్నారు. ఎన్నిక
హక్కు నన్ని మ్యునిసిపలు సంఘముల కీయకుండు
ట, పరిపాలనమునకు కళంకదాయకము. మ్యునిసి
పలు సంఘములలో 2221 సభలు జరిగెను. వీనిలో
222 టిలో నియమితసంఖ్య రాలేదు. ఇతరకారణ
ములవలన 151 సభలు నిలిచిపోయెను. ప్రభుత్వ
మువారు మ్యునిసిపలు సంఘములను సానికసంఘ
ములను పరిక్షించుటకొక ఇకాస్పెక్టరును నియమి
ంచిరి. వీరి నియామకమువలన అధిక లాభము
మేమి గలుగునో తెలియదు. మ్యునిసిపలు సంఘ
ములలో 84800 దీపములు వెలిగింపబడెను. దీప
ములఖర్చు కొలదిగ తగ్గెను. ఉదకమండలము

మ్యునిసిపలుసంఘమునందు మాత్రము విద్యుచ్ఛక్తి
తో దీపములు వెలిగింపబడెను. కాకినాడ,
బెజవాడ, మధురలలో ప్లానులు వదింపులు తయారగు
చున్నవట. సైదాపేట, హిందూపురపు మ్యుని
సిపలు సంఘములహా నీ విషయమై యోచించు
చున్నారు. రెండుమ్యునిసిపాలిటీలు నిర్బంధవిద్యను
ప్రవేశపెట్టెను. ఇంతకు పూర్వమే 13 మ్యునిసిపలు
సంఘములలో నిర్బంధవిద్యగలదు. 17 సంఘములు
ప్రారంభవిద్యనిమిత్తము పన్ను విధించెను. ప్రారం
భవిద్య కొంతవర కభివృద్ధిజూపెను. నేలం మ్యుని
సిపలు సంఘ మొక్కటియే కళాశాలను నిర్వహిం
చుచున్నది. 48 మ్యునిసిపలు సంఘములలో సెకం
డరీ పాఠశాలలు పోషింపబడుచున్నవి. వీనిలో
36 సంపూర్ణమగు హైస్కూళ్లు. సెకండరీ విద్య
స్వల్పాభివృద్ధి జూపెను. ఒకేషనల్ విద్యను కొన్ని
పాఠశాలలలో నేర్పినటుల రిపోర్టు తెలుపుచున్నది
గాని, విద్యావిధానము మారినగాని, విద్యార్థులకు
నుపయోగింపదు. అనుకూలవిద్యను ప్రవేశపెట్టుటకు
విద్యాశాఖవారు ప్రయత్నింపకున్నారు. మ్యునిసి
పలు సంఘము లిందుకు బూనినను, ప్రభుత్వము
వారాక్షేపింతురు. మ్యునిసిపలుసంఘములు, పబ్లి
క్ గ్రంథాలయములకొరకై 8940 రూపాయలను
వెచ్చించెనట. వైద్యవ్యయము కొలదిగ తగ్గెను.
మ్యునిసిపలు సంఘములకింద, 56 అల్లోపాతిక్
ఆస్పత్రులును, 47 డిస్పెన్సరీలును గలవు. 13
ఆయుర్వేదడిస్పెన్సరీలుమాత్రము గలవు. వీనిసంఖ్య
యత్యల్పము. ఈసంఖ్యను హెచ్చు జేసిన గాని,
రోగులకు తగిన వైద్యసహాయము గలుగదు. నివే
దనసంవత్సరమున కలరావ్యాధి హెచ్చుగ నుం
డెను. ప్లేగువలన మరణములు గూడ హెచ్చెను.
29 పట్టణములకు నీటిసప్లయి గలదు. కాని ఉదక
మండలమునకు దప్ప మరొకపట్టణమునకు సంపూ
ర్ణమగు డ్రెయినేజీ లేకుండుట శోచనీయము. డ్రె
యినేజీ ఏర్పాటులు లేకుండ నీటి గొట్టములను
పెట్టుటవలన అనారోగ్య మధిక మగుచున్నది.
మ్యునిసిపలు సంఘముల కిట్టి ఏర్పాటులు జేసికొను
టకు, ధన ముండదు. ప్రభుత్వమువారు ధనసహాయము
జేయనియెడల, డ్రెయినేజీ ఏర్పాటులు
దుస్సాధ్యము లగును. మ్యునిసిపలు పరిపాలనము
నం దనేక లోపములు చూపబడెను గాని,
డబ్బులేకుండ ఈ సంఘము లేమి చేయ గలవు?
అరికస్వాతంత్ర్యము నొసగిన గాని, మ్యునిసిపలు
లు సంఘము లభివృద్ధి జెందజాలవు. మ్యునిసిపలు
సంఘములలో పన్నులవసూలు తిన్నగ జరుగుట
లేదని, నివేదిక తెలుపుచున్నది. కాని రివిన్యూ ఆఫీ
సరును నియమించుట కిది యాధారము గానరదు.
మ్యునిసిపలు సంఘముల సాధారణపుఖర్చు రాబడిని
మించకుండుట అనుకూలచిహ్నము. మ్యునిసిపలు
సంఘములపై అనవసర పరిశీలన మధికమగుచున్న
ది. స్వేచ్ఛ తగ్గిపోవుచున్నది. ప్రభుత్వవిమర్శన
మునందు సానుభూతి గనుపింపదు. అధికారవర్గ
పరిపాలనముకింద, సానికస్వపరిపాలన మెట్టిస్థితిలో
నుండెవో, ట్రాన్సుఫర్డు శాఖాపరిపాలనముకింద
గూడ నట్టిస్థితియే గనుపించును. కలుగవలసిన
మార్పు గనుపట్టదు.

సంయుక్తరాష్ట్రప్రభుత్వప్రకటన

సంయుక్తరాష్ట్రప్రభుత్వమువారు జిల్లామేజర్ సిట్టిలర్ బంపిన ప్రకటనము నేటి వార్తలలో గమనించుచు, లా, ఆర్డరులను రక్షించుటకు ఏను చేయుచున్న ప్రయత్నములు ప్రశంసార్హములే. బక్రీదు సందర్భమున హిందువులకు గాని మహమ్మదీయులకుగాని సప్తము గలుగకుండుటకు, ప్రజలు వీరికి తోడ్పడుట యవసరమే. కాని వీరు తమ ప్రకటనముతో చెలిపిన కొన్ని సంగతులు నిరాధారము లని ఎంచవలసివచ్చును. హిందువుల మహమ్మదీయుల మధ్య జరిగిన వైషమ్యమునకు వీరెంతయు వగచుచున్నారు. కాని ఇట్టివైషమ్యమును మాన్పి సఖ్యమును గుడుచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారింతకు పూర్వము తగినకృషి నలిపినట్లు దోచదు. సాంఘికకలహములు ప్రబలినపుడు, చూడవలసిన నిష్పాక్షికభావమును జూపినట్లు దోచదు. కలహకారణముల నివారించ ప్రయత్నించినట్లు గనుపట్టును. సాంఘికవైషమ్యము ప్రబలునంతనకు దేశము స్వపరిపాలనమువంకకు నడచుట యసంభవ మని చెప్పి ట సులభమే. ప్రభుత్వమువారిటుల చెలుపుటవలన ప్రయోజనము లేదు. స్వపరిపాలనాసభమునకు ప్రజలకు తగినయనకాశ మిచ్చినచో, సాంఘిక వైషమ్యములు పెరిగివి గావు. సాంఘిక వైషమ్యములమధ్య ప్రజాప్రతినిధిసంస్థానలు అభివృద్ధి జెందవని ప్రభుత్వమువారు సూచించిరి. కాని, నిజమగుభాధ్యతను ప్రజల కొనగియున్నచో, కలహము లుదయించెడివి గావు. ప్రజలకు ఏషని యు లేకబోవుటచే కలహించుచున్నారు. భాధ్యత వారిపై బడునెడల, కలహించుట కవకాశముండదు. ప్రస్తుత కలహములు స్వపరిపాలనమును నిరాకరించుట గాక, స్వపరిపాలనమును వెన్వేంటనే ప్రసాదించుట యవసరమని సూచించును. పాలకులు దూరదృష్టిగలవారగుచో, విభజించి పాలించు సూత్రమును మానివైచి, ప్రజలకు స్వపరిపాలన మొనగుచో, నేడు గనుపించెడివైషమ్య మునుగంటును. అందుకు మారుగ స్వపరిపాలన మిచ్చుటకు దీనినొక యాటంకముగ జెట్టుచో, పరిస్థితు లేమాత్రము చక్కబడనేరవు. శాంతిని నెలకొల్పుటయే తమవని యని యి, ఉభయసంఘముల తగాదాలను తాము పరిష్కరింప జాలమనియు, అల్లరు లుదయించుచోటుల తాము పూర్ణవిశేష పోలీసును విధించెదమనియు ప్రభుత్వమువారు చెలుపుటవలన, ప్రజలలో నమ్మకము గుడురదు. సమాధానపద్ధతి నవస్థాపించి, మూలకారణమును నివారించిన గాని, శాశ్వతప్రయోజన ముండదు.

మార్పు

ఎండబాధచే పరితపించుచున్న చెన్నపురికి నిన్నటి సాయంత్రమునను, రాత్రికాలమునందును గురిసిన వర్షము, ఉపశాంతి గలిగించెను. దేశబంధుదాసు స్మరణచే, ప్రకృతి సహితము విలపించెనా యని దోచెను. చరాచరప్రపంచము గాఢసంతాపము జూపి యుండుట విశేషము. ఈ సంవత్సరపు వేసవి అసాధారణముగ గనుపట్టును. ఆనేతుహిమాచలము, వేసవిగా యుల చే ప్రజలు బాధల నొందినవార్తలే వినుపించుచున్నవి. ఖిన్నుడతీరములందు చల్లగాలి యొకానొక సమశీతోద్ధయనను వీచి వాడినదేహములకు

శాంతి గలుగజేయును. ఉత్తర హిందూస్థానము నందు రాత్రిబవలు వడగాలి వీచుటకును చలిగాలి సోకకుండుటకును సముద్రప్రాంత్యము లేకుండుటయే కారణము. కాని కష్టము లెల్లకాలముండబోవు. మంజువేనాగికి పిమ్మటగాని, మంచివర్షములు కురియవు. చల్లదనపు సాఖ్యము వేసగితాపము వలన సభక మగుచున్నది. ఇటులనే దేశమునందలి రాజకీయసిక్కిగూడ కడుసంతాపకరముగ నున్నది. కులకక్షులు, మతకక్షులు, రాజకీయకక్షులు మున్నగు యివి చేరి, సత్వరస్వాతంత్ర్యసిద్ధి నడ్డగించుచున్నవి. పినిబాధచే తాళజాలక ప్రజలు పరితపించుచున్నారు. ఏవంక జూచినను, కష్టములే ఎదుర్కొనుచున్నవి. కాని, యివి త్వరలో తొలగకమానవు. స్వాతంత్ర్య వర్ష పాతముచే, ప్రజల కుపశాంతిగలుగకమానదు. హిందూ దేశమున కగ్నిపరిక్ష జరుగుచున్నది. పరమేశ్వరు డనేకరీతుల పరీక్షించు చున్నాడు. నేడు దుస్సహముగ గనుపించెడి బాధలన్నియు తుడకు హిందూదేశవిముక్తికే తోడ్పడుట నిశ్చయము. అట్టి శుభదినమునకై దేశబంధుదాసు, లోకమాన్య తిలకు మున్నగువారి ఆశ్రయ పరలోకమున వేచి యున్నవి. దేశభక్తులెల్ల హృదయములు ఆనాడే సంతృప్తి జెందును. ప్రజలు నిరాశజెందక, గమ్యస్థానము జేరుటకై గాంధీ, దాసు, తిలకు మున్నగు మహనీయులు చూపిన త్యాగమార్గము ద్రొక్కుట యత్యవసరము.

రాటము : బాలికాపాఠశాలలు

బాలికాపాఠశాలలలో రాటమును విధిగ నేర్పవలయు నని, పంజాబు శాసనసభలో గంగారాం గారొక తీర్మానమును ప్రవేశపెట్ట బోవుచున్నారు. ఈ తీర్మానమును శాసనసభవారెంత వర కామోదించెదరో చూడవలయును. రాటమును ద్రిష్టటలో బాలికలు ప్రత్యేకనిపుణత్వమును జూపగలరు. సన్నని దారమును తీయుట కవకాశములు మెండుగ గలవు. విద్యాశాఖమంత్రిలవరము గావింప బడినను, ఏరాష్ట్రమునందును రాటముల విషయమై క్రద్ధ వహించినట్లు గనుపింపదు. ఆంగ్ల విద్యాధికులగు మంత్రులు అధికారవర్గసాంప్రదాయముల ననుసరించుట సహజము. మిగిలిన రాష్ట్రములలో రాటమునుగూర్చి మంత్రులేవగింపు జూపకున్నను, చెన్నరాష్ట్రమునందు జస్టిసు మంత్రవర్గమువారు రాటముకట్టను, కద్దరుకట్టను ప్రబలవిముఖత జూపుచుందురు. వారివొకేపనలో విద్యలో, రాటమునకు స్థానము లేదు. వారిపారిశ్రామికవిధానములలో రాటమునకు తావు లేదు. రాటము నిరుపయోగము. కద్దరు మోటు. గాంధీ సందేశము, అజ్ఞానజనితము. ఇత్యాది అభిప్రాయముల గలవారు రాటమునకు ప్రోత్సహమొనగుట దుర్లభము. ఇటీవల నొక పరిశోధకారిణి బ్రాహ్మణబాలికలకు రాటము పనికిరాదుగాన, నిర్బాధముగ దీనిని నేర్పరాదని, ఉత్తరు విచ్చెనట. పంజాబు రాష్ట్రముయినను చెన్నరాజధానికి మార్గము జూపుట శ్రేయస్కరము.

సర్ చార్జి

మ్యునిసిపలు ఛైర్మన్ గారిపైగాని, కాన్సిలరులపైగాని, సర్ చార్జి ఆర్డరు నిచ్చినచో, ప్రభుత్వమువారి అనుమతి లేకుండ అప్పీలు జేయుటకు

మ్యునిసిపలు కాన్సిలువారు సొమ్ము ఖర్చు పెట్ట గూడదని, యీ వారపు భోర్టు సెంటుబార్జి గెట్టులో నొకయుత్తరువు ప్రచురింప బడినది. ఇటులనే ఏ ప్రెసిడెంటుపై గాని బోర్డు సభ్యులపై గాని సర్పార్జి విధించుచో, లోకలు బోర్డు సొమ్ము వెచ్చింప గూడదట. సర్పార్జిలు బలమగుచున్నయిక్కాలమున అప్పీలు జేసికొను సౌకర్యములను గూడ స్థానికస్వపరిపాలనసంఘములకు దీసివైచుటవలన, వాని స్వాతంత్ర్యము మృగ్యమగును. ప్రభుత్వమువారి యనుమతి బడయుట దుర్లభము. స్థానికసంఘములు జాతీయవిద్యకు ప్రోత్సాహ మొనగగూడదు. ఖద్దరును అభిమానింప గూడదు. దేశనాయకులను గౌరవింపగూడదు. ఇట్టి పనులకు వెచ్చించెడి సొమ్ము సర్పార్జి యగుచున్నది. రానురాను స్థానికసంఘపు స్వేచ్ఛ యరికట్ట బడుచున్నది. అప్పీలు జేసికొనుటకుగూడ స్వేచ్ఛ లేనిచో, స్థానికసంఘముల స్థితి ఎటు లుండునో యూహింపవచ్చును. రానురాను నూతననిర్బంధములను విధించుట, ప్రస్తుతపరిపాలనావైఖరిగ కనుపించుచున్నది.

ఆగ్రా సెనంసీబిల్లు

ఉపసంఘనివేదిక ప్రకటింపబడెను

శ్రీశ్రమగు విశ్వేశ్వరప్రాయములు సభ్యులందుగలవు

అలహాబాదు, జూన్ 15:—రాబోవు సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభయందు శ్రీశ్రమగు (ప్రవేశపెట్టనున్న ఆగ్రా సెనంసీబిల్లుపై ఉపసంఘనివేదిక ప్రకటింపబడినది. సభ్యులు గాంధీ ప్రతిభాప్రాయభేదముల గన్పరచుచున్నారు. ఈ సెనాఖరున వానిటానునందు సమావేశము గానున్న శాసనసభయందు చట్టముపై తీవ్రముగ చర్చలు జరుగును. (ఆ. ప్రె.)

రుమేళుగారి హత్య

మృద్దాయిపై నేరము ఉపసంహరింపగోరుట

రంగూను, జూన్ 15:—జిల్లా న్యాయాధికారి గారి కోర్టుయొనుటకు 12-వ-తేదీన హత్యకావించబడిన సంవత్సరమున మాంసవేష గారిపై నేరము ఆరోపించబడి కేసు చేయబడెను. ఈ కేసులో పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుగారు మృద్దాయిపై సాక్ష్యము లేనందున కేసు సుపసంహరింపవలసినదని కోర్టువారికి తెలియపరచెను. ఇదివరలో కొంతసాక్ష్యములను తీసికొనియున్న న్యాయాధికారి కేసును 17-వ తేదీకి వాయిదావేసి పోలీసుకమిషనరుగారికి ఈ విషయమును, తెలియపరచవలసినదిగా పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరును కోరిరి. (ఆ. ప్రె.)

ధిల్లీలో బక్రీదు ప్రయత్నములు

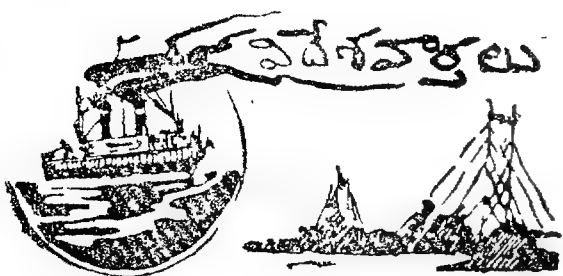
పోలీసు కాపలా నుంచుట

ధిల్లీ, జూన్ 16:—ఒక్కొక్క సభాభవనపై 12 మంది కాన్స్టేబులుగల పారాలను పరమూడింటిని పట్టాములో వివిధభాగములందు నేడు పోలీసువారుంచెరి. ఇంకను కొంత మంది యెల్లండేచేర్చి 48 పారాల నుంచెదరని తెలియచున్నది. మిలిటరీని యెప్పుడు కావలెనన్న అప్పుడు వచ్చుటకు సిద్ధముగ నుంచెరి. జూన్ 21, 22, 23 తేదీలందు వారిని పిలిపించెదరు. (ఆ. ప్రె.)

ప్రతికాసంపాదకుని అరెస్టు

కానుపూరు, జూన్ 16:—డెయిలీ వర్తమాను అను ప్రతికాసంపాదకుడు రామశంకర అవస్థిగారు 158 (1) సెక్షను క్రింద పట్టుకొనబడి టెయిలుపై విడువబడిరి. జూన్ 23-వ-తేదీకి కేసు వాయిదా వేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

కాన్పూరు, జూన్ 16:—14-వ తేదీన ఆరెస్టైన 5 గురు మహమ్మదీయులలోను 5 గురు విదుదురుచేయబడిరి. వాటిలో మువ్వల మంచినడవడికి గాను బాండుల నవిరి.

రెస్సె జర్నలు బడంబడిక

చీనాను జేర్చుకొనుట

బెర్లిన్, జూన్ 11:— పెంక్టాసింగుగారు బెర్లిన్ నకు బోవుటకు కారణము చీనాను గూడ రెస్సె జర్నలు తొలగి పూడ్చబడితే జేర్చుకొనవలెనని యనియ మాస్కోకు గూడ బయలుదేరుటచే ఇది మరింత బలపడుచున్నదనుచున్నారు.

జనీవాభిగ్నము

ఉద్దవకరముగు పరిస్థితులు

రోమ్, జూన్ 18:— జెనీవాలో ఇటలీ పట్ట విశోధభావమును జాతులచే రెండుదేశములకును చాల ఉపద్రవకరముగు పరిస్థితు లేర్పడినవి. ఈ ప్రకటనలను మాటి మాటికి ప్రకటించుటచే ఇటలీ రాజకీయ పక్షములలో సంకట మేర్పడుచున్నది. మరల ఇట్టి విశోధభావములు ప్రకటించబడకుండుగాక యని ఇటలీ గోరుచున్నది.

ప్యాసిస్టుల దొమ్మి

జనీవా, జూన్ 18:— సీరు మ్యూటియోటీ వ్యవధిలో త్వర సందర్భమున 40 ఇటలీ ప్యాసిస్టులు సభలో దొమ్మివర్గిరి ఆంగ్లద్రోహములో స్త్రీలను కాళ్ళక్రింద త్రొక్కివేసిరి. ప్యాసిస్టులను చేతుపాకులతో కాల్చిరి. ప్యాసిస్టులు కుర్చీలను ప్రయోగించిరి. పోలీసువారు వచ్చిరి కాని ప్యాసిస్టులు తప్పించుకొని పారిపోయిరి. తుతగాత్రులను తమతో గొంబొయిరి 50 మందికి గాయములు తగిలెను. ఇద్దరు ఇటలీ స్వక్షులు జాతి సమితి సిబ్బందిలోనివారు అరెస్టుజేయబడిరి. కాని వారు రాయ బాగు లగుటచే వారిని నడకరి.

జనీవా కలకలము

జనీవా, జూన్ 11:— హంగరీ ప్రధానామాత్యుని ముఖముమీద గొట్టిన ద్రోహికి స్వీటు శిక్షాస్ఫూర్తికరము రెండు సంవత్సరములు శిక్షను 2000 ఫ్రాంకుల జరిమానాను వేయ బలియియ్యది.

జాతిసమితి కార్యాలయములో ఈశ్వరము జరుగుటచే ముద్దుల న్యాయవాది ముద్దులని ఫెడరల్ కమ్యూనికు అధికారము లేదనిరి.

జాతిసమితిని రికమిడ తన కార్యాలయములోపల తన పోలీసునే నియమించెద రనుచున్నారు.

భార్యను విడిచి పెట్టుట

చాల ఘోరము

హెలిక్ రాకుమార్తె

జ్నారెక్, జూన్ 11:— బాగ్యను విడిచిపెట్టుట చాల ఘోరము. అందులో పిల్లలు గగ్గినపుడు విడిచిపెట్టుట మరింత పాపము. దేవునికృపకు దూరమగును. పిల్ల జన్మించినవెంటనే దాని జీవితమును సౌఖ్యవంతముగ జేయుట తల్లివిధి. కష్టము లేకుండ ఆమె జేయవలెనని హేలీను రాచకుమార్తె యెఱుఱుచున్నది. ఆమె పోయి కరోలు రాకొనరుని జూడవట, రోములో రుమేనియా రాజవంశపుటకై వేచియుండునట. అచట రాకొనరుడు కుటుంబమును కలిసికొనునట. కాని అతడు వచ్చునో లేదో తెలియదు.

కీ॥ శే॥ తురుష్క సుల్తాన్

ఆరవమహమ్మదు

స్టాంకరేమో, జూన్ 11:— సుల్తానును పరుండబెట్టిన రజితశవపేటికను బట్టుకు పోవుటకు సుల్తాను ఋదాతలు జేసియుండిరట. ఆతడున్న మందిరమును అమూల్యములగు సగలు దొరుకునేమో యని పోలీసువారు వెదకిరట. ఆతని భార్యలు తమవగ్గర దమ్మడిగూడ లేదని ప్రమాణము జేసిరట.

బొగ్గు పరిస్థితులు

కామన్సునభలో చర్చ

బాల్టియనుగారి ప్రకటనము

రోజు ౧ కి ౮ గంటలు పనిచేయవలెనను సూచన ప్రేమ యూనియను కాంగ్రెస్ నాయకుల వైఖిరి రుగ్మి, జూన్ 15:— నేటి మధ్యాహ్నము కామన్సు సభలో బొగ్గు పరిస్థితులను గూర్చి బాల్టియనుగారు ముఖ్యముగు ప్రకటనమును గావించిరి. బొగ్గుపష్టయి ఆగిపోవుటకు నిజముగ కారణము కన్పించదు. న్యాయముగాదు. కొన్ని పంగతులు జరిగినగాని బొగ్గు పరిశ్రమకు ముప్పు రానున్నదని బొగ్గు కమిషను వారు ప్రకటించిరి. ఈ విషయమై నిండుమనసుతో సహకారము సల్పుటకు బదులు ఉభయపక్షములవారును పోరాడుటకే సంకల్పించుకొనిరి. ఇంకొకవర్గాయము ఈ విషయమండి బయలుపడుటకును, లోకజ్ఞానముతో ప్రవర్తించుటకును గొన్ని హితముగు వాక్యములను జెప్పినవని బాల్టియనుగారు రిని. లోకజ్ఞానముతో ప్రవర్తించినచే ఈ విషయ తొలగిపోవుననిరి. 1924 సంవత్సరము ముందు బొగ్గుపరిశ్రమాభివృద్ధి కృత్రిమవిధానము మీద ఆధారపడియున్నది. అందుచే బొగ్గు పరిశ్రమకు ఇంత ముప్పుగల్గె ననిరి. ఈ కృత్రిమ ఆధారములు అంతరించిన పిదప ఖండము లన్నిటియందును పోటీ తీవ్రరూపము దాల్చినపుడును ధరలు అడేపనిగ పడిపోయినవి. నిరుడు గగ్గిన కష్టపరిస్థితులు ప్రాప్తించువరకు ధరలు పడిపోవునునేయుండెను. ప్రభుత్వసహాయములుండ, దానితో సంబంధములేకనే ధర తగ్గుచుండెను. ఒక్క జిల్లాలోతప్ప తక్కిన ప్రతిజిల్లాలోను అయినఖర్చుకంటె వెల ఎక్కువగ తగ్గిపోయెను. నూటికి 78 వంతున పరకు వడ్డము నకే తయారగుచున్నది. ఇకనుం దేమియు మరల ప్రభుత్వము బొగ్గుపకు సహాయముజేయదని బొగ్గు కమిషనువారు ఖండితముగ చెలియజేసిరి పరిశ్రమనుండి వచ్చుసహాయ మేదియో తెలియదు. కార్మిక ఖర్చులు తగ్గుట, బొగ్గు పరిశ్రమను మరల క్రొత్తగ ఏర్పాటుజేయుటయే జరుగు సహాయ మనిరి. బొగ్గు పరిశ్రమను మరింత చక్కగ ఏర్పాటుజేయనవసరని వారినందరిని ఒప్పకొన నిండు. తక్షణము కాని బొగ్గు కమిషనువా రెన్ని సిఫార్సులను జేసినను అతితయో క్షితో బలకరాదని బొగ్గుకమిషనువారే హామీ ఏమో కొండంతగ ఎక్కువగ క్రొత్త ఏర్పాటులను జేయగల్గుమని సభ్యులనుకొనరాదనిరి బొగ్గుకమిషను సిఫార్సుల ప్రకారము వ్యవహారమును సాగింపుడనిరి. దీనినే బొగ్గు యజమానులు, పనివాండ్లుగూడ నిరాకరించిరి. వేతనముల నీయగగ్గినట్టియు ఉత్పత్తి ఎక్కువజేయగగ్గినట్టియు పరిశ్రమకు ఎట్టి సహాయమునైన జేయుటకు ప్రభుత్వమువారు సిద్ధముగ నున్నారనిరి.

బొగ్గు కమిషనువారి యభిప్రాయము

వేతనములను తగ్గించు టవసరమని బొగ్గు కమిషనువారు గూడ నుడివరిని బాల్టియనుగారినిరి. ప్రస్తుతము పనిచేయుగంటల ప్రకారమే వేతనములను తగ్గించిన దేశములో చాలవోట్ల పరిశ్రమను సాగించవలెనన్న అట్టి విధానమునే ప్రవేశపెట్టవలెను. అట్టి తక్కువవేతనముల నీయకుండ జేయవలె ననిరి. రోజు 1 కి 7 గంటలు పనిజేసిన పరిశ్రమలను లాభ ముండదనిరి.

అందుచేత రోజు 1 కి ఎక్కువ గంటలు పనిచేయవలె నంటిమని బాల్టియనుగారినిరి. కార్మికసభ్యులు పిలువేదనియు, కన్సర్వేటివులు సంతకమును చెలియజేసిరి.

వేతనములను తగ్గించుకొనుటకంటె ఎక్కువ గంటలు పని జేయుటనే ఎంచుకొనెదని నమ్ముచున్నాను. గనుల పనివాండ్ల ట్టునుమే తన ఆదర్శ మనిరి. వారి జీవిత ప్రమాణము ను నిలబెట్టు కొనవలెనని వ్యక్తీకరించిరి. 7 గంటలు పనిచేయు ఆప్తులనుంచి అదనముగ ఒకగంట రోజు ఎక్కువ పనిచేయుటకు కాపనములను ప్రవేశపెట్టవలెనని దాని వలన ఎక్కువగంటలు పనిచేయనక్కరలేదు. కాని ఎక్కువవేతనములను సంపాదించుటకు రాయబారములను జరుపుటకు పిలుగును. రోజు 1 కి 8 గంటల చొప్పున కొన్నిజిల్లాలలోనే దేశ మంతటను తయారగు బొగ్గులో సగముబొగ్గు తయారు గాగలదనిరి అందు పనివాండ్లకు దేశములో ఇతరచోట్లనున్న వేతనములను సాగించవచ్చును. ఆకాలము నందు ఒకవేళ వేతనములను తగ్గించవలెనని యడిగినను ఇదివర కిచ్చెదమన్న వేతనములలో నూటికి 10 చొలిసనే తగ్గును. అంతకు ఎక్కువగాదు. రాయబారములు సాధ్యమునచో ఈవిధముగనే జరుగుననిరి. జూలై

నుండి పెట్టెంబరువరకు బొగ్గుపరిశ్రమను క్రొత్తగ ఏర్పాటుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు కాపనములను జేసెదగు. యజమానులు గూడ తక్షణవంతరేక కృషిసల్పెదరు. పనివాండ్లను ఎంత ముట్టవలెనో అంత ముట్ట జేసిరను నటలు జేసెదరు. పెట్టెంబరుయిన పిదప జూలైనుండి పెట్టెంబరువరకు వచ్చిన లాభములనుబట్టి వేతనములను నిర్ణయించెదరు. పరిశ్రమలో చాలవరకు వేతనముల లేటును అటులనే యుంచవచ్చును. పొచ్చించకున్నను ఆరేటునే యుంచవచ్చును.

కొద్దిరోజులలో ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రభుత్వమువారు రొక బిల్లును తయారు చేయుచున్నారు. పరిశ్రమను మరల క్రొత్తగ ఏర్పాటు జేయవలెనని బొగ్గుకమిషను సిఫార్సుజేసెను. దానికి కాపనము లవసరము. ఈబిల్లులను ఆ కాపనములను జేయుటకు పిలుగను. ఈ సమావేశమునందే ఆబిల్లు ఆమోదించబడు ననుచున్నాడు. ఒకవేళపరిష్కారము కుదిరినను లేకున్నను ప్రభుత్వమువారి బిల్లును సాగించెద రనిరి.

తాత్కాలికసహాయము

అనుకొన్న పద్ధతుల ప్రకారము పరిష్కారము కుదిరినచో ఏజిల్టాయందును వేతనములను అంతకతినముగ తగ్గించరు. ప్రజలు ఆభారమును వహింప వసరముండదు. చాన్సి గారన్న 8000000 పౌనలను గనులనుండి తొలగించబడిన గనులపనివాండ్ల కుపయోగించెదరట.

విదేశపుబొగ్గు దిగుమతి

పనిలేని కార్మికులసంఖ్య ఎక్కువగుచున్నది. విపత్తు లేట స్థించుచున్నది. పరిశ్రమలు ట్టింపుచుచున్నవి. విదేశపుబొగ్గు ఎంతయో ప్రజలనిమిత్తము దిగుమతియగుచున్నది. ముఖ్యముగు పనులు సాగుచుండుటకు ప్రభుత్వమువారు ట్టింపుపవలసినచ్చి నది. బొగ్గుపష్టయి నావుజేయుట కడు రాక్షసకృత్యము. ఆగిపోవుటకు కారకు లెవరిని కార్మికసభ్యులు అడిగిరి. అన్యాయముగ ఆపుజేసిరిని బాల్టియనుగారినిరి. ప్రభుత్వసభ్యుల హర్షధ్వనము లొకవంక కార్మికసభ్యుల పరిహాసము లొకవంక చెలరేగెను. ఈతగవులో ఇంతమొండిగను అవివేకముగ ప్రవర్తించిరిని ఎవరిని యాపింపను. బొగ్గుపరిశ్రమ నిర్వహణము చాల అధ్యాన్నముగ నున్నదని సాధారణముగ జెప్పుచున్నారు. ఒక పుడు (కార్మికసభ్యుల సంతకము) దానిని చాల యభివృద్ధిజేయ నగు. కాని ఏదో నూత్నముగ తలబెట్టిన జ్ఞానమని గాదు.

పరిస్థితులు మరింత ప్రమాదకరముగ నుండుట

బాల్టియనుగారి యాపన్యాసమునకు ముందు పరిస్థితులు భయంకరముగ నుండెడివి. ఉపన్యాసాంతమున అయ్యవి మరింత ఎక్కువ భయంకరముగ మారివని హెచ్చుపారకా గారనిరి. (ప్రతిపక్షులసంతకము) మీరే దేశమునంతకు గంగ్లద్రోహములో బెట్టితిరిని యజమానుల ఏజంటు లనిరి తక్కువవేతనములను అంగీకరించునటులగాని, ఎక్కువగంటలు పనిచేయునటులగాని గనుల పనివాండ్లను ప్రేరేపించు టసాధ్యము. ఒకవేళ వారల్లు ఒడంబడినను, అసలు వ్యవహారము కుదురదు. పరిష్కారముగాదు. పరిస్థితులను తలబెట్టినంతమాత్రాక నిరాశ జనించుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు మరల వ్యవహారమును ఆలోచింపవలెననిరి. పొగ్గుమెంటువా రీసమస్యను పరిష్కారముజేయవలెను. కామన్సుసభ్యులగు యజమానులు పనివాండ్లు ప్రభుత్వ సహాయముతో కలిసి పనిచేయవలె నిరి. ఇతరులు అంగీకరింప లేదని ప్రభుత్వమువారు ఊరకొనలేదని సైమన్ గారనిరి.

గనుల కగుసామును తగ్గించవలెనని

ఆడంసగారి చర్చజరిగెను

ఈ తగవు ఇదివరకు సాగినకాలముకంటె ఎక్కువ కాలము సాగు ననిరి. ఆడంసగారి తీర్మానము ఒడిపయెను.

ప్రేడ్యూనియను

కాంగ్రెస్ నాయకుల వైఖిరి

లండన్, జూన్ 16:— ప్రేడ్యూనియను కాంగ్రెసునాయకుల వైఖిరిని జూడ బాల్టియనుగారి ఆశలు, ఉభయ పక్షములవారును పొత్తుతో మెలగదరనునవి అడియాసలైనటులే తోచుచున్నయది. యూనియనిస్టు వ్యాఖ్యాతలుగూడ రోజు 1 కి 8 గంటల పనిచేయుట కష్టమునకు కారణమగు ననుచున్నారు. కాని నిగ్గుంధముగ అదనముగ ఒకగంట పనిచేయనక్కరలేదని తెలిసినపుడు సానిక ఒడంబడికల స్వరలోనే కుదుర్చుకొనవచ్చును. లాభకరముగ పనిచేయుచున్న గనులందు 7 గంటల పనిచేసినను ప్రాతవేతనముల నిచ్చుటకు సిద్ధముగనున్నారు. ఇంకను పెక్కుమంది 7 కి గంటల పని ప్రకారము ప్రాతవేతనముల నీయ

గలరు. అందుచే ఈ వీర్వాణులను జూచి ప్రేమ యూనియను నాయకులు కుమితులైరి. ఈనూచన గనులపనివాండ్ర సంఘభావ మునకు కష్టము తెచ్చి పెట్టునని భయపడుచున్నారు. అనుకొన్న జాతీయ ఒడంబడికను తుడిచిపెట్టుకపోవు ననుకొనుచున్నారు. కాని ప్రస్తుత మెవరును ఈ తాపాముగ లేరు. ప్రధానామాత్యుడు త్వరలోనే సంధిపాసగుమాగ్ధముల సేర్పాటుజేయగొరని ఎవరికిని ఉత్సాహము లేదు.

ప్రేగులో కమ్యూనిస్టుల సంరంభము

రాళ్లు - తుపాకిగుండ్లు కురియుట

ప్రేగ్, జూన్ 12:—ఇచట గొప్ప దొంగిల జరిగెను. పోలీసువారు సోషలిస్టు కమ్యూనిస్టులపై చోటాకట్టల నుపయోగించిరి. కమ్యూనిస్టులు సోషలిస్టులు నుంకములను హెచ్చించి రని ఆందోళనము జేయుచున్నారు. 18 గురు పోలీసువారు 60 మంది సోషలిస్టు కమ్యూనిస్టులు తుతగాతులైరి.

ప్రజలు అక్వారోసులైన పోలీసువారు రాకుండ అడ్డుగ చపటారాళ్లను సొక్కుగ కురిపించిరి. రివాల్యూరులను కాల్చిరి.

ఇరాకు బాధ్యత

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 16:—ప్రశ్న జేయుదు కామన్సుథలో, ఆంగ్లో తురుష్క ఒడంబడికచే బ్రిటిషువారి బాధ్యత ఇరాకులో తగునని కర్కలు అమెరికాదేశియజేసిరి. ఇరాకు రైలుమార్గము తెరిచినపి నాలుగుమాసములో నిశ్చయించబడుననిరి.

అబ్దులుకరీంగారి అధికారులను చంపుట

తెగల కావేషి.

యూడిడు, జూన్ 12:—ఆర్మీ తెగలవారు రిప్పలచే చాల బాధపడిరి. స్పెయిను సైన్యములు తిరిగిపోయినపుడు ఆ కోపముచే కరీంగారిచే నియమింపబడిన అధికారుల నందరిని నరికివేసిరి. ఈములను పేడకుప్పలమీద పారవేసిరి. మాక్రెటులో వారితిలలను ప్రదర్శించిరి. జెబాజిల్లాలోనున్న రిఫుల నందరిని, గోమరీనలను నిర్దాక్షిణ్యముగ చంపివేయుడని ఆర్మీ తెగ నాయకులు ప్రకటించిరి. అంతర్జాతీయ ప్రదేశములోనికి విశేషద్రవ్యముతో పారిపోవుటకు ప్రయత్నించుచున్న రిప్ప అధికారిని అరెస్టుజేసినవిరి. ఇతడు అబ్దులుకరీంగారిచే నియమించబడిన అధికారి. తాజాలో అల్లరులు జరిగెనట. విప్లవకారులు మేస్కండల్ దగ్గర చిన్న ప్రెంచిస్థానమును ముట్టడించి విఫలమైరి.

కీ|| శే|| డబ్ల్యు.ఎఫ్.ప్రభువు

రుగ్బీ, జూన్ 15:—85 వ ఏట డబ్ల్యు.ఎఫ్.ప్రభువు చనిపోయెను. ఇతడు సైనికుడుగ పనిజేసెను. మంచివేటకాదు మంచిరాకు నావికుడు రాజకీయవేత్త గ్రంథకర్త. అఖిలీని యాలో విశేషి. ప్రాంతీ ప్రషియాయుద్ధములో ప్యారిసు ముట్టడిదర్శన సుండెను.

పేకు మహమ్మదుపై దాడి

బగ్దాదు, జూన్ 15:—ఉత్తరఇరాకు సరిహద్దునందు పేకు మహమ్మదు గొప్ప విప్లవకారుడు. 1919 లో ప్రవాసమున కర్బలాడి మరల స్వదేశమునకు బంపబడెను. ఈతని పోరు సమయమున విమానముకటి ఇంజను పాడగుటచే క్రిందకుదిగవలసి వచ్చెను. పీరు పట్టుపడిరి. కాని చక్కగనే ఆచరించబడుచున్నారు.

నైరుతిఆఫ్రికా పార్లమెంటు ప్రారంభము

లండన్, జూన్ 16:—నైరుతిఆఫ్రికా పార్లమెంటును క్రొత్త అతివైభవముతో ప్రారంభించిరి. ప్రజానిర్వహిత పార్లమెంటు ఇది. పార్లమెంటు సభ్యుల బాధ్యతను కర్తగారు వ్యక్తికరించెరి. దేశమును బానుచేయుటగాని పాడుజేయుటగాని, విరివిదనే అధారపడియున్నది. పీరుతు దక్షిణాఫ్రికా యూనియను ప్రభుత్వముతో భాగస్థులైన

వెంచి ప్రభుత్వము

బ్రియండుగా సేర్పాటుజేయుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

ప్యారిస్, జూన్ 16:—బ్రియండుగారు మంత్రివర్గము సేర్పాటుజేయుట కంగీకరించిరి.

బగ్దాదు పార్లమెంటు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 16:—బగ్దాదు పార్లమెంటు ఆల్టో బరువరకు ఆపుజేయబడెను. మసోలు ఒడంబడికను ద్రువపరిచి నందులకు దేశమంతయు సంతోషించుచున్నది. వైద్యచికిత్సను పూర్తిజేసికొనుటకు ఫెయినులరాజు ఇంగ్లండుకు జూను ఆఖరున బయలుదేరు ననుకొనుచున్నారు. పదమూడుదైన ఆరీరాజు రిజెంటుగ నుండుసేమో యనుకొనుచున్నారు. పెరిషియా చక్రవర్తి అధికారరీత్యా ఇరాకును గుర్తించునట. మంత్రులు, పార్లమెంటుసభ్యులు గలిసి పెరిషియాకు రాయబారమును గొంపోవుచున్నారు. రెండుదేశములకును మైత్రిని ఎక్కువజేయుటకు వెడలుచున్నారు.

ప్రెంచి ప్రాంతంకు ధర కొంచెము పెరుగుట

లండన్, జూన్ 15:—లండనులో నేడు ప్రెంచి ప్రాంతంకు ధర 174. దీనికి కారణము ప్రెంచి ప్రభుత్వహాయ మే. బెర్లియనులు గూడ సానుభూతితో ప్రవర్తించిరి.

తురుష్క సైన్యము

ప్యారిస్:—తురుష్క రిపబ్లికు సైన్యము ఏపనుయము నందైనను, ఎట్టిపరిస్థితులందును, అతిచతురతతో క్రమశిక్షా నుతో జయప్రదముగ ఎంతటికష్టములైనను ఎదుర్కొని పోరగలదని ఆంగ్లోరారక్షకమంత్రి చెలియజేసెను.

తర్కి; ఇరాకు రాయల్

లండన్, జూన్ 16:—తురుష్క పెట్రోలియంకంపెనీ నుండి రావలసిన రాయల్టీకి ఒము ఇరాకు ఇచ్చెద మన్న 500000 పానులను తర్కి అంగీకరించెను.

సర్ జగదీశచంద్రబోసు

“అర్ధరు ఆఫ్ లియోపాల్డు” విరుదమునిచ్చుట

ప్యారిస్, మే 27:—సర్ జగదీశబోసు దంపతులు ప్యారిసుజేరిరి. గత ఆదివారము బెర్లియనుండి వారిని సత్కరించుటకు అన్ని వీర్వాణులను జేసిరిని అమృతబహద్ర పత్రికా విశేషి చెలువుచున్నాడు. 80 తేదీవరకు ప్యారిసులో బోసు గారు ఆగెదరట. చెల్లనరముల విషయమునుగూర్చి తాను జేసిన పనికి బాల్కరుప్రభువు అభినందించుచు బంపిన లేఖను జూపిరట. బెర్లియములో గొప్పగౌరవము జరిగెనట. బెర్లియమురాజు ఆర్ధరు ఆఫ్ లియోపాల్డు విరుదముకొనెరి.

వెంట్రి ప్రదర్శనము

నలము, భవనము నమ్మివేయుట

లండన్, జూన్ 15:—వెంట్రి ప్రదర్శనసభలమును అందున్న భవనములను ండనులో నేడు వేలముజేసిరి. 182 ఎకరముల విస్తీర్ణముగలసభలము 815000 పానులు వచ్చినవిదప మానిరి. ప్రయివేటు ఒడంబడికజేసికొని విక్రయించిట. కొన్నవారిపేరు, ఇచ్చిన మొత్తమును ఇంతవరకు చెలుపలేదు.

దేశబంధు స్మారకదిన మహోత్సవములు

రెండు బహిరంగసభలు

బొంబాయి, జూన్ 16:—నేటికొద్ద దేశబంధు స్మారక దినమహోత్సవము జయప్రముగ జరుపబడెను. రెండుబహిరంగ సభలు జరిగెను. దేశబంధుని సేవాత్మ్యముల గూర్చి వేనోళ్ల పొగడిరి.

అ. (పె.)

వాతావరణస్థితి

1926 సం॥ మే నెల 17-వ తేదీ గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధికవర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	వీటిలో 1-వ తేదీనుండి వర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు మొత్తము
గోపాల్ పూర్	98.3	83.2	...	0.70	— 1.83
విశాఖపట్నం	97.8	82.6	...	0.16	— 2.78
కాకినాడ	106.0	86.3	...	0.16	— 2.07
మచిలీపట్నము	108.7	85.4	...	0.03	— 2.60
కర్నూలు	98.0	78.8	...	0.79	— 0.68
బళ్లారి	92.0	76.2	...	0.58	— 0.64
అనంతపురం	0.96	— 0.56
కడప	101.6	82.8	0.04	0.48	— 1.18
నెల్లూరు	105.0	86.0	...	0.08	— 0.68
మద్రాసు	108.6	77.4	0.39	0.40	— 0.78
కడపూరు	101.9	80.4	0.85	0.83	+ 0.26
నెలము	94.5	74.7	0.82	1.50	— 0.49
కోయంబూరు	86.7	72.2	...	0.04	— 0.98
తిరుచనాపల్లి	102.8	81.0	...	0.55	— 0.28
నాగపట్నము	99.3	88.0	...	0	— 0.65
మధుర	100.2	80.8	...	0.44	— 0.82
పాంబన్	89.8	81.4	...	0	— 0.10
తిరునల్వేలి	0	— 0.45
తిరువేంగళము	81.6	76.1	...	7.47	— 1.16
కొచ్చిన్	80.9	74.6	0.57	19.94	+ 2.89
కాలికట్టు	82.3	74.1	3.75	17.58	— 8.48
మంగళూరు	85.3	74.4	1.95	17.79	— 5.50
తెనకూరు	89.2	69.1	0.01	0.03	— 2.12
మర్కార	69.6	62.0	2.50	6.88	— 7.27
కొడైకనాల్	67.3	55.8	0.03	1.45	— 1.02

సార్కారులు:—మేఘములు విస్తారముగనున్నవి, అర్ధశత చాల తక్కువ. కాకినాడలో 11 1/2 డిగ్రీలు, తక్కినవాట్ల 4 1/2 నుండి 6 1/2 డిగ్రీలు పగటివేడిమి ఎక్కువ. ఉత్తరమున, 8 డిగ్రీలు మున 5 1/2 నుండి 6 1/2 డిగ్రీలు రాత్రివేడిమి ఎక్కువ.

డక్టర్:—కడపలో చినుకులుపడెను. మేఘములు ఒకమాస్తరగనున్నవి. కడపలో పగటి రాత్రివేడిమి కర్నూలులో పగటివేడిమి 2 1/2 నుండి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నూలుకము:—మద్రాసులో 0.89 కడపూరులో 0.39 ఎర్షించెను. మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. పగటివేడిమి 3 1/2 నుండి 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ. నెల్లూరులో రాత్రివేడిమి 4 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. మద్రాసులో 3 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

పడమటితీరముననే వర్షము కురియవచ్చును. అచటచట స్థానికచినుకులు పడును.

ఎస్. ఆర్. యు. సాపూరు.

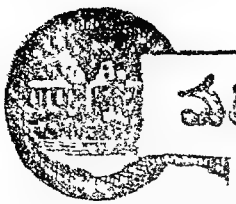
వాతావరణాస్త్రజ్ఞుడు.

బొంబాయి పురపాలక సంఘము

లంచముల ఉపసంఘమువారి నివేదికపై వ్యాఖ్య

బొంబాయి, జూన్ 16:—పురపాలక సంఘము వారి యుద్ధోగ్యతలలో లంచము తీసికొని రను నేరము మోప బడిన వారిని విచారించుటకుగాను సంఘమువారు నిర్మించిన ఉప సంఘపు నివేదికపై సెలవులోనున్న కమిషనరుగారు ఆర్. బి. క్లెటను ఇట్లు వ్రాసిరి: నాకు వారివారి తీర్పులవలన ఆశ్చర్యము గలుగుచున్నది. సాక్ష్యము లేకుండుటయే గాక నిజమైనను నూచించబడు నట్లయినను లేదు. పురపాలకసంఘపు పెట్రోలు టైర్లలో కొంతగాడి, జరుగుచున్నది. లంచములగూర్చి మాత్రమందులో ఏమాత్రమును రుజువుకాలేదు. లారీ ఆంబులెస్సు డ్రైవర్ల విషయములో కొంత అనుమానముగ నున్నది. వారు పేరుపెట్టిన ఇరువురు దుడ్డోగలును నాశనామాకెట్లకక్కరలేదు. వారికి తాజీ నిచ్చుటకు అవకాశమిచ్చితిని గాని తాజీనిచ్చుటకు వారనుమతింపలేదు. వీరు తప్పు వారయిం దున్నదను దురభిప్రాయము ప్రబలగలదు. వారిలోఒకరు 28 ఏడ్ల సార్వీసు చేసిరి. పూర్తియైన పెన్షను తీసికొనవద్దులయ్యు రాజకెట్టు కియ్యకొనలేదు.

(అ. (పె.)

వరణపత్రము

హైకోర్టు జడ్జిలు:—మదరాసులో యిద్దరు జడ్జిలను ఖాయపరచుటనకు కోరుతున్న మదరాసు ప్రభుత్వమువారు పేటు సెక్రటరీగారికి వ్రాసిరి.

విశ్వవిద్యాలయ పట్టపథాననభ:—మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ పట్టపథాననభ ఆగస్టు 19 వ తేదీన సెనేటు మంజూరున 4-80 గ డిగ్రీలను గజిటులో ప్రకటించబడెను.

శ్రీనందాశ్రమము బంధరు:—మచిలీపట్నంలో ప్రభుత్వ ఆదిత్య్ర హోస్టలునందు 50 స్థానములు విడిచిపెట్టి వసయింపు యి. రాంజీరావుగారు చెప్పినట్లు.

రైలు ప్రమాదము:—కలకత్తాలో గమ్మడిపూడి స్టేషనునందు 25 ఏడ్లవానిశవముపడెను. ఎవరినియు గుర్తింపబడలేదు.

శ్రీనల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము పెంపును యీనెల 25 తేదీ సాయంకాలము గం 4 లకు వెంటకొనియందు సమావేశమగును. కటికినేని- వెంటకరామారావు, అధ్యక్షుడు.

సెంట్రలు స్టేషను:—ప్రభుత్వ టెలిగ్రాఫ్ పద్ధతి నుకొన ముగసెంట్రలు స్టేషను యాగ్డలో దీపములనుపెట్టెదరు. స్టేషను స్లాటుఫారమునుండి ఎక్కింటు గేటువరకు మూడుపెద్ద 75 అడుగుల స్తంభములపై 21 విద్యుద్దీపములు, ప్రతిఒకటి 2 వేల కాండ్లు పరచగలవి యందును: దీనివలన రాత్రిపల్ల రైళ్లు కదులునపుడు ప్రమాదములేదును జరుగబోవు. (ఆ. ప్రె.)

రహస్యపు కల్లువిక్రయ దారులు:—ఎలిఫీంటుగేటు-ద్వారక యింటిలో రహస్యముగ కల్లు విక్రయించుచున్నట్లు తెలిసి నన్న రాత్రి పోలీసువారు తిరికి చేయగా అమ్మకము నస్తువుతోగూడ 11 గురు దొరికిరి. వారిని ఆరెస్టు చేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

రాకపోకలు:—ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం ప్రాచార్యులకు బోర్డిని మహారాజాగారు పరివారముతో ఉడక వండలము మండి చేతు వచ్చిరి.

కె. టి. పాలుగూడ, రాబర్డు పీటరు సమగారు ఎస్, ఎ. కార్టర్ లెడ్జిగారు చేతుదయము వచ్చిరి, గాల్ వి రామదాసుగారు బెజవాడకు, జె.పి.కామిరాసుగారు గోదావరికి, ఎ. దాసుగారు అధ్యక్ష రాబర్డుగారు ఉడకమండలమునకు నిన్నరాత్రి బోయిరి (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర సెనెటు సభ్యత్వము ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయపు సెనెటునందు ఉన్నత పాఠశాలా పండితులకై యేర్పరచబడిన స్థానమునకు నేనొక యభ్యర్థిగ నిలుచుచున్నాను సోదర పండితవర్తలు దయతో నాయుద్యమమున సభ్యులు చేయుదురు గాక యని కోరుచున్నాను. గొల్లపూడి శ్రీరామశాస్త్రి. (సభాసాంగపండితుడు, బోర్డు హోమ్లూ-చిత్తూరు)

రాజంపేట తాలూకా ఎయిడెడ్ ఉపాధ్యాయ మేనేజర్లకు విజ్ఞాపన 2-7-26 తేదీన కడపలో జరుగు యెద్యుకేషనల్ కాన్ఫరెన్సుకు మెంబర్లును, ఎన్నుకొను విషయమై ఉపాధ్యాయ మేనేజర్ల తరపున ఒక ప్రతినిధిని తప్పక పంపవలెను. ఇదిగాక జిల్లా యెద్యుకేషనల్ ఆఫీసయేమక తరపున ఒక మెంబరును ఎన్నుకొని పంపవలయును గాన యావచ్చుంది రాజంపేట రెండ్రి ఉపాధ్యాయ మేనేజర్ల రాజంపేట బోర్డు స్కూలులో ఈనెల 19 వ తేదీ శనివారము కోజాన పగలు 11 గంటలకు తప్పక హాజరు కావలయును కోరుచున్నాము.

గొట్టుముక్కల దక్షిణామూర్తి. పైకటె టేబుల్ టేబుల్ అసోసియేషన్

ప్రాథమిక పాఠశాలలు

వడక నేర్పుటకు డైరెక్టరు అనుమతి గావలెను

ప్రభుత్వమువారి సూచన

మదరాసు ఎలిమెంటరీ విద్యాచట్టము (ప్రకారము 815) సెక్షనులో 5 వ నోటుకు బదులుగా యీ దిగువ నిబంధనను చేర్చవలెనని మదరాసు విద్యామంత్రి ఇంగ్లండు నుండి చేయవచ్చును. దీని కేసుయిన ఆభ్యంతరము బున్నవో ఆగస్టు 1 వ తేదీలో పునః దెలుపవలెను.

సూతనసూచన

“నాల్గవ సాండ్లరు దిగువ తరగతులకు ముందుగా విద్యా కాళి డైరెక్టరుగారి అనుమతిలేనిది ప్రాప్తికలు ఇక్కడను (అభ్యాసము చేయించుట) చేర్చరాదు.

“స్థానిక పరిశ్రమలకు అనుగుణ్యమున అభ్యాసములకే యిచ్చవలెను. నేరకు పిలువలెనుడ వడుక నేర్పు రాదు.” (గజిటు)

స్థానిక సంఘములు

అధ్యక్షుల ఎన్నికవిధము

స్థానికసంఘ అధ్యక్షుడు ఉపాధ్యక్షుల ఎన్నికగూర్చి నిబంధనల సవరణనూచనలకు ప్రభుత్వమువారు మార్చి 28 గజిటులో ప్రకటించిరి. దానికి ఎట్టి అభ్యంతరములు ముడిపెట్టవలెనందున ప్రభుత్వమువారు ఖాయపరచుచున్నారు.

సవరణ:—నాల్గవనిబంధన చివరను యీదిగువరీతిని చేర్చవలెను. “ఇద్దరు అభ్యర్థులకు సరిపడనముగ ఓట్లువచ్చినప్పుడు అధ్యక్షుడనయిచిన సభ్యుడు యితరసభ్యులయెదుట లాటులు చేసి ఎవరిచేరుమందువచ్చిన వారు ఎన్నుకొనబడినట్లు ప్రకటించవలెను.”

మునిసిపలుసంఘములు-సరుచార్చి కేసులు

మునిసిపలుసంఘములకు ఆడిటరు లా సంగు సరుచార్చి సర్టిఫికేటులపై కేసులు జేయుటకు వెచ్చించుటకు గూర్చి యీదిగువ ప్రత్యేక ఉత్తరువును ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు—“అధ్యక్షునిపై గాని కాన్సిలరులపై గాని ఆడిటరు సరుచార్చి సర్టిఫికేటు సోపంగినపుడు దానిపై అపీలును ప్రభుత్వమువారి అనుమతి లేనిది మునిసిపలు సంఘమువారు వెచ్చింపరాదు.

స్థానికసంఘముల విషయమున గూడ ఇట్టి ప్రకటనయే గజిటులో ప్రకటించబడెను.

ఉచిత ఆయుర్వేదపాఠశాల - రాజమండ్రి

ఆంధ్రజిల్లాలోని ఆయుర్వేదాభ్యాసము మాచేస్థాపించబడిన ఉచితాయుర్వేద పాఠశాలలో ప్రవేశించి భిక్ష వికారద ఆచార్యపరీక్షలకుగాని, ఆలీఖరు విద్యాపరీక్షలకు గాని చదువవచ్చును. ఆరెండు విద్యార్థులకు ఈగ్రామము కేంద్రము అయియున్నది.

జూలై 1 తేదీనుండి కాన్వక్రమము జరుగను. సవర్థలకు దాక్టర్లు విడియాలజీ, అనాటమీలను బోధింతురు. కర్మ పథముకూడ చేర్చబడును.

చాగంటి పేరయ్యలింగం,

సభాసాపకడు

ఎన్నికల ప్రకటన

ఉడకమండలము, జూన్ 17—ప్రభుత్వోద్యోగులు కాని, స్థానిక, మునిసిపల్ బోర్డుల నాకరులుగాని లెవెల్వోట్ల నియ్య హక్కున్నయెడల వోట్ల నిచ్చుట తప్ప కానన సభల్లో కలందు వోట్ల నిచ్చించుట మొదలగు ఏదోకక్షమను కలిగియు కొనరాదని 1926 సంవత్సరమున ప్రకటించినట్లు ఇప్పడును ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించురని తెలియుచున్నది. ఎన్నికల నవంబరు 8 తేదీ సోమవారమున జరుగును. (ఆ. ప్రె.)

బరోడా సంస్థానము

ఇదివరకు బెంగాలు ఆకాంఠెంటు జనరల్ గా నుండి ప్రస్తుతము బరోడాలో పైవాని యల్ అడ్వైజరుగానున్న ఎం. ఘటక్ గారు తన ప్రధమ నివేదికన్ని ఆదాయవ్యయాలకు చక్కగా ఎల్లముంపరునో తెలియజేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

జన్మిమగో వాపరిజిల్లావార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

శాసనసభ యెన్నికలవిషయము

జన్మిమగోమనకు వ్యతిరేకమున కానుమిల్లి సర్పారాయుడుగారు (సిటింగ్ యం. ఎం. పి.) వరల కాసనసభకు అభ్యర్థిగా నెలపేరుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. సుమారు నెలరోజుల నుండి జిల్లాలో ఎన్నికవిషయమై ప్రచారము గావింపుచున్నారు. శ్రీయంత దండు గారాయగారాజుగారు మాత్రము కాంగ్రెసుతరపున ఎన్నికలప్రచారము ప్రారంభించుచున్నారు.

జిల్లా ముఖ్యస్థానము

ఈ వార్షికు ఉడకమండలమున జరిగిన కలెక్టర్ల కాన్ఫరెన్సులో నింకను కలెక్టరు ఆఫీసు బంధరులోనే యుండునట్లుగ ఏర్పాట్లు జరిగినట్లు తెలియుచున్నది. నిడదవోలే చేయుట ప్రశస్తయని ఆ సభయందు అనుకొనినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది.

ఇరువురు దేశసేవకులు ఆయుర్వేదమునకు

వెడలుట

ఈ జిల్లాలో ఆహారయోగ్యము ఉత్పాదముల్లో కళాశాలలకు వవలి యింతవరకు చేరేనట్లు ఆ తాత్పర్యముతో చేసిన యిరువురు దేశసేవకులకు ఏనువరం కొవ్వూరు తాలూకాబోర్డు వారు ప్రయత్నండు యిచ్చి చెన్నపురికి ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిన ఆయుర్వేదకళాశాలకు పంపియింపిరి.

తాలూకా బోర్డులు

నిడదవోలు తణుకు తాలూకాబోర్డులకు రెండింటిని విశ్వము చేయునట్లులకు యాబోర్డుకు శ్రీయంత కానమిల్లి సర్పారాయుడుగారే అధ్యక్షులుగా (యిప్పుడు నిడదవోలు తాలూకాకు అధ్యక్షులుగా నున్నవారు) నండునట్లులను ఏర్పాటులోకి తెచ్చునట్లు మెంతువారు ఏర్పాట్లు చేసినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ఈజిల్లాలో నున్న నరసాపురంజంతుకు ఏలూరు కొవ్వూరు తాలూకా బోర్డులకు 4 రు మెంబర్ల హోపున ప్రభుత్వమువారు నామినేషను చేసి యిప్పటికి సుమారు రెండుమాసములు దాటింది. యింకను ప్రభుత్వమువారు మెంబర్లందరిని నామినేషను చేయలేదు ఎప్పటికి సరియైన బోర్డులు ఏర్పడునో తెలియుట లేదు.

గంజాంజిల్లా పరిస్థితులు

స్వరాజ్యపార్టీ అభ్యర్థులు

(1) వరదా కామేశ్వరరావు నాయుడుగారు. వీరు పూడే మిల్న్ ప్రోప్రయిటరు. మాంటుఫర్డు కాసనసభలకు పూర్వము మద్రాసు 2 వసభలో వీరు సభ్యులు. దేశకాలపరిక్షిత తెలిగిన విషానీయుడు, వహదూర్.

(2) శేరిభూషణ్ గారు: బడ్డెటు సరవర్ణమున కాన్సిలరుండి పయికివచ్చినవారిలో ఒకరు. వీరిపై ఉక్తిలకు అభిమానము మెండు. ఆశాపత్రికాసాపాదములు భిద్దరువస్త్రధారలు.

(3) ఉప్పం రవళింగం పంతులుగారు: వీరు కల్లికోట రాజా కాలేజీలో ప్రాధికరణ నండేవారు. అసహాయోద్యమ దినములలో ఉద్యోగమునువిడిచి ఇద్దరును గట్టిభోగ్యాగ్యయై బయలుదేరిన దేశభక్తుడు. పండితులు వారులు ఆభ్యాసద్దులు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరులు. గంజాంజిల్లాలో పంతులుగారిపై ఈర్ష్యాభావము కలవారొకలైన లేరు. వీరికి తప్పక జయము కలుగును సూచనలు కలవు.

ఆంధ్రోత్కలనమస్య

శీలిపు డిప్ కమిషన్ ముగిసినపిదప గంజాంజిల్లా జమీందారులందరూ ఇంతవేగముగా ఈసవస్యగూర్చి కలకత్తా వలదని నిష్పాప్రభుత్వమువారికి రెండు తెల్లగ్రామములు పింపి నారు.

(2. కివిలేఖరి)

బొంబాయి పోర్టు ట్రస్టు

బొంబాయి, జూన్ 17—1926 సం. మార్చి 31 తేదీతో సంక్షేమగు సంవత్సరపు బొంబాయి వార్డులు, లెక్కలు 4 1/2 లక్షల రూపాయల లాభమును చూపుచున్నవి. ఆరంభమున వేసిన లెక్క ప్రకారము కొద్దిగా నష్టము నొంది తెలుచుచుండిరి. వ్యయములను గూర్చి తగ్గించినందున స్థిరమున ఫలితము లభించినది. (ఆ. ప్రె.)

అతి విచిత్రముగా బాలుర
నవహరించుట

చెన్నపురిలో జరుగుచున్న యొక క్రొత్త
చార్జనము

ఇటీవల చెన్నపురిలో 10-20 ఏండ్ల మధ్యవయసు గల
బాలురు అమాంతముగా మాయమగుచున్నారు. చేతిలోదమ్మడి
తేకుండ పట్టపగలు పరారయగుచున్నారు. పత్రికలలో తరు
చుగా నీ వార్తలు ప్రకటింపబడుచునే యున్నది.

ఈనెల 11 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు ఉదయమున 9
గంటలకు తిరువల్లిచేరిలో సైబోగీఫీల్డిలో 10 వ సంబంధము
మునం దున్న అసంతకృష్ణకామ్రాగి మహారుదు 14 ఏండ్ల
కుమారుడు సుందరం అను నతడు అమాంతముగా మాయమయ్యె
ను. అతడవుడే స్నానముచేసెను. భోజన మింకను చెయ్యలేదు.
భోజన సమయమైనది ఎందుకో పిల్ల గుమ్మును లోనికి
పోయెను. అంతే మరి కనపడలేదు. ఏ మోటారు క్రిందనైన
పడెనో ఏ చెరువులోనైన పడెనో అని పోలీసు స్టేషనులలో
ను తెలియ జేసిరి. అన్ని చెరువులను వెలికించిరి. అన్ని చెరువు
కాలులను వెలి కనుగొనిరి. ఆశేకమందిని వాకులు చేసిరి. ఏమి
యెరుకు తెలియలేదు. తలెండిండుల ఆరుద్రా చెప్పే దేమిటి.
ఆ రాత్రిరాత్రేను. మరునా డుదయమున రాత్రేనుగాని బంధు
మిత్రులు వెదకుచునే యుండిరి. ఈనెల 12 వ తేదీ శనివారము
నాడు మధ్యాహ్నము 12 గంటలపుడు కొంతమంది తెలుగు
దళా వెళ్ళుమంటగా ఆ పిల్లనాడు పిచ్చివానివలె ఆచారిన
చడచి వచ్చుచుండెను. వారతనిని చూచి యింటికి తీసుకొని
వచ్చిరి. కనులు ఎర్రబడి గంకి యుండెను. ఆ తడు తలి
వలెద్రులును గూడ గుర్తింపజాలకపోయెను. తా నెవరో గూడ
చెప్పజాలకపోయెను. కొంత నే పటికి పిచ్చివానివలె పిచ్చి
శ్లోకాని మాటలాడ సాగెను. "ఒక గడ్డందాడు గుమ్మువద్దగ్గి
రకు వచ్చి నాకాళ్ళమీద ఏమోచేసెను. అంతటితో నాకు స్మృతి
తప్పివది. అనగా అనశ్చర కలిగినది. వాని వెనుకనే చాలసేపు ఎ
క్కడికో వడచిపోతిని. ఎవరో నన్ను పరుండచెట్టిరి. నేను పరుం
డిని. నేను కనులు విప్పిచూచునరీకి జనసమృద్ధులుగల యొకతావు
కు మంచినీటిచిటికెలులవచ్చితిని" తెలియదు. అలానుండి తేచి
ఎటులకో యింటివైపు వడచి వచ్చుచుంటిని." అని బాలుడు
చెప్పెను. ఆబాలున కింకను నూములు ప్రజ్ఞకులుగలేదు. దొంగ
లింపవలెనను ఉద్దేశము కనపడదు. అపిల్లవాని చెవులునున్నతమ్మె
ట్లను దొంగలు తీసుకొనలేదు. మరెందు కిటుల తీసుకొనిపోయి
కో గ్రహింప పిలువకుండ నున్నది. మెప్పుకైనా చేసి పరలోక
మందలి అత్యుల వాతేళింపజేసి మాటలాడించుటకు వారు తీసు
కొని వెళ్ళియుందురను అనుమానము కలుగచున్నది. అతని కిం
కనుక సహజసిద్ధి కలుగకపోవుటయే యందులకు కారణము ఈ
విషయమున నీ వి. డి. వారు శ్రద్ధవహింపవలసి యున్నది.
అని టి. వి. సుబ్రహ్మణ్యంగారు వ్రాసిరి.

చెన్నపురి ఆరోగ్యము:—జూన్ 12 వ తేదీతో
జంతుయ్యె వారమునందు సాలనకు వెయ్యిమందికి 88 శి శ్రావి
మరణించిరి. అంతకుముందువారము 39.1 శాతముండెను.
చైఫాయిడు జ్వరమునలన 3 రు మరణియించిన 24 రు, యిథర
జ్వరములనల 27 గురు మరణియారి నిరు డి వారమున 44.1
శాతముండెను.

ప్రభుత్వ ప్రకటన-పంచాయతీలు

లోకలు బోర్డుల విధులలో 254 వ విధికి ఈ క్రింది పని
తీసు ఇందుములముగా చేయుచున్నార:—

సవరణ

లోకలుబోర్డుల విధులలోని 254 వ విధికి ఈ క్రిందిదా
నిని మినహాయింపు నిబంధనగా చేర్చవలెను:—

అయితే, (1920 వ సంచిక 15 వ అట్చ అను) 1920 వ
పంచాయతీ మదరాసు గ్రామ పంచాయతీల ఆక్టు క్రింది యే
త్వదిన పంచాయతీలకు నెరవేర్చుటకై యిచ్చిన పనుల విషయ
ములో ఖర్చుయొక్క గరిష్ఠపు మొత్తపుపాద్య మా 3,000 లు
గా నుండవలెను.

సి. వి. కాత్తెరల్,

గవర్న మెంటు సెక్రటరీ, హైద్రాబాదు శాఖ.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

సువర్ణ శ్రీరామస్వనింహంగారు నే వ్రాసిన దానికి
జవాబుగవ్రాసిన వ్యాసమును 'ఒక ఆంధ్రుడు' అను పేరుతో
వ్రాసిన వ్యాసములఁ జూచితిని. ఇందు వ్రాసిన సంగతులకంటె
నందు నెక్కువ కనబడలేదు భాషయు లోపత్రాసితములగు
నున్నవి. అనవసరముగ వాదోపవాదముల బెంచుట నాకు
ఇష్టము లేదు గాని ఒకటి, రెండువిషయములను మాత్రము
సూచించవలయునని తిరిగి వ్రాయడమైనది

శ్రీవారు వ్రాయునట్లు బెజవాడయందు నాకుగాని
గుంటూరువారికిగాని ఆ నూ య లేదు. అనూయ ఉన్నదని
సూచించి తమకార్యము గట్టెక్కించుకొనవలయు నని శ్రీవారు
చేయువన్నగడ విద్యావంశల విషయములో నిష్పక్షపాతపు
బుద్ధితో ఆలోచించి స్థలనిర్దేశము చేయవలయుననే ఉద్దేశ్య
ముతో విశ్వవిద్యాలయమున కనువగు పరిశీలకులు గుంటూరు
నందున్నవని సూచించి బెజవాడకు అట్టివిలేవని చెప్పినంత
మాత్రమున అనూయ ఎట్లగును? బహుశా ఇతరవిధముగ సమ
ర్థించ దలచక శ్రీవారు చెప్పయున్న యని వాతలంపు గుం
టూరు పట్టణమునందు కాకపోయినను చివరకు బెజవాడకు
అనుకొని కృష్ణవేణీనాలకడదరిని విశాలప్రదేశమునందైన
నంది ఆంధ్రదేశముయొక్కయు విశ్వవిద్యాలయముయొక్కయు
గౌరవప్రతిఫలము కావాడవలయునని సూచించగ, అట్టి ప్రదే
శముయొక్క అవర్తనకు ఎక్కువ చెప్పలేక ఏవో కొన్ని సం
కరకారములు ముడిపెట్టి గుంటూరునందు కేంద్రము పెట్టుట
కొరకు వారు జేసినయెట్లు అని ప్రోసివేయుట సమంజసము
కాదు. బెజవాడవారు సంకుచితదృష్టిని చూసి విశాలమృదయ
ముతో వ్యాయమును గమనించవలయునని నా కోరిక. బెజవాడ
యాప్తు క్షయకొరకు గుంటూరులోనున్న కాలేజిని తీసికేసి ఆ
పురమునందు పెట్టవలయునట, 5 లక్షల రూపములు ఇచ్చి
విశ్వవిద్యాలయమును బెజవాడయందు నుంచెదరట, ఇట్లువలన
చెయ్యర మోసపోగు. అదియునుగాక బెజవాడ మునిసిపాలిటీ
వారు 2 లక్షలరూపాయల ఖరీదుచేయు 150 యకరములు ఇచ్చు
నప్పుడు గుంటూరు మునిసిపాలిటీవారు సహితము తక్కువ
ఖరీదుకు అంతకంటె ప్రసిద్ధిలమును ఇచ్చుటకు సిద్ధముగా
నున్నారు. సామ్యుతో వికారము చేసికొనెదమని శ్రీస్వనిం
హంగారు గర్వపడుటవల్ల ఏమియు లాభములేదు. వ్యాయ
మును ఆలోచించి ఆంగ్లరాష్ట్రముయొక్క భావాన్విత్య
మునే ఆలోచించవలయును. శ్రీరామ స్వనింహంగారియొక్క
పాండిత్యప్రకరము నాకు పండితిరుదము నిచ్చుటచేత ప్రజ్వ
ల్లినది, భూగోళాదివాస్తవికారదులయు పట్టణనిర్మాణవాస్తవ
రచితులై పండితులగుటకు తగినవారైనను నాలోంట్లు సామాన్య
జనులకు పండితుడని నిందాపూర్వకముగనైన హెచ్చరించుట
వారి విజ్ఞానప్రాధాన్యమునకు కొంతలోటు వాటిల్లు నేమో యని
శంకకలదు. అయినను నాను నాయందు సయమృదయమైనం
దుకు నందులకు. బెజవాడపురము శ్రీరామస్వనింహంగారి ఆధి
పత్యముక్రింద కొండలవలన శీతలప్రదేశమై ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ
కేంద్రరాజమై విలసిల్లును మేఘగర్జితములు చెయుచున్నప్పుడు
గుంటూరునందు ఆక్ష్విఘ్నాదు విశ్వవిద్యాలయము కాకపోయి
నను ఆలాటిండ్ల నుండుటకు పిలుచునేమో. సంయుక్తి
రాష్ట్రములందు అయిదు విశ్వవిద్యాలయము లుండుటకు పిలు
కలిగినప్పుడు గుంటూరునందు ఇంకొకవిశ్వవిద్యాలయ ముండుట
ఎక్కవకాదు. దానిని వారు నిరసించ నవసరములేదు. మధ్య
జిల్లాలవారిని భీతాచూల జేయుటకు ఒక విద్యావాదమును
సూచించుచున్నారు. బెజవాడనుండి కార్యస్థానమును మార్చిన
యెడల రాజమండ్రికి పోవునట! వా రది ఎటుల గ్రహింపగలి
గిరి? కాపనసభయందు ఆంధ్రదేశమునకు మధ్యప్రదేశమునందు
కార్యస్థాన ముంచవలయునను సూత్రము ఆమోదింపబడినప్పుడు
రాజమండ్రికి పోవునది విపరీతాభిప్రాయము నెవ్వలకు సత్య
మారముని చెప్ప నవసరములేదు ఒక విస్తువునకు వికృతనామ
మిడి నిర్మాణము చేసుకొనినట్లు పిరు లేనిపోని అపత్యము
లగు వాదముల కల్పించి వారు తమ ఉద్దేశ్యమును నిగ్గియు
టకు సమకట్టుట శీలికి దూరము. కార్యస్థానము రాజమండ్రికి
పోవునది ధీయవడవనపకములేదు.గుంటూరువారికి సంకుచితదృ
ష్టిగానో ఆ లో చిం రు కు గా క. క తా న గ ర
ప్రాం తి ము లే జ వా డ లో న డే. దానిని వారి
పట్టా మునిసిపల్ పరిపాద్ధులలో మాడ్చుకొనవచ్చును. కొంత
కాలమునకైన కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాబోర్డుల సహాయముతో
గవర్న మెంటువారు నడిమిద ఎంతెనగట్టువచ్చును. ఆపుడు శీతా
నగరము బెజవాడతో కలిసివుండును. దానికి వారు ఎందుకు
వచ్చుకొనకూడదు. విజముగ బెజవాడయందు గుంటూరువారికి
అనూయ ఉన్నప్పుడు రెండవపక్షముగ నైన వారు ఒప్పుకొని
యుండురా? విశ్వవిద్యాలయమునకు గుంటూరుతరార్థత అను
సగులను మిడియని గ్రహించి గుంటూరువారు సూచించగ గుం
టూరు సంపర్కముండునేమోయని భయముచేత దానికి ఇష్ట
పడెదరి. తెలిసినవారి నెటుల మెప్పింపగలము బెజవాడయందు
స్థలంపంకోచ విషయమై శ్రీవారు వ్రాసిన జవాబునందు గల
యంశము విడివరకే విచారణయొనరించెందున తిరిగి వ్రాయబని

లేదు. నమబుద్ధితో నెవరైన రెండుప్రదేశములు పీక్షించిన
యెడల సత్యానిత్యములు లేబుబడగలవు ఒకరు మంచి అని రెండవ
వారు చెప్పి అని వాదోపవాదములతో లాభములేదు. బెజవాడ
వారు గుంటూరువారికి బుద్ధి చెప్పుట సుపక్రమించక వారి
యొక్క సంకుచితభావముల సవరించుకొని ఉన్నతభావమును
పెంపొందజేయుట వ్యాయము. విశ్వవిద్యాలయ మెక్కడనున్న
ను అర్థికసంపత్తి నెక్కువ కాదని బెజవాడవారికి తెలిసినప్పుడు
దానిని ర్దేశముందు పట్టెందులకు ఇతరులకు నీరులను జెప్పవచ్చు
గాని వా రవి అనుకరించుటకు ఇష్టపడరు గనుక బెజవాడవారు
మంచియుద్దేశ్యముతో ఆలోచించి ఆంధ్రగౌరవమునకు తగిన
స్థలనిర్దేశము చేయుటవసరము

మంత్రులు ఏకత్వానను వారిని గౌరవింతుట ప్రజల
విధి శ్రీస్వనింహంగారు చెప్పినట్లు కార్యకర్తారావుగారు వారి
తో స్నేహితు ల నే భా వి ము లో నే గా క మ న
మం త్రు ల ని గౌ ర విం చు ట కూ డ మంచిదే.
దానికి నాకు ఆక్షేపంలేదు. స్వరాజ్యవారులు వివిధవిధము
లగు చెప్పుటచేతను శ్రీరామ స్వనింహంగారు విశ్వవిద్యాలయ
జిల్లా సంపర్కమునైన గుంటూరు జన్మిముతక్ష మని నిరసించి
నందునను ఒకరి వొకరు నిందించు బనధరములేదని నేను వ్రాసి
తిని నిజముగ కాంగ్రెస్ కమిటీ కార్యకర్తలయిన శ్రీరామ
స్వనింహంగారికి గవర్న మెంటువారివలన స్థాపింపబడిన విశ్వ
విద్యాలయవిషయమై ఇంతపట్టెందులకు? మున్నందు స్వరాజ్యము
వచ్చినతరార్థతకదా దేశమునకు తగిన విశ్వవిద్యాలయముల విష
యమై ఆలోచించుటలో గుంటూరునందు కాంగ్రెసునాయకులు
విశ్వవిద్యాలయపు గొడవలను చెప్పి బెట్టిక వాని విషయమై ఆలో
చించుట కాంగ్రెసుకుతమగాదని తలచి మిన్నవన్నట్లు బెజ
వాడ కాంగ్రెసువారును నుండవచ్చునే. ఒక కక్షవారికి ఈ
భేదము లేందుకో నాకును అర్థముకాలేదు బెజవాడ అనా
రోగ్యప్రదేశము కాననియు, మాడలియగుటచేత రోగనిజము లం
కురించుటకు పిలగుననియు నిదివరకే చెప్పియుంటిని. అందువలన
విశ్వవిద్యాలయనిర్మాణమున కది యొక అంతరాయ మని నెల
విచ్చితిని. నాన్నేపితులు ఇంకొకవార్తను చెప్పియున్నారు.
ఒక వ్యాయవాది గృహమునందు బావిచెత్తవుచుండగా గంధక
వాయువులు బయలుదేసినవనియు దమిలూ ఆబావి వదలివేయ
బడినదనియు వారు నెలవిచ్చివారు. అది నిజమైనయెడల ఆ
ప్రాంతమునందు అన్నపర్వతవిహ్వము లున్నవేమో. దానిని
విమర్శించుటవసరము. ఈ విషయము అనూయతో వ్రాసి
నది కాదు నిజమైనయెడల దానిసంగతి ఆలోచించి ఇదమిథ
మని తెలిసికొనుటకు మాత్రమే వ్రాయబడినది. అది నిజమైన
యెడల ఆ ప్రదేశము విశ్వవిద్యాలయమునకు పనికిరాదు. శ్రీ
స్వనింహంగారు దీనిని అన్యధా తలపకుందురు గారే.

న్యాయవతి నారాయణరావు.

(ఈవర్ష ఇంతటితో విరమింపబడును. ఆం. ప సంచిక)

దొంగలను పట్టుకొనుటలో పోలీసువారి
చాకచక్యము

అలహాబాదు, జూన్ 16:—దొంగలనుపట్టుటలో పోలీ
సువారి చాకచక్యమును తెలుపుచు దురదృష్టముచే ఒకపార్శ్వ
యు ఒకకానిస్తేబిలును ప్రాణములవిడిచినవారై విలేఖరి యొక
రు పయ్యెరు పత్రికకు సీతాపురమునుండి పంపియున్నారు.
25 గురు దొంగలు.ఆయుధములతో ఎడ్లబండిలోదాగి బండిపా
టునకు పోవుచున్నారని తెలిసి పోలీసు డిప్యూటీమేజిస్ట్రేటు
పోలీసుదళముతోను గ్రామస్థలలోను 4 వ జూన్ న మున్నర
ము జేరిరి. అక్కరాత్రమున విస్ఫురజభయకు దిగ్గరగా కొన్నిగజ
ములసూరమున దొంగ లందరును సంపుగ నుండుట చూచిరి.
తన దళమును వెలగా పన్ని వారిసందరిని పాయాధులుగ
పట్టుకొనిరి. వారివద్ద యపాకులు కత్తులు విండ్లు పిప్పొట్లన్నవి.
ఈ లోపుగా గల్లంతువని హరిలోని లై సెన్సు యపాకెగలయొక
శెడవునది దొంగలుగా నూహించి తుపాకీ ప్రెల్లవారంభించెను.
ఒకకానిస్తేబిలు పార్శ్వయు వారి శాప ప్రయత్నింపగా ఇరువుర
కును గాయములు తగిలివని. పోలీ తక్షణమే మృతిపొందెను.
కాని కాస్తేబిలు బ్రతుకవచ్చెను (ఆ. ప్రె.)

వర పాతము

సిల్వా, జూన్ 16:—ఆరేబియాపసుద్రమునుండి మా
న్యునుమధ్యపరగతాలుచేరినది. దక్షిణబర్మా అన్యాముకొంకల
మలబారులలోను తీవ్రముగను ఉత్తరబర్మా మధ్య ఇండియా,
మధ్యపరగతాలు, హిందూ డక్కను మార్గు మద్రాసు
లలో స్థానికముగను దెంగాలులలో కొద్దిగను వర్షముకరిసినది.
నూచన:—ఇండియాకు ఈశాన్యమున వ్యాపిండును.
(ఆ. ప్రె.)

హైందవ నాగరికత

బౌద్ధ కాలమునాటి భారతీయ

ప్రాముఖ్యము

విద్యావ్యాప్తి - వలసల స్థాపనము

ఇండియా - చీనా

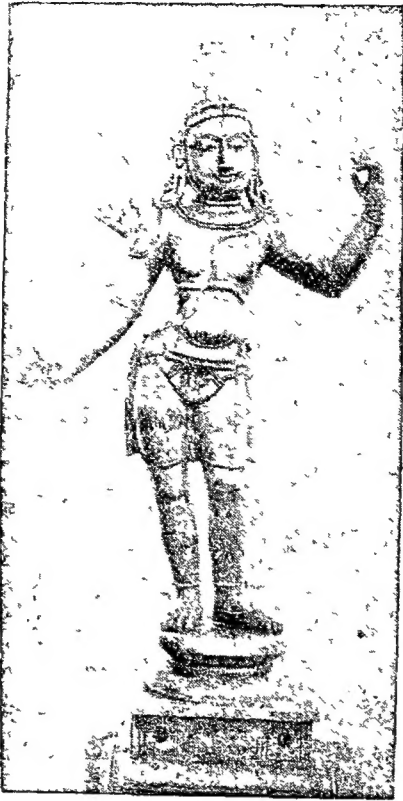
కుమారశీవుని ప్రచార ప్రారంభమునకును (క్రీ. వె. 344-418) భారతీయవిజ్ఞానము మధ్య ఆసియా ధూమ్రాదు ద్వారా చీనాదేశము కేరళకుండుడిది (వాచినసింధు బౌద్ధగ్రంథములలో చాలవరకు బౌద్ధమతమును స్వీకరించి, చీనా నాథులతో సేకమై లాయన్ సిద్ధాంతము ననుసరించి యున్నా, పాశ్చియన్, పోర్చుగీస్ యిన్నగువారిచే వ్రాయబడినవి గలనన్ని. మహాయాన సిద్ధాంతాధారగ్రంథములగు 'చంద్రగర్భ', 'మార్కగర్భ' సూత్రములు, 'విహావయ్యా' యీ గ్రంథములు వ్రాయబడినవియందు భౌతిక, ఆరేణియను, చీనా దేశభాషల లిపులు మూడును కలపివేయబడియున్నవి. తర్జుమా చేయబడిన గ్రంథములయందు పొందుపరుపబడిన పదముల బాగుగ పరిశీలించి చూచిన—నీ గ్రంథములలో చాల భాగము సంస్కృతము, పాశ్చిభాషలలో వ్రాయబడిన వాటినుండి తర్జుమా చేయబడిన, నానాప్రాంతములయందును వాడబడుచుండిన ప్రాకృతభాషలయందు (వ్రాయబడిన గ్రంథముల ననుసరించి వ్రాయబడినవి) స్పష్టముగ తెలిసికొనవలయును

ప్రథమమున హిందూ దేశమునకు యాత్రికుడుగ వచ్చిన చీనా బౌద్ధ గాత్రికులలో నొకడగు ఫాహియాన్ (384-414) మూలమున భారతదేశమందలి నిజముగ బౌద్ధగ్రంథముల యందలి సారాంశములు చీనా దేశమున జేర్చబడినవి. ధర్మ పాద మున్నగు బౌద్ధముగ మందలి యుద్ధగ్రంథములు నాటినుండి భారత మౌఖికలవలెయే తర్జుమా గావించబడినవి. సిలోను దేశమున బౌద్ధమతమును వ్యాపింపజేసిన బుద్ధగోష, ఋషుని చేరితపాటలి పుశ్చియన్ ఫాహియాన్ సంస్కృతాది భాషల నేర్పికొనియే నాటినుండియు సిలోను, భారతదేశమును అన్వేషించుచుండుచుండు ఒకటిగానున్నవి. దానినలన మన మీరెండు దేశముల బుద్ధియు వేరువేరుగ మాటలాడరాదు. ఫాహియానువలెటి జ్ఞానులను నాటి భారతదేశ మెంతగనో ఆకర్షించినది. అంతయు నీయాత్రికులు దారియందుగల కొండలు, నదులు, వలసలను గు యెడారులు మున్నగువాటివలన గలగు కష్టములను, అపాయములను పాటిండుకుండి భారతదేశమునకు వచ్చుచుండినవారు బుద్ధ నాగారులగు తక్షశిలా, పురుషపుం నగరముల దర్శించి అచట ప్రముఖ మూడేండ్లును, తామ్రవిప్రి యందు రెండు వత్సరములును విద్యల నేర్చి, సిలోను జావా ద్వీపముల ద్వారా చీనా దేశమును జేరుటకు ఫాహియాన్ బయలుదేరిన.

బౌద్ధమతవ్యాప్తి

కారాహర్ లేక కూచాయందు నివాస మేర్పరచుకొని యున్న కుమారశీవుడు భారతీయబౌద్ధసామ్రాజ్య కైదిగా చీనాదేశమును చీనాయోధునివలన గొంపొబడిన. కుమార శీవుడు చీనానుండి పశ్చిమగోమతమునకు ప్రబోధము గావించెను నాని తెలివితేటలు నాలించిన చాలమంది చీనాదేశముల లాతనికి శిష్యులగుననిరి. ఈతనిచే చీనాబాషలోనికి తర్జుమా గావించబడిన సుద్ధకృష్ణుండరికాది గ్రంథములు నేటికొకటయెంతగనో కొని గూడబడుచున్నవన అంత యాశ్చర్యము గాదు. నాటికాలము చీనాయందు బౌద్ధమతము రెండు చీలి కలై యుండినది కిటి రెంటిని యెంతగనో ప్రయత్నించి కుమారశీవుడు కలిపికెను.

ఈ సమయముననే సముద్రమార్గమున బుద్ధభద్రుడను సామ్రాజ్య చీనాదేశము వచ్చిచేరిన. ఆతని పవిత్రతనమును, తెలివితేటలను, సోపానశిష్యమును ప్రజల నెంతగనో ఆకర్షించినవి. చీనాదేశములగు గల వైదికమతమును విశ్వాసమును ఆధారముగా జేరి కొని బుద్ధభద్రుడు మనో శేక ధ్యానసిద్ధాంతమును ప్రబోధము గావించి చీనాదేశముల వేదాంతము కవిత్వమును నూతనగాని క్రీస్తునకు హుయి యన్ జ్ఞాపకార్థముగ లూషన్ పోయిన ఫాపింపబడియున్న ఆశ్రమమును తన యండగా జేసికొనెను. మతప్రచారములన ముక్తియని నమ్మి

శ్రీరామలింగహను గ్రామమునందలి ప్రాతిదేవాలయమునకు సంబంధించిన దనియు కలెక్టరుగారు నెలవిచ్చినందులకు మా కెంతయు సంతోషము

ఇదివరకు జరిపిన పని వ్యయము చందాలకంటె మించియున్నందున పనిసంతయు అపివేసి రాళ్ళుతీయు పనినిమాత్రము ఆపవలసిన ధనముతో జగపనలపి వచ్చినది ఇదివరకే సహాయముచేతు మని వాదనమిచ్చినవారును, ఈ పవిత్రకార్యమునందలిలాపగలవారును వారి చందాలను శ్రీరామలింగ లెక్కలో జేర్చుటకు ఇండియన్ బ్యాంకునకు పంపుచో గ్రామస్థులు వారి కెంతయు కృతజ్ఞు లగుదురు

ది ఆంధ్ర కర్తాగారము లిమిటెడ్, గుంటూరు

ఎలక్ట్రిక్కు లయిటింగు స్కీము స్థాపించుచున్నాము

50000 షేర్లు

షేర్లు వకటింటికి 10 రూపాయలు మాత్రము.

ఇప్పటికి కొన్ని షేర్లు అమ్మితిమి, షేర్లుగావలసినవారు త్వరలో దీనుకొనవలెను. ఎలక్ట్రిక్కు లయిటింగు స్కీము స్థాపించుటలన షేర్లదారులకు, ఎక్కువ లాభము గలుగును.

క్రాస్తేర్లు కేయింపుటకు, అన్నిజిల్లాలలోను, స్వతంత్ర సంస్థానములలోను, రంగూను, సింగపూరు వగయిరాల్లోను ఏజెంటుగావలయును. ఏంట్లకు మంచికామిషను యివ్వబడును.

2859

షేర్లకుగాని, ఏజెంటుపదవికిగాని, మాకంపెనీ యింజనీయరు, యమ్. జి. రాజుగారికి వ్రాయవలయును, హెడ్క్వార్టర్లు గుంటూరు,

నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావు,

M. A. (Hons), L. L. B, Edin Bar-at-Law. మేనేజింగు డైరెక్టరు.

కాశ్యప రాజ్యము నేలవలసినదని గుంతచెప్పినను వినక సింహాసనమును పరిత్యజించి బుద్ధభద్ర, కుమారశీవులను సమయమునకే చీనాదేశమును జేరినయువకుడును రాజసన్న్యాసియు నగుగూ వర్మను పేర్కొన మరువరాదు. క్రీస్తు వెనుక 400 లలో నతడు సిలోను జేరిన. అచ్చటినుండి జావాకేగి జావారాజుసంతకు బౌద్ధుల గావించి ప్రథమబౌద్ధాశ్రమము నొకదాని నచ్చట స్థాపించెను. తన తర్జుమా యొసరించిన గ్రంథములములమునను బోధనలవలనను మతమును వ్యాపింపజేయుచు, కొంటను, నాంటన్ పట్టణముల నీతడు ప్రచారము సలిపెను. కాంతినునం దీతడు రెండు బౌద్ధ విహారముల స్థాపించి కేవల భారతబౌద్ధగర్భముల యాధారములపై వినయసిద్ధాంతమును నడపుచు ప్రప్రథమమున చీనా సన్న్యాసినుల కొంతమందిని తయారుగావించెను. ఈతడు క్రీ. వె 431 లో మరణించెను. తరువాత తిస్సారా (1) యాజమాన్యముక్రింద రెండుపట్టణముల సన్న్యాసినులు సింహాశ్రమముండి వచ్చి వారి పద్ధతులపై నీ యాశ్రమముల నడుప నారంభించిరి. కాని దీనిబట్టి సింహాశ్రమ జావాలమీదుగా చీనాదేశమునకును భారతదేశమునకు సముద్రమార్గమున రాకపోక లెక్కుడుగనంజెనవలయును స్పష్టపడుచున్నది. బుద్ధగోషయను ప్రఖ్యాతివలన బౌద్ధప్రచారకుడు సింహాశ్రమము పనిముగిసిన యనంతరము చీనాదేశము వచ్చినట్లుగ డాక్టరు తక్కాశుగారు చెప్పుచున్నారు. భారతదేశమందలి మహామహుల చరిత్రగల యొకమాపు గ్రంథము సేగు హిందూదేశమున కానరాకున్నను, చీనాదేశమున దుమాత్ర మిగ్రంథముయొక్క తర్జుమా యింపబడియుండుటలన మనమెంతయు కృతజ్ఞత జూపవలసి యున్నది. ఇందు, కాశ్యప మాతంగ, అశ్వేషామ, నాగార్జున, వాసుబంధు మున్నగు

యరువదియైదుమంది బౌద్ధమహామహులచరిత్రలు పొందుపరుపబడియున్నవి. అట్టిమహామహులయొక్క యేకాద్ధి నామములలో గ్రంథము గావించబడియున్నవి. కాని మనకు తెలియని యెంతయోమంది సన్న్యాసులు చాలపనిజేసి మరణించియున్నారు. ఎడ్వర్డుచెనెన్ను, నైవ్వియన్ లెవీలకృషివలన అట్టిపవిత్రనామములు మనకెన్నియో నేడు తెలియుచున్నవి. వీరిలో చీనాకు జేరిన ఫాహియానుకాలమునాటి ఛియాంగు, ఫామాంగును, భారతీయులైన సంఘసేన, గుణవృద్ధియు ప్రత్యేక ప్రసాంస పాత్రులు.

ఆరవశతాబ్దముందు హిందూదేశమునుండి చీనాదేశమున కొక క్రొత్తమార్గము కనిపెట్టబడినది ఓడలన్నియు మలయా ర్షిపిలిగో మీదుగా పో నారంభించినవి. ఈమార్గముగుండా ప్రథమమున క్రీస్తువెనుక 520 లో బోధిధర్మప్రయాణముజేసి దక్షిణచీనాదేశమును జేరిన. ఈయనయు బుద్ధభద్రునివలెనే చీనాదేశములకు బౌద్ధమతమును బోధించెను. చీనాదేశముజేరి బోధిధర్మ తొమ్మిది సంవత్సరములు ప్రకాంతముగ కాలము గడిపియుండినని చెప్పుబడియున్నది. ఐనప్పటికిని అతనిమూలమున చీనా జపానదేశములయందొక విధముగ చలనము గలిగినది. తరువాత సముద్రయానము గావించి చీనాచేరినది ప్రఖ్యాతివహించిన బౌద్ధవేదాంతియొక్క జీవితచరిత్రను వ్రాసినపరమార్థుడు, ఈతడు క్రీ. వె. 548 లో చీనాదేశము చేరిన. 548 వ సంవత్సరములో నీతడు నాకొకును రప్పింపబడిన. బౌద్ధమతాదర్శములకు ఆధారభూతులగు అసంగ, వసుబంధు విజ్ఞానులయొక్క గ్రంథముల తర్జుమాగావించుటయే గాక నీపరమార్థుడు మలయానానుకు ముందుగా యోగాచారసిద్ధాంతమును వ్యాప్తము గావించెను.

617 మొదలు 910 వరకును పరిపాలించుచుండిన టాంగువంశపు రాజులైన ఉత్తరదక్షిణ రాజ్యము లొక్కటిగ గావింపబడినవి. దానివలన నీ చీనారాజులకు మధ్య ఆసియాపై కొంతయధికారము గలిగెను. ఇందులకు ప్రతిఫలముగ ఆసియా దేశపుకళయు, వేదాంతను స్థిరముగపూర్వముననుపై లేచినది. హుయన్ త్సాంగ్, ఇటీవలిగ అను చీనావదములవలన, నాపయమున భారతదేశము మతమును వ్యాపించుటలో సంతయు శక్తి గలిగియుండెడిదని తెలియుచున్నది. చీనాదేశమునందలి టోయి, కన్, ఫూషి యను మతములు బౌద్ధమతమును అణచివేయువలయునని యెన్నియో ప్రయత్నములు గావించుచున్నట్లు కూడ తెలియవచ్చుచున్నది. మతవిషయము లన్నింటియందు నీ చీనాదేశము హిందూదేశమునకు సంతకనో అధారపడియుండెడిది. ఇందులకు తార్కాణముగ చీనావేద భాష లందుకూడను చాలవరకు భారతదేశముయొక్క అనుకరణములే యున్నవని మనము గ్రహింపవచ్చును. సర్ ఆర్థర్ స్టీన్, పాల్ పెలియట్టుగారు టెన్ హంగునందు గావించిన పరిశోధనల వలన—నాడు కొంతవరకు ప్రాకియున్నట్లేస్తే, మానీషయా మతముల—రెండును బౌద్ధమతముయొక్క కట్టుదిట్టములకు సరిరాక అంతరించినట్లు తెలియుచున్నది.

“భారతదేశమునుండి వ్యాపింపబడిన దేదియైననుసరే, యెంతయో గౌరవింపబడుచుండెడిది. భారతీయ సాంప్రదాయముగ బౌద్ధకళ చీనాయందు పూర్తిగ అనుకరింపబడెను. భారత బౌద్ధకళలను పరిపూర్ణముగ దత్తత గావించుకొనిన చీనాదేశపుల భారతీయతలముల వన్నింటిని బాగుగ గమనించిరి. అందువలననే నేటికిగూడ చీనాయందుబౌద్ధవిగ్రహములయొక్కయు చిత్రముల యొక్కయు కళకును చీనాదేశమునందలి సహజాతీయ చిత్రములయందలి కళకును చాలవ్యత్యాసము కానుపించుచుండును. భారతసింధుకళను టెన్ హంగు కళావేత్త లనుసరించిరి. దీనినే జపానుదేశముకూడ ప్రధమమున అవలంబించిరి. పైవిషయము లన్నియు తలవనితలంపుగ అద్భుతవశమున దొరికిన బహుభాషా గ్రంథ భాండగారమువలన తెలిసికొన వీలుగలిగినది. ఈ టెన్ హంగు చీనా, మంగోలియాలకు వచ్చిగా మంచి ప్రాముఖ్యముగ స్థానమున నున్నది. ఇచ్చటనే బౌద్ధచిత్రకారులచే చిత్రంపబడిన చిత్రము లనేకములున్నవి. వీటినిగావించిన చిత్రకళాకోవిదులు, రాష్ట్రాలు, పెట్రోనీ, లారెన్సు బినియను మున్నగువారల చిత్రములద్వారా మతాభివృద్ధి కట్టు లోడ్డుదున్నారో నాటి కాలమున నా చిత్రకారులుకూడను అట్టి యాశయములతోడనే యీ చిత్రముల వ్రాసియుండురని నుడివియున్నారు. స్పష్టి కళకుపూర్వదేయబడిన కాలములలో నీ టెన్ హంగు చిత్రముల వ్రాయబడిన కాల మొకటియని చెప్పక తప్పదు.”

జమేటి ఆలియా సమావేశము

నెడు ప్రజలచర్య ఖండించుట

హైదరాబాదు నైజాము జైదార్యము

మరాఠాబాదు, జూను 15:—నెడుప్రజలు హైదరాబాదు చంద్ర గోరీల, మసీదుల, పవిత్రస్థానముల నాశనముజేసినందులకు మూలమి ఆహూతు ముక్తార సాహెబు అగ్రతత్వతీరిన జమేటి ఆలియా సమావేశముజేసి నిరసన తీర్మానముల గావించిరి. మెక్కాయందు జరుగు కాన్ఫరెన్సునకు వెడలిన మహమ్మదీయులు యిండియా మహమ్మదీయుల ప్రతినిధులు గారనియు, వారి తరపున వీరు ప్రతినిధులుగ ప్రవర్తించరాదనియు తీర్మానింపబడినది.

నాశనముజేసిన మసీదుల, గోరీల మరమ్మత్తు జేయుటకు యింజనీరును బంపుటకు హైదరాబాదు నిజాముగారు పూనుకొనినందులకు సభవారు కృతజ్ఞతను వెలిబుచ్చుచు తీర్మానమును గావించిరి. (అ.ప్రె.)

మక్కానుదీనా గోరీల ధ్వంసము

బాంబాయి మహమ్మదీయుల ఆక్షేపణలు

నాయనచేసిన గోరీల మరమ్మత్తు జేయుటకు ప్రయత్నములు

బాంబాయి, జూను 15:—బాంబాయినుండి సమావేశమైన మహమ్మదీయ సభయందు మక్కానుదీనాలయందు గోరీల ధ్వంసము గావించినందులకు నిరసించుచు తీర్మానములు గావించబడినవి. ధ్వంసముచేయబడిన గోరీల మరమ్మత్తు జేయుటకు సామ్య ప్రాసచేయుటకు ప్రయత్నములు సల్పుటకు నిశ్చయింపబడినవి. అందుకొరకు మహమ్మదీయరాజులు ధారాళముగ విరాళము లిచ్చెదరని తలంపవచ్చును. (అ.ప్రె.)

శ్రీరామ పట్టాభిషేకము

శ్రీవాల్మీకి మహా రివల్వ కనుగుణ్యముగా ఎం. ఎస్. శర్మగారిచే చిత్రంపబడిన యీ చిత్రమును కృతజ్ఞతతో నంగుకొంటిమి. శ్రీరామచంద్రుడును సీతామహాదేవియును సింహాసనాసీనులైయుండిరి. శ్రీరామచంద్రుడు కోదండము నొకచేతను గదాదండమును వేరొకచేతను దరించియుండిన శ్రీరామచంద్రుడు నీలమేఘవర్ణుడుగా చిత్రంపబడినది. నీలమేఘచ్ఛాయయందు సర్వవశీకరశక్తి కలదు. ఆకాశమునందును సముద్రమునందును దూరపుకొండలందును సదులందును గూడనీలమేఘచ్ఛాయయే గోచరించుచుండును. శిల్పకాస్త్రమునందు వివరింపబడిన విశ్వరూప, రూప, స్వరూప, చంద్రరూప, తేంద్రరూప, ఆనందరూప, పురుషరూపము లనబడు సప్తరూపములనుగూడని చిత్రరూపముచిందునని చిత్రకారులు వివరించుచున్నారు. దీనిపైజా 14" X 20". ఒకపలుము వెల ఒకరూపాయి. వెలయువారిటుల వ్రాయవలెను.

ఎం. ఎస్. శర్మ అండుసన్న, ఆర్ట్స్ పబ్లిషర్స్, 20 అలం గాతాపిల్లవీధి, ట్రెస్టి కేసు మదరాసు.

బాలికా పాఠశాలలందు నూలు వదుకుట నిర్బంధము జేయవలెను

సంజాయి శాసనసభయందు తీర్మానము

(ప్రైబ్యూను) సమ్యక్చింతలు

సంజాయిరాష్ట్రముననున్న భారత బాలికాపాఠశాల లన్నిటియందు రాటమును ద్రిప్పి నూలువదుకుటను నిర్బంధవిధాన శాఖగ జేయుటకు ప్రయత్నముల జేయవలెనని రానున్న పంజాబు శాసనసభాసమావేశమున శాసనసభ్యులను ఆర్. యస్. గంగారాం గారు (అంబాలా) ఒక తీర్మానము సవపాదించుచున్నారు. నూలుచందాను కాంగ్రెసుపార్టీవ్యతిరేకమున ఆర్థిక జేయుట మాకేమాత్రము నిష్పములేకపోయినను బాలికాపాఠశాలలందు రాటముద్రిప్పటను నిర్బంధముజేసి పునగదరించు విషయమై చాల దెప్పవలసియున్నది. పంజాబులో ప్రైబంధము ఇంట్లో రాటమును వదుకుట యింకను ఆచారముగనే యున్నది. అనేక కారణములచేత నిష్పవడది అంత సర్వసాధారణముగ లేకున్నను, దానిని ఉపయోగమును లాభకరమునగు గృహపరిశ్రమయని చెప్పవలయును. ఈ తీర్మానమును శాసనసభ యంగీకరించునని మేము నమ్ముచుము. (ప్రైబ్యూను)

ఫార్వర్సునంపాదకుని రాజీనామా ఉదంతము

డైరెక్టరుల ప్రకటనము

కలకత్తా, జూన్ 16:—14-న తేదీన 9 గంటలకు ఫార్వర్సు కంపెనీ డైరెక్టరులు సమావేశమై, క్రితిము దినియిన జరిగిన బాంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుకమిటీ సమావేశముయొక్క కార్యక్రమమునుగురించి వ్యాఖ్యజేయుట నిలుపుకొనుటకు నివచనియు నిశ్చయించెను. ఆ ప్రకారముగ ఫార్వర్సు పత్రికాసంపాదకునకు ఉత్తరువు లంపబడినది. చెప్పవలసినసంగతు లన్నియుండి టెలిఫోనువీస సంపాదకుడు మాట్లాడవలసినదిని తెల్పబడినది. ఆధికారికము చిత్రవర్తి గారినిపైనుండియు యేమాటయు రాలేదు. రాత్రి ప్రార్థనామయింప ఉత్తరువు అంపబడుటచే మేనేజింగు డైరెక్టరు ఫార్వర్సు కార్యాలయమునకు బోయి సంపాదకునిపుట సరిగ వ్రాసి గావింపవలసినదని కోరిరి. నిన్నను బోర్డు తిరిగి సమావేశమై చక్రవర్తి గారి రాజీనామా సంగీకరించెను. (అ.ప్రె.)

బాంబాయినేత పరిశ్రమ

జూలై మొదటి తేదీనుండి బాంబాయిలో

ప్రారంభ మగును

సిల్వా, జూను 15:—బాంబాయి నేతపరిశ్రమ పరిశ్రమల గురించి జూలై మొదటి తేదీనుండి బాంబాయిలో రెండవవారి పుబ్లిక్ విచారణచేయ ప్రారంభింప నున్నది. ఆ తేదీలోపున బోర్డు అధ్యక్షులకు నోయసుగారి కంపెనీకు ఉత్తరములు నా జిజ్ఞాసాఖ కేరావునకు సిల్వా బంపవలయును. (అ.ప్రె.)

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వ సం॥ జూన్ నెల 17-వ తేదీ గురువారము

1. ధాన్యములు.

దనియాలు బా 1-కి రు 60 0 0 మొదలు 70 0 0 వరకు

బియ్యముబస్తాలు			
మనుమ తెనాలివి	,,	ప 48 గలవి రు	12 8 0 18 0 0
నెల్లూరివి	,,	డిటా	,, 14 0 0 15 0 0
డిల్లి	,,	డిటా	,, 15 0 0 16 0 0
రాగులు	ర. 164 బస్తా 1-కి	,,	8 12 0 9 0 0
నువ్వులు	,,	,,	20 0 0 24 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	,,	11 8 0 12 8 0
సెనగలు	,,	డిటా
సెనగలు	,,	డిటా
మినుములు	,,	డిటా
ఉలవలు	,,	ర 164

3. నూనెపస్తువులు.

నువ్వులనూనె బా 1-కి	,,	150 0 0 152 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	,,	14 0 0 25 0 0
కొండాపురంవేరు సెనగపప్పుబా1కి	,,	59 0 0 62 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	56 0 0 58 0 0
వేరు సెనగనూనెగానుగబా1-కి రు 185 మినుకొనూనె	,,	180 0 0
ఆముదము బా 1-కి	,,	90-0-0 92 0 0

4. చిల్లరపస్తువులు.

చాయవనుపు బా 1-కి	,,	70 0 0 75 0 0
కూరవనుపు	,,	80 0 0 85 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1 కి	,,	105 0 0 140 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి	,,	రు 40,45
కాళవా ప్రియకట్టు	,,	50,55
బెల్లము బా 1-కి	,,	రు 40 0 0 60 0 0
చింతిపండు బా 1-కి	,,	28 0 0 54 0 0

5. ఇనుము.

పట్టారకం బా 1-కి	,,	81 0 0 88 0 0
చదరం	,,	82 0 0 86 0 0
రవుండు	,,	80 0 0 81 0 0

6. లోహములు.

వెండి 100 తులంలకు	,,	69 8 0 70 0 0
బంగారము, తులము 1-కి	,,	21 4 0 21 8 0
సవరము 1-కి	,,	18 7 9
ఇత్తడి బా 1-కి	,,	272 0 0 270 0 0
రాగి డిటా	,,	258 0 0 264 0 0

7. దూది.

బోండావెట్టు బాదన 1-కి	,,	రు 300 0 0
పల్నాడు దూది	,,	145 0 0

8. నూలు.

పుల్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి	,,	5 0 0
మాళయేనుగ నెం 20	,,	7 4 0
నెం 20 బెన్ని సింహం యీటె	,,	7 12 0
నెం 22	,,	7 14 0
నెం 12 1/2 బెన్ని సర్కసు	,,	6 6 0
నెం 14 1/2	,,	6 12 0
నెం 12 1/2 అలెన్సు	,,	5 8 0
నెం 12 1/2 పాండిచేరి	,,	6 2 0
నెం 14 1/2	,,	6 6 0
నెం 12 1/2 న్యూకాటన్	,,	5 10 0
నెం 14 1/2	,,	6 0 0
నెం 10 1/2 కోయంబుత్తూరు	,,	5 4 0
నెం 12 1/2	,,	6 4 0
నెం 14 1/2	,,	6 10 0
నెం 12 1/2 గోక	,,	6 0 0
నెం 20 గోక	,,	7 4 0
నెం 12 1/2 న్యూచెయిను	,,	5 8 0
నెం 12 1/2 మాళ	,,	5 12 0
నెం 10 1/2	,,	5 5 0

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము 'సా' 1-కి రూ 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి రూ 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలసినది.
అమృతాంజనం డిపో. 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, హిందూ

నూతనమైనది!

నవీనపక్కి!

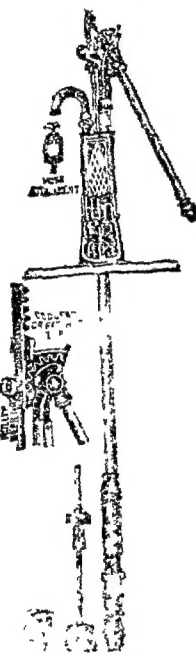
క్రొత్తకల్పనలు!

చక్కని చురుకైన మతాభిమానములను సారస్వతాభిమానములనుగూడ నింపేవి కావ్యము.

శ్రీమతోద్ధారకుడు (బసవేశ్వరచరిత)

నలయువారు కృతికల్ప విద్యాకాండ తోగి సోమయాజి బి. ఏ. ఎల్. టి. మైక్సాట, ఆహ్వాని, అనిగాని లేక, మేనేజరు ఆంధ్రపత్రికా ఆఫీసునకుగాని వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను.

వెల 0-12-0. పెద్ద ఆర్డరులకు మంచి కమిషను ఇవ్వబడును.

అనేకములలో నొకటి

అయ్యా,

పంపు చాలా బాగుగా పనిచేయుచున్నదని సంతసముతో తెలుపుచున్నాను. ఒకరిని ఇక్కడనుండి నేటిదినము పంపియున్నాము. అతనికి పంపు కావలెను. అతనికి సరియైన దానిని యివ్వగోరెదను. నేను యికను కొందరు కాలాదోయలను పంపుచున్నాను.

ఇట్లు

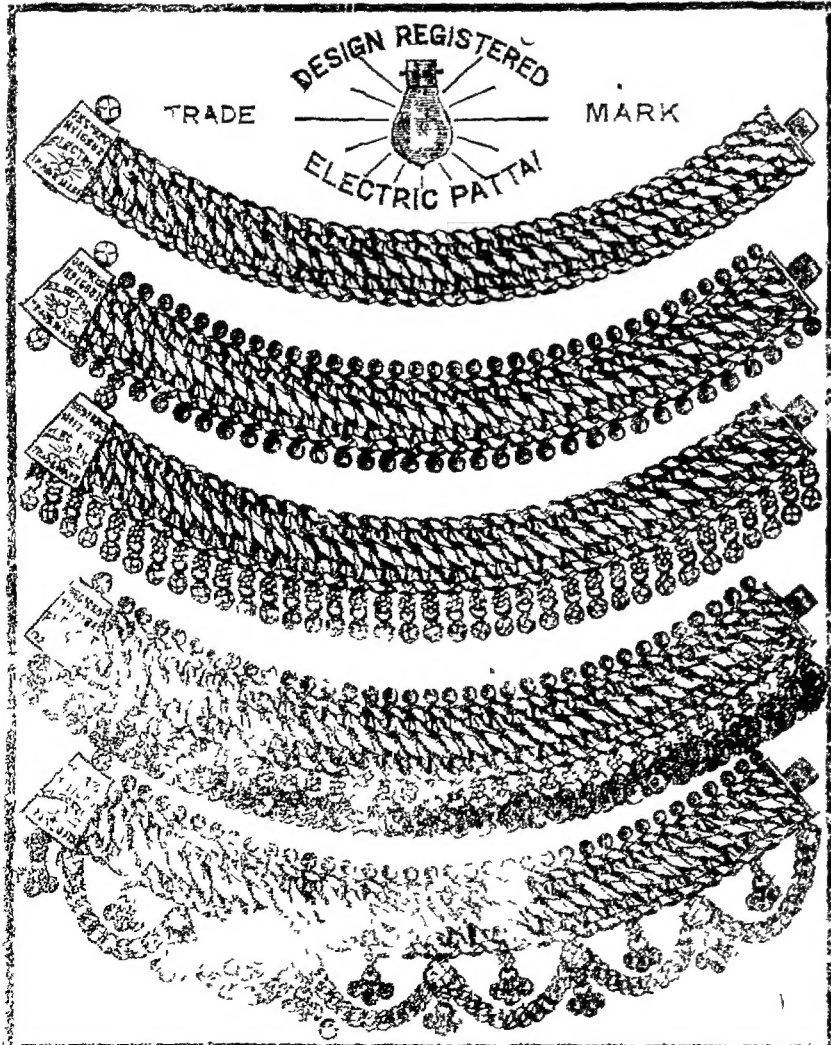
జి. నరసింగారావు
ప్రెజర్, ఆహ్వాని.

మెయరు పంపులు అన్ని పనులకు ఉపయోగపడును.

హోల్ సెలక్షన్:—

The Limaye Brothers Ltd.,

117, Diamond, P. B. 202, MADRAS.

నూతనముగా ప్రదర్శింపబడిన

"ఎలక్ట్రిక్"

పట్టెగొలుసులు

మొదటితరము

మెండికి గ్యారంటీ

కేటెంట్లు అభిమాన రిజిస్టరు చేయబడినది. ప్రేమ మార్కు రిజిస్టరు అయినది. ఆర్డరులపైని గొలుసులు వి. పి. వ్యారా ఫ్యాషన్ గలము. కాళ్ళకొల్లయు ఎంత తూనిక వేర్వేరు గొలుసు చేయవలసి నదియు (వాయింపు కోరెము. మెండికి వాళ్ళాటి ధరల వార్జీ చేయుదుము

జత 1-కి ఘజాల్:—

కెన్సెట్	మిన్న వెజా
నెం. 1 రూ 6 రూ 4	
నెం. 2 " 7 " 5	
నెం. 3 " 8 " 6	
నెం. 4 " 8 " 6	
నెం. 5 " 9 " 7	

సోల్ ఏజెంట్లు:—

వారాయణదాస్ షేట్టి,
121, చౌరాబాగు, రోడ్.
మదరాసు.

హిందీ పుస్తకములు

హిందీ (హతీయ) భాషను తెలుగు ప్రజలకు తెలియజేయుట కొనుటకు వీలయిన కులభి శైలిని వ్రాయబడినవి:—

1. హిందీ స్వరూపిని 0-12-0. 2. హిందీ నిఘంటువు 5-0-0. 3. తెలుగు హిందీ నిఘంటువు, 1-0-0.

హిందీ తెలుగు వ్యాకరణము

(తెలుగులు పంపింపుకొన్న కొత్తగాయి)

క్రొత్తగ వ్రాయబడినది. స్వయంప్రభుత్వమున కొలిది లో నాలలో కుదముగు హిందీ భాషను అభ్యసించుటకు వీలవలయు ఈ పుస్తకము వ్రాయబడినది. ఇది సర్వ హిందీ వ్యాకరణముల యొక్క సారము వెల 0-12-0. హిందీ ప్రచారక:— మద్రాసు పత్రిక సం॥ చల్లి 1-8-0 పుస్తకముల క్యాటలాగు ఉచితము.

హిందీ ప్రచారకార్యాలయం,

2805

(టిప్పికే. మదరాసు.

ప్రకృతి వైద్యశాల

రాజమహేంద్రవరం

ఇచ్చట బాగానేగాని తోటి స్నానములు, జన్మ, నీవ్. మాక్ వైద్యుడు మొదలగువారి ప్రకృతి సాధనముల, రంగుల వైద్యము మొదలగు వైద్యములద్వారా సమస్త వ్యాధులును కులభిముగా కుదర్చబడును. గోదావరి తీరమున రోగుల కనునైన హిందీ యోగ్యులు చేయబడినది. రోగులకు కావలసిన సమస్త పనులములును చేసె బడును. రాజమహేంద్రవరమున పంపు మొదలగు ఆహార పదార్థములు విరివిగా దొరకగలవు సలహా పోయము నపే షింపవారు యీ దిగువవారికి గ్రాసికొనిన జవాబు బడె యుగలగు. ఈ త్రరముతో ఒక ఆజాబిత పంపవలెను. గరిమెల్ల కోదండరామయ్య

2756

ఆనందనికేతనం రాజమహేంద్రవరం

ప్రాచీన వైద్యగ్రంథములు

శరభరాజీయము:— బసవరాజీయము పంపి వైద్యగ్రంథము. శరభరాజీయము, కులభి శైలిని మంచి యొగములుకల్గువు. సగముధరకు అమ్ముచున్నాము. వెల 0-12-0

కూటముద్దరము:— మాధవండితర చరిత్ర మైన వైద్యగ్రంథము. తెలుగుభాషలో వెల 0-4-0

చారుచర్య:— భాగ్యరాజకృతచారుచర్యకు తెలుగు సంగ్రహము. తిక్కన కాలమునాటిది. ఆరోగ్యవిధులను తెలుపును. మేనేజరు, ఆర్డరుగాయకుల, ముక్త్యుల, కృష్ణాజిల్లా, కృష్ణాజిల్లా.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

జాతకనామలు లేక ప్రకృతి ప్రభుత్వ కాలము తెలుపవలె ను. భవిష్యత్తును సూచించిన ప్రకృతిలకు రూ 10-0 పై ప్రతి ప్రకృతి 0-4-0. దీక్ష నువత్సర నాన, వార్తలము వ్రాయు, రూ. 2-0-0 వి. పి. చార్జీ ప్రత్యేకము.

అంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి, 2589 (దిత్తాబుజిల్లా)